

Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Ankestyrelsens svar til høring om forslag til lov om ændring af barnets lov, L 00 – SM Id nr.:970914

17. februar 2025

J.nr. 25-11825

Social- og Boligministeriet har ved mail af 3. februar 2025 bedt Ankestyrelsen om bemærkninger til forslag til lov om ændring af barnets lov (Oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i børnesager).

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

Ankestyrelsens generelle bemærkninger:

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

Ankestyrelsens egen drift kompetence

Det fremgår af bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse § 171 b, at forslaget ikke vil ændre på muligheden for at træffe en foreløbig afgørelse om eksempelvis anbringelse uden for hjemmet uden samtykke i tilfælde, hvor barnets eller den unges øjeblikkelige behov for støtte ikke kan afvente, at sagen behandles i børne- og ungeudvalget, jf. § 143 i barnets lov. Det fremgår ikke af bemærkningerne, om bestemmelsen medfører en ændring i forhold til Ankestyrelsens mulighed for af egen drift efter barnets lov § 151, stk. 3, at træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet i forhold til grønlandske familier, hvis kommunen ikke forinden har anmodet og fået en udredning via den særlige enhed i VISO. Det bør efter Ankestyrelsens opfattelse fremgå eksplicit.

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid - reception:
man-fre kl. 9.00-15.00

Åbningstid - telefon:
man-tir kl. 9.00-15.00
ons lukket
tor-fre kl. 9.00-15.00

Adoption uden samtykke, grønlandske familier

Ifølge ordlyden omfatter lovforlaget alene anbringelsessager, der handler om grønlandske familier. Det fremgår ikke af lovforslaget, at kommunalbestyrelsen vil skulle anvende den særlige enhed i VISO i relation til sager om adoption uden samtykke vedr. grønlandske familier.

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at det også i sager om adoption uden samtykke vil være relevant med hjælp til udredning fra den særlige

enhed i VISO i forbindelse med kommunens vurdering af, om de skal indstille til adoption uden samtykke vedr. grønlandske familier. Ankestyrelsen foreslår derfor, at anvendelsesområdet for § 171 b, udvides til også at omfatte sager, hvor kommunen overvejer adoption uden samtykke af et barn eller en ung fra en familie, hvor barnet, den unge, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland.

Ankestyrelsens bemærkninger til de enkelte bestemmelser:

Til § 1, (Til § 171 c), s. 19-21

Permanent anbringelse, s. 20, 1. spalte, 3. afsnit

Ved permanente anbringelser efter barnets lov § 67 kan der træffes afgørelse om fortsat anbringelse, hvis barnet eller den unge har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet. Det er ikke et krav efter § 67, at betingelserne i § 46, stk. 1, eller § 47, stk. 1, i denne lov eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet er opfyldt.

Ankestyrelsen bemærker, at det bør fremgå tydeligt, om sager, hvor der senest er truffet afgørelse efter barnets lov § 67, om permanent anbringelse, også er omfattet af § 171 c. Herunder om den særlige enhed alene skal gennemgå grundlaget for aktuelle afgørelser eller om pligten også omfatter grundlaget fra tidligere afgørelser.

Vurdering om genoptagelse

Det fremgår, at kommunen skal anmode den særlige enhed om at gennemgå igangværende anbringelser. Finder enheden, at anvendelsen af test har ført til en misvisende vurdering, skal den særlige enhed i sådanne sager udarbejde en sammenfattende vurdering af dette med henblik på kommunens eller Ungdomskriminalitetsnævnets vurdering af, om afgørelsen om anbringelse skal genoptages.

Ankestyrelsen anbefaler, at det præciseres, hvad konsekvensen er, hvis kommunen vurderer, at der er ikke grundlag for at genoptage sagen, herunder om afvisningen kan påklages til Ankestyrelsen.

Det kan med fordel også præciseres, om den særlige enheds vurdering kan være en af de væsentlige ændringer, der fremgår i barnets lov § 102, stk. 3, når der anmodes om hjemgivelse.

Til § 2, s. 23

Ankestyrelsen bemærker, at det med fordel kan fremgå eksplicit af bemærkningerne, hvordan sager, der er afgjort i børne- og ungeudvalget inden 30. april 2025, som er påklaget til men ikke afgjort i Ankestyrelsen inden 1. maj 2025, skal behandles i Ankestyrelsen.

Venlig hilsen

Hanne Østergaard

Til Social- og Boligministeriet

Høringssvar

Børne- og Kulturchefforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar på *forslag til lov om ændring af barnets lov* (oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i visse børnesager).

Oprettelse af enhed i VISO

Børne- og Kulturchefforeningen vurderer, at oprettelsen af en særlig enhed i *Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation* (VISO) i kommende sager med potentiel anbringelse af børn og unge fra grønlandske familier, vil kunne fungere hensigtsmæssigt. Børne- og Kulturchefforeningen bemærker dog, at samme behov for retssikkerhed i forhold til psykologiske test og undersøgelse af forældrekompetencer bør overvejes udstrakt til andre etniske grupper og kulturer, der afviger markant fra dansk kultur, og hvor samme udfordringer ved standardiserede tests kan gøre sig gældende.

Børne- og Kulturchefforeningen vurderer desuden, at det er en forudsætning for implementering af lovens hensigt, at en særlig enhed i VISO bemannes med medarbejdere, der ud over dokumenterbare kompetencer i forhold til grønlandsk kultur, sprog, mimik mm., har stærke socialfaglige kompetencer. Det anses også for nødvendigt, at VISO kan udføre opgaven med fuldt fysisk fremmøde i hele landet, i forhold til de dele af opgaven der tilsiger fysisk tilstedeværende herunder observationer i hjemmet, på skole/dagtilbud mm. Børne- og Kulturchefforeningen kan være bekymrede for, hvor lang tid, det kan tage at oprette en sådan enhed og gøre den driftsstabil.

I forlængelse af dette, vil Børne- og Kulturchefforeningen benytte muligheden for at gentage ønske, fremsendt i forbindelse med vores [høringssvar til barnets lov den 24. juni 2022](#), om at alle forældrekompetenceundersøgelser (FKU), herunder psykologiske test, samles som en koordineret opgave i VISO, hvor den enkelte kommune kan rekvirere mod betaling, fremfor som nu at sortere under den enkelte kommune. Ønsket begrundes med følgende:

- Mangel på autoriserede psykologer, og udfordringer med at fastholde psykologer med den rette faglige kompetence til at udarbejde en kompetent FKU. Det betyder konkret, at mange kommuner enten ikke kan rekruttere eller fastholde psykologer med de rette kompetencer, og derved henvises til det private marked.
- Det er svært at rekvirere FKU'er på det private marked uden lange ventetider. Det aktuelle marked for udbud og efterspørgsel betyder, at den autoriserede psykolog selv kan vælge kunderne og derfor ofte vælger dem, der ikke udfordrer for meget, fx afvise undersøgelser ofte når forældrene ikke er positivt indstillede på et undersøgelsesforløb.
- Kommunerne oplever ofte, at man må gå langt geografisk ud, hvilket både udfordrer forældre og desværre medfører øgede kørselsudgifter enten til borgeren eller til den autoriserede psykolog.

- Manglende åbenhed omkring klager til Psykolognævnet og resultaterne af disse, hvorfor psykologer, der ikke har de rette kompetencer, kan rokere rundt i vores systemer i mange år. Det vil derfor være væsentligt, at der i loven skabes åbenhed omkring resultaterne på en klage til Psykolognævnet, da psykologens arbejde ofte er afgørende for sagen.

Ved ovenstående model vil VISO dermed få ansvaret for den faglige kvalitet og udvikling af området og sikrer dermed ensartethed, og at de rette faglige kompetencer er til stede. En sidegevinst ved dette vil også være, at kommunerne vil kunne fremstå mere uvildige i resultatet på en FKU, hvilket kan være hensigtsmæssigt i sagsprocessen.

Forældrekompetenceundersøgelse skal ikke være et lovkrav

Børne- og Kulturchefforeningen ønsker yderligere at gentage den afgørende pointe i høringssvaret til barnets lov af 24. juni 2022 om, at der i den kommende ændring af loven ikke bør være krav om FKU.

FKU er en indgribende indsats, som kun bør iværksættes ved behov for at tilvejebringe væsentlig eller ny information om forældrenes kompetencer. I dag oplever mange kommuner et krav om flere FKU'er både fra Ankestyrelsen og børne- og ungeudvalget. Også i sager som ellers er vurderet velbeskrevne.

Kravet om en FKU giver god mening i sager vedrørende adoption. Elles mener vi ikke, FKU skal hverken være, opleves eller omtales som et lovkrav. Hvis FKU bliver det, er det meget omkostningstungt uden grund, og sager især omkring anbringelser kan trække ud. I tilfælde, hvor forældrene samtidig ikke vil medvirke i undersøgelsen, kan det blive et redskab til at trække en afgørelse endnu mere i langdrag. Børne- og Kulturchefforeningen mener derfor, det er nødvendigt, at det i lovgivningen bliver muligt at tage et proportionalitetshensyn, der er præcist beskrevet.

Gennemgang af igangværende anbringelser

I forhold til lovforslaget §171c ser Børne- og Kulturchefforeningen et behov for en stærkere statslig understøttelse i den konkrete identifikation af de sager, som kommunerne skal realitetsvurdere, i forhold til hvorvidt betingelserne for genoptagelse er opfyldt. I især anbringelsessager med langvarigt anbringelsesforløb, hvor der ikke ud fra nuværende viden (navne, sprog, etnicitet mm.), er åbenlyst grundlag for at antage, at anbragte og familien er omfattet af §171c, er der risiko for, at sagen ikke identificeres som omfattet. Børne- og Kulturchefforeningen opfordrer til, at folketinget undersøger muligheden for, at der via centrale registerdata kan dannes liste over anbringelsessager omfattet af §171c objektive kriterier om fødested i den enkelte kommune, og at sådanne lister derefter fremsendes til den enkelte kommune som grundlag for den enkelte kommunes vurdering af, hvilke anbringelsessager der skal konkret vurderes, i forhold til hvorvidt §171c finder anvendelse. Der bør yderligere ske en sortering af, hvornår den enkelte kommune skal indsende eksisterende sager til VISO, så der ikke opstår unødigt ventetid og ophobning. Afledt heraf finder Børne- og Kulturchefforeningen det særdeles vigtigt, forudsat lovforslaget vedtages, at VISO løbende har offentlig tilgængeligt status, til kommuner såvel som berørte familier, på sagsbehandlingstiden i VISO for sager indsendt til VISO efter §171c. Derudover bør der være forpligtigelse til løbende at kommunikere status på sagsbehandlingstid i den konkrete sag til både familie og anbringende kommune.

Snitflader mellem ny VISO-enhed og øvrige instanser

Børne- og Kulturchefforeningen anbefaler, at der med lovændringen sker tydelig stillingtagen til den nye enheds snitflade til Ankestyrelsen og til den enkelte kommune både omkring klageadgang, skærpet underretningspligt og sagsbehandlings-/myndighedsansvar.

Kommunernes forventede tidsforbrug

Børne- og Kulturchefforeningen anbefaler afslutningsvis, at der i afsøgningen af eksisterende sager omfattet af lovforslagets §171c samt i forventningen til kommende sager, afsættes DUT-midler svarende til den enkelte kommunes forventede ekstra tidsforbrug til denne særlige opgave, som afviger fra den almindelige drift og sagsbehandling.

Med venlig hilsen

Lars Sloth

Direktør, Thisted Kommune
Formand for Børne- og Kulturchefforeningen

Helle Støve

Direktør, Børn og Unge, Holstebro Kommune
Formand for Børne- og Kulturchefforeningens Børne- og Familienetværk

Børnerådet efterlyser det fulde billede af, hvor mange anbringelser af grønlandske børn, der er sket på baggrund af uhensigtsmæssige tests

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af barnets lov (Oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i visse børnesager)

Lovforslaget er lavet efter aftalen, som er indgået mellem regeringen og Naalakkersuisut. Lovforslaget skal bidrage til at sikre, at oplysningsgrundlaget i igangværende og kommende anbringelser med grønlandske familier tager hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende i forhold til grønlandsk sprog og kultur.

Lovforslaget består af to dele:

1. Oprettelse af og krav om anvendelse af særlig enhed i VISO med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold.
2. Gennemgang af igangværende anbringelser, hvor der er - eller kan have være - anvendt standardiserede psykologiske test, som ikke er tilpasset grønlandsk sprog og kultur.

En længe ventet ændring

Børnerådet er tilfreds med, at der nu lovgivningsmæssigt bliver fulgt op på Institut for Menneskerettigheders notat fra 24. maj 2022. Notatet konkluderede, at test, som ikke er sprog- og kulturtilpasset, er uegnet og i yderste konsekvens kan være medvirkende til en tvangsfjernelse af et barn. Der er dermed stor risiko for diskrimination af bl.a. de grønlandske børn og deres forældre. Retssikkerheden er i fare.

En evaluering og afdækning er nødvendig

Grundet den korte høringsfrist har vi ikke haft mulighed for at kommentere på de enkelte dele af lovforslaget. Vi vil dog opfordre til, at der evalueres på del 1, samt at afdækningen under del 2 offentliggøres. På den måde bliver det tydeligt, hvor mange afgørelser om anbringelse, der er sket på forkert grundlag. Evalueringen skal også tydeliggøre, om disse anbringelsessager bliver genbesøgt, og hvorvidt der i den forbindelse sker ændringer for barnets sag. I den forbindelse skal hensynet til barnets bedste tillægges passende vægt.

Kun ved en grundig afdækning og evaluering kan børnene og forældrenes retssikkerhed genetableres.

Med venlig hilsen

Bente Boserup

Bente Boserup
Forperson

Maja Olesen
Sekretariatschef

10. februar 2025

Høringssvar til lovforslag om oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold til anvendelse i visse børnesager

Børnesagens Fællesråd takker for muligheden for at afgive svar på høringen over lovforslaget om oprettelse af en særlig enhed i VISO med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i børnesager vedr. børn og familier med grønlandsk baggrund. Selvom emnet er yderst presserende, vil vi kritisere, at høringen sendes med så kort høringsfrist, da det udfordrer rammerne for at give kvalificerede svar.

Vi indleder vores følgende svar med generelle bemærkninger efterfulgt af konkrete bemærkninger.

Generelle bemærkninger

Vi er glade for, at der med dette lovforslag bliver taget hånd om nogle velkendte problemer, der gennem mange år har eksisteret uden anerkendelse, og som der særligt i den seneste tid har været rejst alvorlig kritik af.

Vi bakker op om, at der tages initiativ ift. de børn og børnefamilier med grønlandsk oprindelse, der har oplevet urimelig behandling i en børnesag med brug af standardiserede psykologiske test og forældrevevneundersøgelser. Der er grund til at gøre noget ved den skævhed, der kan være indlejret i disse tests og undersøgelser. Denne skævhed vurderes dog også at være til stede i en række andre sammenhænge med børn fra familier med markante sproglige og kulturelle forskelle. Forskelsbehandlingen undrer os derfor.

I lovforslaget begrundes forskellen med afsæt i forpligtelserne efter ILO-konvention nr. 169 om beskyttelse af "oprindelige folk og stammefolk", gældende siden 1989. Det har gennem årene været forbundet med udfordringer at efterleve konventionens forpligtelser, hvilket vi også anser som årsagen til involveringen i denne sammenhæng. Dog anser vi det afgørende at adskille de specifikke forpligtelser over for "oprindelige folk og stammefolk" og så hensyn til børns trivsel i en bredere forstand, hvor udfordringerne med anvendelse af standardiserede tests og undersøgelser ikke kan afgrænses til denne specifikke gruppe, men gælder alle børn og familier med markante sproglige og kulturelle forskelle.

For at varetage alle børns tarv bør disse hensyn derfor gælde i bredere forstand og ikke kun for oprindelige folk og stammefolk, da en sådan afgrænsning vil medføre en betydelig forskelsbehandling af børn og familier, som vi kan tvivle på, er legitimt?

Vores generelle bemærkninger skal derfor læses i det lys, at vi vurderer, at denne nye praksis bør gælde bredere end børn og børnefamilier med grønlandsk oprindelse.

Konkrete bemærkninger

Opbakning til etablering af enhed og gennemgang af sager

Vi støtter, at der etableres en mere målrettet procedure i disse sager ved etablering og anvendelse af en særlig enhed under VISO, der har ekspertise i sprog og kultur. Vi støtter også en gennemgang af igangværende sager, hvor der er brugt standardiserede tests, for at sikre valide vurderinger af forældreevnen og eventuelle revurderinger.

Uklarheder om lovens omsætning

Flere forhold i lovteksten og tilhørende bemærkninger gør det svært at vurdere, hvordan intentionerne reelt skal føres ud i praksis rundt om i kommunerne og i den nye VISO-enhed. Det risikerer at medvirke til stor forskellighed i lovens udmøntning og kan dermed kompromittere børnenes og familiernes retssikkerhed, fordi de får forskellig behandling afhængig af, om de bor i kommune A eller kommune B.

Fortolkning af "varig tilknytning"

Målgruppen afgrænses til at være børn og deres familier med "*en varig tilknytning til det grønlandske sprog, kultur og religion*" (s. 12). Begrebet "*varig*" kan dog tolkes på forskellig vis. I § 171 b fremgår det, at barnet og/eller forældrene skal være født eller vokset op i Grønland, men hvor går den tidsmæssige grænse for "vokset op"?

Afgrænsningen mellem VISO og kommunerne

Formuleringen om, at der skal være kompetence i det grønlandske sprog i den særlige enhed, efterlader også uklarhed. Skal der være grønlandsk talende personale i den eller blot fagpersoner med faglig indsigt?

Det er også uklart, hvordan den særlige enhed skal arbejde. Kommunerne skal bruge den, og den skal overtage udredningen i de sager, der er omfattet af loven. Men hvad er indeholdt i udredningen? Forudsætter det eksempelvis møder med børnene og/eller forældrene, og hvilken indflydelse har det i så fald på kravene til medarbejdernes kompetencer inden for det grønlandske sprog og eventuel anvendelse af bisidning efter gældende regler? Skal enheden udforme egne undersøgelser, der kan modsvare de standardiserede tests, som enheden efter lovforslaget eksplicit afskæres fra at anvende?

Tilsvarende er det uklart, hvilken rolle og vægt enhedens vurderinger skal have i sagerne. Hvad betyder det konkret, når det beskrives, at enhedens vurdering i udredningen af en sag "*skal indgå i grundlaget for kommunens afgørelse i sagen*"? Er der blot tale om vejledninger til kommunen, som kommunen kan forfølge eller forkaste, og hvilken rolle spiller det i så fald i gennemgangen af verserende sager, hvor der lægges op til revurdering af afgørelsen og ændring af barnets og/eller familiens foranstaltning?

Klageadgang

Der fremgår intet om, hvornår borgerne kan klage. Kan de klage over en vurderingen af, at familien eller børnene er omfattet af loven eller det modsatte? Kan de klage over den særlige enheds konklusioner? Og måske vigtigst: Hvad er forældrenes og børnenes mulighed for at klage over kommunens brug/ikke-brug af enhedens konklusioner?

Vi mener, at disse uklarheder bør præciseres og eksemplificeres i den endelige lov.

Evaluering

Vi vil opfordre til, det præciseres, at evalueringen af Barnets lov får en selvstændig del med fokus på denne særskilte og nye tilgang til børn og sager med markante sproglige og kulturelle forskelle, så vi får mulighed for at vurdere virkningen i praksis og børnene og familiernes oplevelser af sagsbehandlingen.

Med venlig hilsen

Pernille Gry Petersen
Generalsekretær

Dansk Psykolog Forenings høringssvar til høring over udkast til forslag til lov om ændring af barnets lov (Oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i visse børnesager)

Hovedbudskaber

- Dansk Psykolog Forening er optaget af grønlandske børn og forældres retssikkerhed, og ikke mindst af at de børn og familier, der har brug for hjælp, får de bedste muligheder for at få afdækket familiesager og tilbudt indsatser og hjælp på det bedste faglige grundlag.
- Dansk Psykolog Forening ser positivt på, at der oprettes en særlig enhed i VISO og understreger vigtigheden af de rette kompetencer ift. de faglige, etiske og retslige perspektiver i opgaveløsningen.
- En certificeringsordning for børnesagkyndige psykologer fremhæves som en løsning på et yderligere kvalitetsløft i opgaver med kulturtilpasning af psykologiske test og undersøgelser.
- Dansk Psykolog Forening bakker op om øget forskning på området, herunder fokus på midler til at styrke evidens og udvikling af kulturneutrale redskaber til psykologerne.
- Der opfordres til varsomhed ift. at værne om psykologernes retssikkerhed ved vurderinger i potentiel genåbning af anbringelsessager.

Dansk Psykolog Forening takker for muligheden for at afgive høringssvar i Social- og Boligministeriets høring over forslag til lov om ændring af barnets lov (SM Id nr.: 970914).

Dansk Psykolog Forening er en faglig forening, der organiserer ca. 12600 psykologer og psykologistuderende, herunder psykologer, som bor og arbejder i Grønland, og/eller som har grønlandsk baggrund. I udarbejdelsen af dette høringssvar har alle foreningens medlemmer med relevant baggrund og erfaring haft mulighed for at bidrage, ligesom der er indhentet input fra Kreds Grønland og Dansk Psykolog Forenings Selskab for Børnesagkyndige, der har specialiseret sig i bl.a. udarbejdelse af forældrekompetenceundersøgelser (FKU). Høringssvaret er udarbejdet på baggrund af de indsamlede synspunkter og pointer.

Dansk Psykolog Forening nærer en faglig bekymring for at forslaget til lov om ændring af barnets lov vil føre til, at grønlandske børn og familier – stik imod intentionen med lovforslaget – kommer til at have en svagere retssikkerhed i fremtiden.

De standardiserede tests, som nu undtages, tjener det formål, at psykologer i disse ofte meget komplekse og vanskelige sager, har mulighed for på en systematisk, struktureret og sammenlignelig måde både at undersøge og beskrive egenskaber og forhold ved enkeltindividet, som kan have betydning for den samlede vurdering af sagen. Testene må og skal udelukkende anvendes i kombination med andre undersøgelsesredskaber fx observation og interviews. Testene kan hermed sikre en systematisk, transparent og ensartet grundig undersøgelse og vurdering af borgeren. Testresultaterne kan både pege på særlige udfordringer hos et individ eller kan afdække ressourcer, som man ikke umiddelbart har haft indtryk af gennem almindelig observation.

En undersøgelse og dens konklusion i FKU bygger normalt på psykologens kliniske observationer og interviews, standardiserede tests, sagsakter, oplysninger om opvækst, livsforløb, parforhold, netværk, psykisk funktion, tidligere behandlingsinterventioner osv. Standardiserede test er således blot et del-element (blandt mange) af en undersøgelse. Standardiserede tests bruges som et supplement i undersøgelsen, som kan sammenholdes med (og af- eller bekræfte) psykologens kliniske observationer i en undersøgelse.

Hvis man undtager standardiserede test ved undersøgelse af grønlandske borgere, stiller man dem således i en meget sårbar position, hvor den samlede undersøgelse af egenskaber og forhold i disse sager risikerer at blive svagere og mindre robust end i andre sager. Det er helt centralt, at der findes alternative måder at imødekomme denne problematik, således at man ikke med de nye regler faktisk ender med at true de grønlandske borgeres retssikkerhed i fremtiden.

Det skal desuden understreges, at de psykologiske test og de psykologiske undersøgelser kun udgør en del af det samlede materiale, der danner grundlag for en evt. kommunal beslutning. Det er i sidste ende altid kommunen, der træffer den endelige afgørelse i sagerne.

På denne baggrund har Dansk Psykolog Forening følgende konkrete kommentarer til den nye lov:

Dansk Psykolog Forening finder det særdeles positivt, at der etableres en særlig enhed i VISO, som kan bistå kommunerne i opgaveløsningen. Dansk Psykolog Forening har også tidligere foreslået et rejsehold med psykologer med indgående kendskab til grønlandsk kultur og kulturel bias, der kan assistere i disse sager.

Det fremhæves i høringsmaterialet, at enheden i VISO skal have ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold. Det fremgår desuden af forslaget, at enhedens opgave bliver at udarbejde udredninger og konklusioner, som skal udgøre et alternativ til de psykologiske standardiserede test, og som skal indgå i beslutningsgrundlaget til Børne- og Ungeudvalget.

Hvis lovforslaget skal kunne bidrage konstruktivt til opgaveløsningen fremadrettet, skal følgende forhold dog have en særlig opmærksomhed:

1: Enheden skal besættes med de nødvendige faglige og kulturelle kompetencer.

Det er helt afgørende for enhedens funktion, at enheden besættes med de nødvendige faglige forudsætninger og specialiserede kompetencer indenfor FKU af forældre med grønlandsk baggrund. Det er afgørende, at enheden inkluderer grønlandsktalende psykologer for at sikre retvisende vurderinger.

Hvis det ikke er muligt, så bør der tilknyttes autoriserede psykologer med omfattende kendskab til den grønlandske kultur ud fra tidligere arbejde og ophold i Grønland.

DP mener, at det er helt centralt, at der prioriteres tilknytning af specialiserede og gerne grønlandsktalende psykologer og der hertil lægges vægt på erfaring fra socialt arbejde i Grønland.

2: Der skal være fuldstændig klarhed om enhedens rolle i undersøgelsessammenhæng

Det er uklart i lovforslaget, hvordan opdragsgiveren skal kunne definere arbejdsdelingen mellem enheden og den undersøgende psykolog, samt hvilken vurdering der vil vægte tungest i tilfælde af uenighed mellem enheden og opdragsgiveren. Vi anbefaler, at der er klarhed omkring enhedens rolle i undersøgelsessammenhæng ift. den psykolog, der fra kommunens side har fået ansvar for FKU

Vi anbefaler, at den særlige enhed inddrages undervejs for at yde supervision til de involverede psykologer, for at sikre forståelsen af grønlandsk sprog og kultur. Derudover kan den særlige enhed kvalitetssikre undersøgelsen, ved at gennemlæse og godkende denne inden den fremsendes til relevant myndighed. Denne anbefaling beror på et fokus på borgernes retssikkerhed, som bliver mere present, da man i lovforslaget erstatter standardiserede psykologiske test, og dermed elementet i undersøgelsen som tilstræber en objektiv belysning og et klart sammenligningsgrundlag, med subjektive

vurderinger. Fra foreningens side vil vi fortsat tilbyde at stå til rådighed, hvis der er behov for sparring ift. at sikre de nødvendige psykologfaglige etiske og faglige forudsætninger i opgaveløsningen.

3: Vi foreslår, at der etableres en opfølgning og evaluering af enhedens arbejde for at sikre, at indsatsen reelt styrker retssikkerheden for grønlandske børn og familier.

4: Undersøgelserne skal fortsat udarbejdes af autoriserede psykologer og der skal indføres en certificeringsordning

VIVE's rapport fremhæves i bemærkningerne til lovforslaget. Her beskrives det, at der blandt fagprofessionelle på området er et behov for at øge opmærksomheden på de kulturelle og sproglige bias i testinstrumenter, og at der bør arbejdes henimod at den psykolog, der tester forældrene, har forståelse for deres grønlandske kulturelle baggrund. I de nuværende retningslinjer for FKU stilles der i forvejen høje krav til de børnesagkyndiges uddannelsesniveau og kendskab til kulturel tilpasning. FKU skal ifølge gældende lovgivning udarbejdes af en autoriseret psykolog, jf. Barnets Lov § 22, stk. 5, for at sikre tyngden i de faglige betragtninger. Dette krav og sikring af kvalitet bør ikke fraviges, selv hvis indholdet af undersøgelselementerne tilpasses.

Fra Dansk Psykolog Forenings side har vi længe advokeret for at løfte området yderligere ved at indføre en certificeringsordning til børnesagkyndige psykologer. Dette skal sikre en mere systematisk efteruddannelse og vedligeholdelse af kompetencer, som bl.a. kan klæde psykologerne bedst muligt på til opgaven med at arbejde kultursensitivt. Samtidig indebærer det, at kommunerne får lettere ved at finde psykologfaglige specialister til arbejdet med FKU. Gennem en informeret oversigt over psykologer med certificering vil der blive skabt bedre vilkår for at garantere kvalitet i opgaveløsningen fremadrettet.

5: Det er nødvendigt med yderligere forskning på området

Dansk Psykolog Forening vil udtrykke opbakning til øget forskning på området, herunder arbejde med at udvikle og forfine de metoder og det standardiserede materiale, som er tilgængelige for psykologerne. Standardiseret testmateriale er et værktøj, der gør det muligt for psykologerne at foretage systematiske og sammenlignelige undersøgelser af forskellige forhold hos enkeltindividet og familien. Som det fremgår af Socialstyrelsens retningslinjer for udarbejdelse af FKU kan og skal arbejdet med testene og det standardiserede materiale udelukkende supplere og informere øvrige vurderinger. Testene og tolkningen af disse må aldrig stå alene.

Vi anbefaler således, at der udvikles tests og vurderingsmetoder som afspejler grønlandsk sprog og kultur og som f.eks. tager udgangspunkt i den måde det grønlandske sprog er opbygget. Dansk Psykolog Forening bakker op om, at der udvikles bedre og mere kultursensitive metoder/tests idet en del standardiserede test kan have metodiske begrænsninger i grønlandske sager, men dette skal ske på et solidt fagligt grundlag, så retssikkerheden ikke svækkes.

Det er en klar faglig målsætning for psykologerne på området at arbejde evidensbaseret og mod at sikre størst mulig validitet og reliabilitet i anvendelsen af forskellige undersøgelsesmetoder, herunder psykologfaglige test. Derfor hilser vi velkomment, at der forskes i, hvordan man sikrer kulturtilpasning samtidig med, at det undersøges hvilke test, der på sigt kan anvendes med en tilfredsstillende kultursensitivitet. Dette vil kunne føre til mere præcise anbefalinger og understøtte VISO-ekspertgruppens arbejde. Vi anbefaler derfor på sigt, at der udvikles tests og vurderingsmetoder, som bedre afspejler en grønlandsk virkelighed, frem for at undlade brugen af standardiserede tests.

6: Varsomhed i gennemgangen af historiske sager

Dansk Psykolog Forening støtter en retfærdig proces for alle parter – både de berørte familier og de psykologer, der har lavet tests og undersøgelser. Skulle der være undersøgelser, hvor der ikke har

17. februar 2025

været taget tilstrækkelige kultursensitive forbehold, så støtter Dansk Psykolog Forening en grundig og ordentlig gennemgang, så der sikres retssikkerhed for alle.

Dansk Psykolog Forening anmoder dog om en varsomhed og en hensyntagen til psykologernes retssikkerhed i gennemgangen af igangværende anbringelser. Vi ønsker en tydelig plan for, hvordan der rettes op på eventuelle problematikker i tidligere vurderinger, på en retfærdig og respektfuld måde for alle involverede. Som det også fremgår i bemærkningerne, så træffes afgørelser i disse sager på baggrund af en helhedsvurdering, hvor de psykologiske test kun udgør en mindre del af den børne-/ungefaglige undersøgelse, som igen kun udgør en mindre del af det samlede beslutningsgrundlag til kommunernes Børne- og ungeudvalg.

Med venlig hilsen

Dea Seidenfaden

Forperson i Dansk Psykolog Forening

Til: Udsatte Børn (p-boern@sm.dk)
Cc: Justitsministeriet (jm@jm.dk)
Fra: 'dt@datatilsynet.dk' (dt@datatilsynet.dk)
Titel: Henvendelse fra Datatilsynet vedr. Social- og Boligministeriets sagsnr. 2025 – 247
Sendt: 17-02-2025 09:16

Henvendelse fra Datatilsynet vedr. Social- og Boligministeriets sagsnr. 2025 – 247 / Datatilsynets j.nr. 2025-11-0269

Til Social- og Boligministeriet

Social- og Boligministeriet har den 3. februar 2025 anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til forslag til lov om ændring af barnets lov (Oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i visse børnesager).

Jeg kan oplyse, at udkastet ikke giver Datatilsynet anledning til at komme med konkrete bemærkninger.

Justitsministeriet er Cc på denne e-mail til orientering om Datatilsynets svar.

Med venlig hilsen

Kamilla Bay Christensen
Fuldmægtig

DATATILSYNET

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 33 19 32 00
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

Fra: Charlotte Aastrup Poole <cap@sm.dk>
Sendt: 3. februar 2025 13:28
Til: Datatilsynet <dt@datatilsynet.dk>; info@rigsrevisionen.dk
Emne: Høring over lovforslag om ændring af barnets lov (OBS kort frist) (SM Id nr.: 971477)

Høring over udkast til forslag til ændring af barnets lov (Oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i visse børnesager)

Til Datatilsynet og Rigsrevisionen

Ved en beklagelig fejl har vi desværre ikke fået sat jer på høringslisten for vedlagte lovforslag, der tidligere i dag er udsendt i ekstern høring og offentliggjort på Høringsportalen med **frist for høringssvar den 17. februar kl. 10.**

Det bemærkes, at lovforslaget forventes fremsat inden høringsfristens udløb.

Jeg henviser i øvrigt til det vedlagte høringsbrev.

Med venlig hilsen

Charlotte Aastrup Poole
Chefkonsulent
Udsatte Børn, Departementet
Direkte telefon: +45 41 85 11 33
Mobil: +45 41 85 11 33

Mail: cap@sm.dk

Social- og Boligministeriet

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon: 33 92 93 00
www.sm.dk

[Sådan behandler vi personoplysninger](#)

Social- og Boligministeriet
Kontor for Udsatte Børn
p-boern@sm.dk

13-02-2025
Sags nr. 2023 - 12912
Akt. id. 25071943

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 66 66
E-mail: ian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Høringssvar vedr. Forslag til Lov om ændring af barnets lov (oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i visse børnesager)

Indledende skal vi gøre opmærksom på, at da der er udskrevet valg til Inatsisartut til afholdelse 11.3.2025, fremsender vi herved et administrativt høringssvar.

Departementet har 3.2.2025 modtaget forslag til lov om ændring af barnets lov i høring.

Departementet har ikke bemærkninger til selve lovforslaget, men har bemærkninger til bemærkningerne til § 1, § 171 d, stk. 3.

Da sammensætningen af den særlige enhed ikke fremgår af lovteksten i lovforslaget, men ved en hjemmel skal fastsættes i en bekendtgørelse, er det overordentligt vigtigt, at følgende medtages i bemærkningerne til § 171 d, stk. 3:

"I den særlige enhed skal indgå autoriserede psykologer med indgående kendskab til tværkulturel psykologi, herunder særligt betydningen af kulturelle forhold i forhold til vurdering af forældrekompetence. Disse kan suppleres med andre relevante fagpersoner med viden om grønlandsk sprog og kultur, f.eks. socialrådgiver, antropolog, jurist. Mindst en i den særlige enhed skal have dokumenterede sprogkunderskaber i grønlandsk."

Det er en alt for løs tekst, som er fremsendt i høringsversionen. Der mangler bl.a., at mindst én i den særlige enhed skal have dokumenterede sprogkunderskaber i grønlandsk.

Med venlig hilsen

Heidi Lindholm

Høringssvar

Det Grønlandske Hus i Aarhus

Vedr. Udkast til forslag til lov om ændring af barnets lov (Oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i visse børnesager)

Sags nr. 2025 - 247

Sendt pr. e-mail til Social- og Boligministeriet på: p-boern@sm.dk

Mange tak for muligheden for at indsende høringssvar.

Det Grønlandske Hus i Aarhus er en selvejende institution, som yder råd og vejledning for alle borgere med grønlandsk baggrund, der er bosat i Region Midtjylland. Der bor ca. 4.000 borgere med grønlandsk baggrund i regionen og ca. 1.100 bare i Aarhus Kommune. Vores råd og vejledning ydes med det formål at give hjælp til selvhjælp og brobygge ind i det danske system. Vi møder alle sociale udfordringer, på alle økonomiske niveauer og med mangeartede henvendelsesårsager. Vores råd og vejledning foregår via telefon eller ved personlig fremmøde. Vi har ca. mellem 800-1000 henvendelser årligt, mange af henvendelserne er ofte enkeltstående og borgeren kommer hurtigt videre. Vi møder dog også en del borgere som har brug for mere omfangsrig råd og vejledning pga fysiske eller sociale udsathed. Vi har to socialrådgivere, som yder råd og vejledning – også på anbringelsesområdet. Vi udfører socialfaglig og sundhedfaglig tolkning med særlig fokus på kulturelle forskelle.

Bemærkninger til lovforslaget vedr. oprettelse af og krav om anvendelse af særlig enhed i VISO

Det fremgår af udkast til lovforslaget at kommunalbestyrelsen og enheden definerer hvornår en borger er grønlandsk. Definitionen af tilhørsforholdet bør gøres af borgeren selv – altså selvidentifikation. Det er et meget komplekst og følelsesladet spørgsmål, som ingen andre kan vurdere eller definere. Det er et nuanceret og bredt defineret begreb, hvor der er etnicitet, kulturelt tilhørsforhold, sprog og andre faktorer, der gør sig gældende. Det er ikke simpelt og enkelt at vurdere af andre end en selv. Indtil man i Grønland har besluttet det nationale tilhørsforhold bør det være den enkelte selv der definerer tilhørsforholdet.

Familieforhold i Grønland er mere bredt end det kernefamiliebegrebet i Danmark. Derfor bør der være mulighed for at udvide den primære omsorgsfamilie, så dette også kan indbefatte bedsteforældre og/eller mostre, onkler og lign.

Kompetencerne for VISO enhedens ansatte bør sammensættes, så man sikrer viden og erfaring i komplekse kulturmøder og især på det grønlandsk-danske kulturmøde med særlig opmærksomhed på positionering og blinde vinkler. Dette vil være essentielt for enhedens daglige virke og formål.

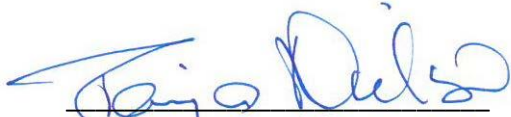
Det anbefales at evaluere undervejs for mulighed for tilpasning efter de erfaringer enheden gør sig.

Tolkning bør være en vigtig og obligatorisk del af sagsbehandling, som tilbud inden første møde og bør kun fravælges ved en fælles vurdering af både familien og enheden.

Det er uklart om VISO enheden kan benyttes af familierne, som rådgivere.

VISO enheden bør være tilgængelig inden en anbringelsessag påbegyndes, under og efter en anbringelse. Det er vores erfaring at misforståelser forud for vurdering af anbringelse ofte ligger til grund helt fra starten af det første møde.

Dato: 17. februar 2025

Tanja Nielsen
Direktør, Det Grønlandske Hus i Aarhus

14/2 2025

Att. **Social- og Boligministeriet**

Sendt til: p-boern@sm.dk

Hermed fremsender FADD høringssvar vedr.: **Høring over udkast til forslag til lov om ændring af barnets lov (Oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i visse børnesager)**

FADD (Foreningen af Døgn- og Dagtilbud for udsatte børn og unge) takker for lejligheden for at afgive høringssvar i forhold til den ovenstående lovændring.

FADDs medlemmer er beskæftiget på det specialiserede dagområde og på hele spektret af børne- og ungehjem: Alt fra familieinstitutioner til specialundervisningsskoler og det højt specialiserede socialpsykiatriske område i regionerne. Vores medlemmer er selvejende, kommunale og regionale.

FADD har 12-15 medlemmer i Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

I FADD anerkender vi behovet for at der etableres en VISO-enhed der har ekspertise indenfor grønlandske sproglige og kulturelle forhold. Det er væsentligt at specifikke forhold tages i betragtning når en børnesag skal vurderes. Herunder er selvfølgelig sproglige og kulturelle delelementer væsentlige.

Endvidere vurderes det fornuftigt, at kommunerne forpligtes på at anvende VISO-enhedens kompetencer og bistand, hvor der er overvejelser om anbringelse af et barn eller en ung fra en grønlandsk familie i Danmark, når kommunen ellers ville få foretaget standardiserede psykologiske test af de kommende forældre eller forældremyndighedsindehaverne for at vurdere forældrekompetencen eller af barnet eller den unge som en del af sagens oplysning.

At enheden ikke må anvende en standardiseret test virker bemærkelsesværdig. Det er klart at testen skal være udformet til opgaven, med blik for alle sproglige og kulturelle elementer mv.. Men hvis testen er udformet korrekt, kan vi i FADD ikke se problemer i at den i et vis grad er standardiseret. Ligesom andre test indenfor vores område er standardiserede. I nogle tilfælde vil en standardiseret test også kunne byde på høj kvalitet, fordi relevante metoder, viden og indsigt anvendes på en bestemt måde.

FADD støtter, at allerede afgjorte sager/igangværende anbringelser skal vurderes af VISO-enheden, med henblik på at sikre at grundlaget for sagen er i orden.

FADD støtter endvidere at det fortsat er anbringende kommune der er myndighed på afgørelserne, så VISO enheden bidrager med oplysning af sagen.

FADD bidrager gerne i opfølgende initiativer eller hvis yderligere bidrag ønskes.

Med venlig hilsen

Hanne Dalsgaard
Formand for FADD

Spørgsmål rettes til:
Tore Kargo
Chefkonsulent, FADD
2921 6840
tore@fadd.dk

Høringssvar til Lovforslag om Barnets Lov med grønlandske baggrund

Foreningen MAPI er ikke noteret i Høringslisten, hvori MAPI er til daglig bisidder for de berørte inuitbørn og forældre. MAPI har bredt samarbejde på tværs med andre organisationer, Grønlandsudvalget i Folketinget og Advokater med specialer i tvangsanbringelser.

Høringssvaret fra Foreningen MAPI rejser vigtige og relevante punkter i forbindelse med Lovforslaget til Barnets Lov, der omhandler anbringelsesområdet for inuit børnefamilier i Danmark. Lovforslaget er forhastet, og i Lovforslaget foreslås forskellige tiltag, herunder implementeringen af klare principper, der involverer inuit fagfolk. Disse tiltag sender desværre et signal om mistillid til både kommunernes og sagsbehandlernes arbejde.

MAPI forkaster Lovforslaget, der fokuserer på beskyttelsen af inuitbørn født og opvokset i Grønland mod psykologiske tests, der må anvendes under børnesager. Lovforslaget skal sikre, at disse inuitbørnefamilier bevarer deres kulturelle traditioner, levevis, sprog og familiedynamik, som ofte adskiller sig fra dem i danske hjem.

Det er dog vigtigt at understrege, at mange børn og unge med inuitforældre, der er født og opvokset uden for Grønland, også står over for udfordringer i forhold til at bevare deres kultur og identitet. Derfor bør Lovforslaget udvides til at omfatte alle inuit, uanset hvor de er født og opvokset. En sådan tilgang ville anerkende den kulturelle tilknytning og de unikke behov, som inuitfamilier som de eneste oprindelige folk i Kongeriget Danmark, uanset deres geografiske placering.

Uddybende bemærkninger

Samlet set opfordrer MAPI til, at Lovforslaget ikke vedtages, før der er opnået et solidt samarbejde med relevante inuit institutioner, og at der sikres en bredere debat om, hvordan man bedst kan støtte inuit børnefamilier i Danmark.

Socialministeriet, såvel som Folketinget er forpligtiget til at opfylde UNDRIP's artikel 19, hvor Staten skal konsultere og god tro samarbejde med de berørte oprindelige folk via deres egne repræsentative institutioner for at indhente deres frie, forudgående og informerede samtykke inden vedtagelse og implementering af lovgivningsmæssige eller administrative foranstaltninger, der evt. berører dem. Nedsættelsen af Task Force enheden med VISO fra Socialstyrelsen, bør først igangsættes, når Socialministeriet har en indgående samarbejdsaftale med Det Grønlandske Selvstyre, herunder Departementerne for: Børn-og Unge, Socialanliggender, Sundhed, Kultur-og Undervisning og i samarbejde med andre aktører, som har ekspertise i de kulturelle forskelligheder mellem danske borgere og inuit, også i anbringelsesområdet. Der er desuden en risiko for, at tilpasningen af analyse- og udviklingsarbejdet bliver forhastet i en sådan grad, at det får betydning for kvaliteten. Kommunerne har nedprioriteret krav fra Socialministeren gennem årene og det har ført til, at

de specifikke behov og udfordringer, som borgere med grønlandsk herkomst i Danmark står overfor, ikke er blevet tilstrækkeligt adresseret. Herunder ved iværksættelse af støtteforanstaltninger som PPO, overvåget samvær, støttet samvær uden inuit fagkompetente personer og afgørelser, hvor kommunerne sætter krav på sprogbrug af dansksproget under samværene etc. samt inuits rettigheder er blevet undermineret.

Derudover er ratifikationen af ILO-konvention nr. 169 en vigtig påmindelse om, at Danmark har forpligtet sig til at beskytte de oprindelige folks rettigheder. Det er vigtigt, at denne forpligtelse afspejles i lovgivningen og i praksis af anbringelse af inuitbørn, så deres kulturelle identitet og rettigheder bliver respekteret og anerkendt.

Uddybende bemærkninger

MAPI vil gerne understrege betydningen af at genåbne og genvurdere tidligere tvangsadoptionssager og afgjorte permanente anbringelsessager med eller uden Forældrekompetenceundersøgelse (FKU) og psykologiske test mod børn i henhold til UNDRIP's artikel 11.2. Stater skal give oprejsning via effektive midler, der evt. kan omfatte tilbageføring, udviklet i samarbejde med oprindelige folk, med hensyn til deres kulturelle, intellektuelle, religiøse og åndelige ejendom berøvet dem uden deres frie, forudgående og informerede samtykke eller ved overtrædelse af deres love, traditioner og skikke. Det omhandler især når der er indhold i sagsakterne, der kan opfattes som diskriminerende eller nedværdigende i forhold til børnefamiliernes dagligliv. Det er essentielt, at sagsakterne bliver berigtiget, så de afspejler en retfærdig og objektiv vurdering af forældreevnerne. Det er bekymrende, at der ofte ligger antagelser til grund for vurderingerne, især når det gælder forældre med grønlandsk baggrund, som kan blive mødt med fordomme om deres evner til at opdrage deres børn i det fremherskende bopælsland. Det er afgørende, at man sikrer beslutningerne om tvangsadoptioner træffes på et sagligt grundlag.

Desuden er det vigtigt at fremhæve, at sikre kvaliteten og sikkerheden af de tolke, der anvendes i rets- og forvaltningssager, især når det drejer sig om anbringelser, der er indgribende foranstaltninger. Det er velkendt, at der har været en mangel på inuit tolke i mange sager gennem årene. Denne mangel har i mange sager ført til misforståelser og fejlfortolkninger, som har alvorlige konsekvenser for de involverede parter. derfor er det en vigtig del at implementere i loven, at sikkerhedsgodkendte tolke fra Rigspolitiet skal anvendes i børnesager, der indgår i inuit børnesager i Danmark.

Uddybende bemærkninger

Det er en vigtig pointe at samarbejde mellem den inuit Socialstyrelse og danske kommuner er essentielt i sager om samvær og anbringelse af børn. Når forældre til tvangsanbragte børn flytter til Grønland, kan det have betydelige konsekvenser for barnets trivsel og familiære relationer. For at sikre, at barnet fortsat kan have kontakt med sine nærmeste relationer, er det

nødvendigt at indføre klare retningslinjer i lovgivningen, der muliggør videreført anbringelse til Grønland. Dette vil ikke kun fremme barnets velvære, men også støtte op om den familiemæssige stabilitet, som er afgørende for barnets udvikling. Samlet set bør lovgivningen tage højde for disse faktorer og skabe rammer, der understøtter både barnets trivsel og de familiære bånd, uanset hvor i Danmark eller Grønland barnet og forældrene befinder sig i Rigsfællesskabet.

Desuden bør Lovforslaget indeholde de videreførte anbragte unge fra Grønland, som kommunerne og Socialstyrelsen i Grønland afslutter anbringelsen af i Danmark, når de når 18 år, selvom der er behov for særlig støtte indtil de bliver 23. Disse unge får hverken en hjemrejsebillet til Grønland eller tilbud om efterværn, hvilket resulterer i, at de bliver sat på gaden og ender som hjemløse i Danmark, uden økonomisk støtte eller et sted at bo.

Uddybende bemærkning

Det sker, at studerende fra Grønland opholder sig i Danmark i flere år under deres uddannelse. Under det foreslåede Lovforslag i Barnets Lov §42, bør der indføres en særlig ordning, hvor inuit børn anbringes i Grønland i stedet for Danmark, når anbringelsesårsagen tilsiger det. Desuden bør Lovforslaget sikre, at godkendte plejetilladelser udstedt i Grønland også anerkendes i Danmark under uddannelsesophold.

Gavebørn bør anerkendes som en del af den kulturelle diversitet. I flere anbringelsessager er det blevet observeret, at forældre, der har givet gavebørn i Grønland, ofte vurderes til at have manglende forældreevner, netop fordi de har foræret gavebørn. For at forbedre situationen anbefales det, at danske kommuner samarbejder med kommunerne i Grønland om at implementere det inuit teknologiske udstyr "Winformatik", da gavebørn er registreret her. Desuden bør Lovforslaget inkludere en særlig bestemmelse for inuit børn, der er indlagt på danske hospitaler eller Det Inuit Patienthjem, som forhindrer, at der kan foretages psykologiske undersøgelser, der ikke er tilpasset til inuit børn.

Afslutningsvis er det afgørende at understrege, at Danmark bør etablere anbringelsessteder, der er kulturelt tilpasset inuit børn i landet. (UNDRIP art.23) Der bør desuden gøres opmærksom på den eksisterende mangel på plejeforældre med grønlandsk baggrund. Dette er nødvendigt for at sikre, at Danmark ikke uforvarende overtræder UNDRIP's artikel 7.2, som fastslår, at oprindelige folk har en kollektiv ret til at leve i frihed, fred og sikkerhed som en særskilt gruppe, og at de ikke må udsættes for folkedrab eller andre former for vold, herunder tvangsfjernelse af børn fra deres gruppe til en anden gruppe, herunder danske eller danske med en anden etnisk baggrund.

Laila Bertelsen

Foreningen MAPI, Brøndby

Høringssvar:

Forslag til Lov om ændring af barnets lov

(Oprettelse af særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i visse børnesager)

Grønlandske Børn takker for muligheden for at afgive høringssvar ift. ændring af Barnets lov med forslag om oprettelse af en særlig enhed i VISO med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i visse børnesager.

Generelle bemærkninger

Vi vil gerne hilse lovændringen velkommen. Vi har tidligere i et høringssvar vedr. vejledningen til Barnets Lov netop gjort opmærksom på, at man også i vejledning om sagsbehandling og kommunernes opgaver efter Barnets lov bør gøre gældende, at der tages tilbørligt hensyn til barnets, den unges og forældrenes etniske, religiøse, kulturelle og sproglige baggrund i sagsbehandlingen efter Barnets lov generelt og særligt når barnets behov og trivsel udredes og afdækkes i sagsbehandlingen.

Vi glæder os samtidig over, at der i bemærkningerne til det fremlagte lovforslag henvises direkte til ILO169, og man derved anerkender, at grønlændere i Danmark, som et oprindeligt folk, har en særlig ret til at deres sprog, kultur og traditioner beskyttes.

Vi vil dog samtidig udtrykke en bekymring for, om rådgivningen vil blive benyttet i tilstrækkelig grad, da der i lovforslaget og bemærkningerne hertil lægges op til, at kommunerne kun er forpligtede til at søge rådgivning, såfremt en del af den psykologiske undersøgelse eller vurdering *"kunne være foretaget ved en standardiseret psykologisk test"* (s.12).

Konkrete bemærkninger

I bemærkningerne til lovens § 171b under afsnit 2.3., der omhandler den foreslåede ordning, beskrives hvordan den rådgivende enhed i VISO skal bruges i anbringelsessager eller sager, hvor anbringelse overvejes.

Vi savner i både lovtekst og bemærkninger et bredere perspektiv i forhold til forebyggelse af, at sagerne netop bliver til anbringelsessager. Dette på baggrund af at vores erfaring i arbejdet med grønlandske børn og familier i udsatte positioner viser, at der i en del sager kan etableres et godt og forebyggende samarbejde

Grønlandske Børn

Balders Plads 1

2200 København N

+45 3585 8330

Kalaallit Meerartaat

Nuukullak 2-002

Postboks 1764

3900 Nuuk

+299 31 10 11

www.fgb.dk

www.fgb.gl

Dansk CVR: 53370616

Grønlandsk CVR: 38810464

mellem forældre og rådgiver, hvis den kommunale rådgiver kan søge rådgivning, viden og sparring om de udfordringer, der kan ligge i samarbejdet qua kulturelle og sproglige forskelle og bias, samt Grønland og Danmarks fælles historie og den indvirkning det kan have på relationen de to folk imellem.

I lovforslagets indledning s. 3 bemærkes, at der i VIVE's rapport fra 2022 gøres opmærksom på de kulturelle og sproglige bias, der kan være forbindelse med anvendelsen af psykologiske test. Dette er dog kun en del af rapportens konklusioner. I rapporten peges også på, at der opleves udfordringer i *samarbejdet* mellem rådgiver og forældre, og at disse ofte skyldes sproglige og kulturelle misforståelser. Det er altså ikke alene i anvendelsen af test, at der kan forekomme sproglige og kulturelle misforståelser og bias, men i sagsbehandlingen generelt. Det dårlige samarbejde kan betyde, at de forebyggende indsatser, som bør iværksættes, inden en anbringelse kommer på tale, ikke er adækvate eller lykkes godt nok. I sidste ende kan det medføre anbringelser, der kunne være undgået.

Vi kan på den baggrund være bange for, at en ellers rigtig fin lovændring ikke kommer til at have den ønskede forebyggende virkning på unødige eller fejlagtige anbringelser. Et godt og tillidsfuldt samarbejde med familien tidligt i en sag er afgørende for at forebyggelse kan lykkes.

På s. 11 i Bemærkninger til lovforslaget fremgår, at *"formålet med den foreslåede ordning er – i overensstemmelse med ILO-konventionen – at beskytte de sociale, kulturelle og religiøse værdier og skikke for herboende grønlandske familier og at undgå, at der træffes afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung fra en grønlandsk familie på baggrund af standardiserede test, som ikke tager højde for disse børn og unges særlige forhold, og dermed undgå at disse børn og unge anbringes uden for hjemmet uden, at der er det fornødne børnefaglige grundlag herfor.*

Vi er bekymrede for, at et ensidigt fokus på de psykologiske test langt fra kan indfri formålet om at beskytte sociale, kulturelle værdier og at undgå, at børn og unge med grønlandsk baggrund anbringes uden for hjemmet uden det fornødne grundlag.

Vi vil derfor opfordre til, at lovtæksten eller bemærkningerne udvides til, at kommunerne også skal søge rådgivning ved VISO's rådgivende enhed, hvis de ikke har arbejdet med grønlandske børn, unge og familier tidligere. På den måde mener vi, at man også i den kommunale praksis kan sikre at der tages hensyn til hensigterne ILO169.

Med venlig hilsen

Puk Draiby
Generalsekretær, Grønlandske Børn / Kalaallit Meerartaat

Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København

Sendt til p-boern@sm.dk

Wilders Plads 8K
1403 København K
Telefon 3269 8888
Direkte 9132 5656
tith@humanrights.dk
menneskeret.dk

Dok. nr. 25/00344-2

17. februar 2025

Høringssvar over udkast til lovforslag om ændring af barnets lov (Oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i visse børnesager)

Social- og Boligministeriet har ved e-mail af 3. februar 2025 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til lovforslag om ændring af barnets lov (Oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i visse børnesager).

Instituttet ser meget positivt på lovforslaget, da de standardiserede psykologiske test ikke længere vil skulle bruges som led i forældrekompetenceundersøgelser over for grønlandske børn og familier. I stedet oprettes der en særlig enhed under VISO med ekspertise i grønlandsk sprog og kultur, såfremt familien har grønlandsk baggrund.

Instituttet anser det desuden for positivt, at der vil blive foretaget en gennemgang af igangværende anbringelser, såfremt der er anvendt standardiserede psykologiske test, som ikke er tilpasset grønlandsk sprog og kultur, som led i forældrekompetenceundersøgelsen.

Instituttet har følgende bemærkninger til lovudkastet:

Ordningens målgruppe tager ikke højde for princippet om selvidentifikation i ILOs konvention om oprindelige folk

Lovudkastet bestemmer, at kommunerne kun vil skulle anvende den særlige enhed under VISO i sager med familier, hvor barnet, den unge, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland. I bemærkningerne uddybes det, at der ved "opvokset i Grønland" kan forstås bopæl eller andre former for længerevarende ophold i Grønland, som har givet den pågældende en varig tilknytning til grønlandske sociale, kulturelle og religiøse værdier og skikke.

Det er kommunen, som i første række skal foretage denne vurdering. Den særlige enhed under VISO vil desuden kunne afvise sager, som falder uden for dens målgruppe.

Det er instituttets vurdering, at målgruppen for den særlige enhed er for snævert afgrænset. Der vil kunne være familier med en eller flere grønlandske familiemedlemmer, som har behov for ordningen, selvom ingen af dem er født eller opvokset i Grønland. De kan være født og opvokset i for eksempel Danmark og alligevel have bevaret deres grønlandske kultur og sprog.

Det er efter instituttets opfattelse problematisk lovgivningsmæssigt at definere målgruppen for ordningen, da det strider mod ILO konventionens principper om definition/afgrænsning af oprindelige folk, som bygger på et princip om selvidentifikation.

Instituttet vurderer således, at det er vanskeligt at foretage en præcis afgrænsning af, hvem der bør være i målgruppen for den foreslåede ordning. Dette skyldes blandt andet, at det også er et spørgsmål om, hvordan individer selv identificerer sig.

I stedet kan der fastsættes en bred afgrænsning af målgruppen af grønlandske familier i loven. Herefter kan det overlades til den særlige enhed under VISO – i dialog med den pågældende familie – at tage stilling fra sag til sag og med udgangspunkt i enhedens særlige ekspertise om grønlandsk sprog og kultur, om enheden bør behandle sagen.

Instituttet anbefaler derfor:

- At målgruppen for ordningen med den særlige enhed under VISO udvides.

Uklarhed om fortsat anvendelse af standardiserede tests over for grønlandske familier

Lovudkastet indebærer, at kommunalbestyrelsen i anbringelsessager vedrørende grønlandske familier vil blive forpligtet til at benytte VISOs bistand til undersøgelser og vurderinger i den særlige enhed i stedet for at benytte standardiserede psykologiske tests. De standardiserede psykologiske tests vil således ikke kunne bruges fremover i anbringelsessager vedrørende grønlandske familier, der falder inden for ordningen.

Instituttet bemærker imidlertid, at lovudkastet ikke hindrer brugen af disse tests i øvrigt. Det gælder blandt andet grønlandske familier, som falder uden for lovens målgruppe, fordi de ikke er født eller opvokset i Grønland. Som bemærket ovenfor er lovudkastets afgrænsning af målgruppen forholdsvis snæver.

Det gælder desuden i sager, hvor der ikke bliver givet samtykke til inddragelse af den særlige enhed under VISO (udkastet til § 171 d, stk. 1).

Instituttet vurderer, at standardiserede psykologiske tests, som ikke er tilpasset grønlandsk sprog og kultur, må anses for uegnede til at vurdere forældrekompetencer over for grønlandske familier.

Derfor bør det præciseres, at disse tests ikke må bruges over for grønlandske familier, selvom de falder uden for ordningens målgruppe eller ikke ønsker at benytte den. Disse sager må i stedet oplyses med andre metoder.

Instituttet anbefaler derfor:

- At det præciseres, at kommunerne skal sikre, at der aldrig anvendes ikkekulturtilpassede tests til måling af forældrekompetencer i alle sager om anbringelser af børn fra grønlandske familier.

Adgang til tolkebistand

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at kommunerne skal gøre brug af tolkebistand i nødvendigt omfang, når de vejleder den unge, en forældremyndighedsindehaver eller en kommende forælder i en sag om udredning i den særlige enhed under VISO. Kommunen vil desuden skulle oplyse barnet eller den unge om dets ret til at lade sig bistå af en bisidder (barnets lov § 6).

Borgere med grønlandsk baggrund, der bor i Danmark, *kan* i en *række* situationer have behov for tolkebistand i mødet med de danske myndigheder – fx i forbindelse med en vurdering af forældrekompetencer. For selv om mange grønlændere forstår og taler dansk, kan de dansksproglige kompetencer komme til kort, hvis sagen er kompliceret, eller der er tale om en presset situation.

Af et tidligere svar til Grønlandsudvalget¹ fra Social- og ældreministeren fremgår det, at ministeren anser det for "helt grundlæggende, at grønlandske børn og deres forældre i anbringelsessager kan forstå den kommunikation, der foregår omkring deres sag." Og at "kommuner og andre myndigheder har pligt til at stille en tolk og oversættelsesbistand til rådighed, og [at] forældre til anbragte børn (...) altid [har] ret til en bisidder i processen".

Det er imidlertid instituttets opfattelse, at der langt fra altid anvendes tolkebistand, selvom det er påkrævet, og at det kan lede til misforståelser i kommunikationen, som siden kan blive afgørende.

Instituttet anbefaler derfor:

- At det udtrykkeligt præciseres i en kommende vejledning til loven, at der bør anvendes tolk, når kommunen er i kontakt med borgerne i disse sager, og at der bør informeres om muligheden for bisidder.

¹ <https://www.ft.dk/samling/20211/almindel/GRU/spm/60/index.htm>

Inddragelse af børn under 15 år

I lovudkastet foreslås det blandt andet, at kommunens pligt til at inddrage den særlige enhed ved såvel overvejelse om anbringelse som gennemgang af en igangværende anbringelse kun skal finde anvendelse, hvis forældremyndighedsindehaveren, en kommende forælder eller en ung, der er fyldt 15 år, giver samtykker hertil (udkastet til § 171 d, stk. 1).

Det fremgår af FN's børnekonventions artikel 12, at myndighederne har pligt til at inddrage børn i enhver sag, der vedrører barnet, enten direkte, gennem en repræsentant eller på anden vis uanset dets alder. Der er fastsat regler herom i barnets lovs § 5.

Instituttet anbefaler derfor:

- At det udtrykkeligt præciseres i en kommende vejledning til loven, at kommunen har pligt til at inddrage barnet i overensstemmelse med barnets lovs § 5 uanset dets alder.

Den særlige enheds faglige sammenhæng

Det fremgår af lovudkastet, at Social- og boligministeren kan fastsætte nærmere regler om sammensætning m.v. af den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, samt om enhedens viden og kompetencer i forhold til tværkulturel psykologi og grønlandsk sprog og kultur m.v. (udkastet til § 171 d, stk. 3).

Instituttet bemærker, at nogle af fagpersonerne i den særlige enhed bør have viden om komplekse kulturmøder, fordi børn i familier med grønlandsk baggrund i Danmark, ofte vokser op med krav om at kunne håndtere både dansk og grønlandsk kultur, sprog osv. Det er ikke sjældent håndteringen af netop mødet eller sammenstødet/konflikten mellem traditioner og kulturer, der kan gøre det særligt vanskeligt for et barn at få den rigtige støtte i opvæksten.

Instituttet anbefaler derfor:

- At der sikres nødvendig viden om komplekse kulturmøder blandt fagpersonerne i den særlige enhed.

Behov for evaluering

Instituttet bemærker, at det er relevant at følge op på, hvordan den særlige enhed under VISO fungerer for både kommunerne og de involverede borgere.

Instituttet anbefaler derfor:

- At der foretages en evaluering af den særlige enhed under VISO efter for eksempel to år med henblik på at sikre, at den fungerer hensigtsmæssigt for både kommunerne og de involverede borgere.

Instituttet henviser til ministeriets sagsnummer 2025-247.

Med venlig hilsen

Tine Birkelund Thomsen
Juridisk projektchef

Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt på mail til p-boern@sm.dk

KL's høringssvar til udkast til lov om ændring af barnets lov (Oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i visse børnesager)

Social- og Boligministeriet har den 3. februar 2025 bedt KL om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af barnets lov (Oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i visse børnesager). Høringssvaret skal være ministeriet i hænde senest den 17. februar 2025 kl. 10.00.

Det har desværre ikke været muligt at få KL's høringssvar politisk behandlet inden fristen. KL fremsender derfor et foreløbigt høringssvar og vil fremsende eventuelle yderligere bemærkninger, når sagen har været politisk behandlet.

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser i henhold til DUT princippet.

KL har følgende bemærkninger til forslaget:

Generelt

KL finder det positivt, at det med forslaget sikres, at der i konkrete sager tages hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende for herboende grønlændere, og at det sker uden brug af standardiserede test. På den måde sikres det, at undersøgelserne foretages, så herboende grønlænderes sociale, kulturelle og religiøse værdier og skikke beskyttes i henhold til Danmarks forpligtelser efter ILO-konvention nr. 169 af 28. juni 1989 vedrørende oprindelige folk og stammefolk i selvstændige stater.

Udarbejdelse af en forældrekompetenceundersøgelse (FKU) er ikke et lovkrav

KL vil henstille til, at lovgiver i forslaget ikke omtaler udarbejdelse af en FKU som et obligatorisk krav for kommunerne. For det er det ikke. Det er kommunerne, der i den samlede og helhedsorienterede vurdering af sagen alene vurderer, om der er behov for en sådan undersøgelse.

I dag oplever flere kommuner et krav om at gennemføre flere FKU'er, både fra Ankestyrelsen og børne- og ungeudvalget – også i sager, der allerede er grundigt belyst. FKU er en indgribende indsats, som kun bør iværksættes ved behov for at tilvejebringe væsentlig eller ny information om forældrenes kompetencer. Kravet om FKU giver dog god mening i adoptionssager.

Dato: 17. februar 2025 17.
februar 2025

Sags ID: SAG-2025-00601
Dok. ID: 3544331

E-mail:
JBS@kl.dk JBS@

kl.dk
Direkte: 3370 32763370
3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København
S Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk www.kl.dk
Side 1 af 4

Sammensætning af kompetencer i enheden

Det fremgår af bemærkningerne til § 171d, at social- og boligministeren vil kunne fastsætte nærmere regler om sammensætningen i enheden, herunder hvilke relevante fagpersoner, autoriserede psykologer og relevante personer med viden og kompetencer i forhold til tværkulturel psykologi og grønlandsk sprog og kultur og andre relevante forhold.

KL ønsker svar på, om de tilsvarende kompetencer forventes at være til stede i Ankestyrelsen, så det sikres, at sagen ved en eventuel anke, behandles efter de samme indsigter i grønlandsk sprog og kultur.

Den konkrete opgave i enheden

Det er KL's opfattelse, at det i forslaget fremstår uklart, hvorledes den nye enhed tænkes at ville gennemføre sine opgaver.

Skal opgaven fx udføres ved fysisk fremmøde ude i de enkelte kommuner, ude i hjemmene, hvor familien skal observeres, på skolen, i dagtilbuddet eller andre steder? Eller forventes børnene, de unge, forældremyndighedsindehaveren eller kommende forældre at transportere sig til enheden?

Fremfindning af igangværende anbringelser

KL gør opmærksom på, at det er en tidskrævende opgave at finde igangværende anbringelser frem, hvor barnet, den unge, forældremyndighedsindehaveren eller kommende forældre er indenfor målgruppen.

Hvor omfattende opgaven er, vil afhænge af, hvorledes kommunerne er stillet i forhold til at udfinde sagerne, og om det fx vil kunne ske ved opslag i Det Centrale Personregister. Kommunerne registrerer ikke etnicitet i fagsystemet, som benyttes i børnesager, hvilket vil sige at kommunerne ikke via træk kan fremfinde igangværende anbringelsessager, hvor et barn, en ung, kommende forælder og forældremyndighedsindehaver måtte være født eller opvokset i Grønland. Det betyder, at kommunerne skal have fat i alle igangværende anbringelser for at finde ud af om barnet, den unge, forældremyndighedsindehaveren eller kommende forældre er omfattet af målgruppen.

Identifikation af igangværende anbringelser, der skal sendes til den særlige enhed

Det fremgår af bemærkningerne til § 171 b, at kommunens vurdering af, hvornår der er tale om et barn, en ung, forældremyndighedsindehaveren eller kommende forældre, der er opvokset i Grønland, beror på flere forhold. Ud over bopæl i Grønland skal der lægges vægt på andre former for længerevarende ophold i Grønland. Disse ophold skal have givet barnet, den unge, forældremyndighedsindehaveren eller kommende forældre en varig tilknytning til grønlandske sociale, kulturelle og religiøse værdier og skikke. Videre fremgår det, at vurderingen skal foretages med inddragelse af barnet, den unge, forældremyndighedsindehaveren eller kommende forældre, og i dialog med den særlige enhed.

Derudover fremgår det af bemærkningerne til § 171c, at kommunen, forinden den anmoder enheden om at gennemgå en igangværende anbringelse, skal gennemgå sagen for af afdække, om der er eller må antages

Dato: 17. februar 2025
17. februar 2025

Sags ID: SAG-2025-00601
Dok. ID: 3544331

E-mail: JBS@kl.dk
JBS@kl.dk

kl.dk
Direkte: 3370 32763370
3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København
SWeidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 4

at være anvendt en standardiseret test i forbindelse med undersøgelser og vurderinger i sagen.

KL er i tvivl om kommunens vurderinger af henholdsvis målgruppe og anvendelse af en standardiseret test i igangværende anbringelser, er procesledende beslutninger eller afgørelser, der kan påklages til Ankestyrelsen. Herunder også om barnet, den unge, forældremyndighedsindehaveren eller kommende forældre kan bede den særlige enhed om en Second Opinion, hvis kommunens vurdering er, at sagen ikke skal sendes til den særlige enhed, da kommunen vurderer, at den pågældende ikke er omfattet af målgruppen og/eller der ikke ses eller antages at være anvendt standardiseret test. KL vil anbefale, at lovgiver tydeligt beskriver hvilke rettigheder barnet, den unge, forældremyndighedsindehaveren eller kommende forældre har i disse tilfælde.

Enhedens vurdering af om sagen falder uden for anvendelsesområdet

Det fremgår af bemærkningerne til § 171c, at enheden i VISO, jf. §168 i barnets lov, kan træffe afgørelse om, at en konkret sag falder udenfor anvendelsesområdet for den særlige enhed og dermed afslå at foretage en sagsgennemgang efter den foreslåede § 171c.

KL er i tvivl om, hvorvidt enhedens afgørelse vil kunne indbringes for anden administrativ myndighed, eller om der gælder samme regler som for VISO, herunder at afgørelsen ikke kan påklages til hverken social- og boligministeren eller en anden administrativ myndighed. Dette fremgår desværre ikke helt tydeligt af bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Enhedens sammenfattende vurdering i igangværende anbringelser

Det fremgår af bemærkningerne til § 171c, at den særlige enhed i igangværende anbringelser, efter gennemgang af relevant sagsmateriale, skal udarbejde en sammenfattende socialfaglig vurdering af, om forældrekompetenceundersøgelser eller psykologiske vurderinger har taget højde for kulturelle forskelle. Kommunen eller Ungdomskriminalitetsnævnet er forpligtet til at inddrage denne vurdering i en samlet helhedsvurdering af den igangværende anbringelse. Hvis kommunen eller Ungdomskriminalitetsnævnet vurderer at enhedens sammenfattende vurdering indeholder nye oplysninger af betydning, skal sagen genoptages. Ved en ny afgørelse om anbringelse skal psykologiske undersøgelser og vurderinger udføres i overensstemmelse med § 171b, hvilket kræver, at kommunen skal anmode den særlige enhed om en udredning.

KL er tvivl om kommunalbestyrelsen eller Ungdomskriminalitetsnævnet skal træffe en afgørelse om, at sagen enten genoptages eller ikke genoptages. KL vil anbefale, at det tydeligt kommer til at fremgå, om der er tale om en afgørelse, der kan ankes.

KL ønsker herudover svar på, om barnet, den unge, forældremyndighedsindehaveren eller kommende forældre kan klage over enhedens sammenfattende vurdering. I dag er det sådan, hvis forældrene ønsker at klage over en forældrekompetenceundersøgelse eller over den fagperson, der har foretaget undersøgelsen, skal de vejledes om, hvilke (klage)muligheder der er. Herunder vejledes om, at den pågældende kan

Dato: 17. februar 2025
17. februar 2025

Sags ID: SAG-2025-00601
Dok. ID: 3544331

E-mail: JBS@kl.dk
JBS@kl.dk
kl.dk
Direkte: 3370 32763370
3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København
S
Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
www.kl.dk
Side 3 af 4

gøre Psykolognævnet opmærksom på ved at sende en skriftlig henvendelse, at en autoriseret psykolog ikke har overholdt sine pligter.

Indhentelse af samtykke

Det fremgår af bemærkningerne til § 171b, at det vil være en forudsætning, at en forældremyndighedsindehaver, en kommende forælder eller en ung, der fyldt 15 år, giver samtykke til at få bistand til udredning fra den særlige enhed.

KL bemærker, at det kan være vanskeligt og i nogle tilfælde umuligt for kommunerne at få samtykke i disse sager. Det gælder fx i de situationer, hvor forældrene bor i Grønland, er hjemløse eller i øvrigt socialt udsatte. KL vil derfor anbefale, at lovgiver præciserer, hvor omfangsrige bestræbelser kommunen skal gøre sig, for at sikre det fornødne samtykke i de vanskelige situationer.

KL ønsker herudover svar på, om samtykket er et informeret samtykke, som skal være tydeligt og ubetinget. KL skal i den forbindelse henvise til Ankestyrelsens KEN nr. 9991 af 05/12/2023 (Gældende) om informeret samtykke ved anbringelse.

KL ønsker også svar på, hvorledes kommunerne skal forholde sig, hvis den unge, der fyldt 15 år ikke ønsker at give samtykke, men det modsatte gør sig gældende for forældremyndighedsindehaveren og vice versa.

Genoptagelse efter de nye regler i Barnets lov

KL vil anbefale, at det tydeligt kommer til at fremgå om kommunerne ved en genoptagelse af en ingangværende anbringelse skal anvende de nye regler i Barnets lov.

Frister for enhedens udredning og vurdering

Det fremgår af bemærkningerne § 171b, at tidsperspektivet for den særlige enheds udredning skal drøftes mellem enheden og den kommunale børne- og ungerådgiver, med henblik på at sikre overholdelse af fristerne for gennemførelse af henholdsvis børnefaglige og ungefaglige undersøgelser. Kommunalbestyrelsen vil i den forbindelse skulle være opmærksom på, at der skal udarbejdes en foreløbig vurdering, hvis undersøgelsen ikke kan afsluttes inden for fristen, og at undersøgelsen skal afsluttes snarest muligt derefter.

KL vil kraftigt anbefale, at der løbende følges op på sagsbehandlingstiden i den særlige enhed på konkrete sager, og at VISO laver en generel status, der er offentlig tilgængelig for både kommuner og de berørte familier.

Med venlig hilsen

Janet Samuel

Dato: 17. februar 2025
17. februar 2025

Sags ID: SAG-2025-00601
Dok. ID: 3544331

E-mail: JBS@kl.dk
JBS@kl.dk
kl.dk
Direkte: 3370 32763370
3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København
SWeidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
www.kl.dk
Side 4 af 4

Til: Udsatte Børn (p-boern@sm.dk)
Fra: Christian Bille-Sandø (cbs@rigsrevisionen.dk)
Titel: Høring om forslag til ændring af barnets lov (Oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i visse børnesager)
Sendt: 07-02-2025 15:23

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Til Social- og Boligministeriet

Ministeriet har 3. februar 2025 sendt forslag til ændring af barnets lov i høring.

Ministeriernes forpligtelse til at høre Rigsrevisionen er fastlagt af rigsrevisorloven, §§ 7 og 10 (Lovbekendtgørelse nr. 101 af 19/01/2012) og angår revisions- og/eller regnskabsforhold, der kan have betydning for Rigsrevisionens opgaver.

Vi har gennemgået lovforslaget og kan konstatere, at det ikke omhandler revisions- eller regnskabsforhold i staten eller andre offentlige virksomheder, der revideres af Rigsrevisionen.

Vi har derfor ikke behandlet henvendelsen yderligere.

Med venlig hilsen

Christian Bille-Sandø
Specialkonsulent

Landgreven 4
DK-1301 København K

Tlf. +45 33 92 84 00
Dir.+45 33 92 86 50
cbs@rigsrevisionen.dk

www.rigsrevisionen.dk

Læs om Rigsrevisionens behandling af personoplysninger [her](#)

Bekræft venligst, at denne e-mail er modtaget.
Please confirm receipt of this e-mail.

Social- og boligministeriet
p-boern@sm.dk

Den 17. feb. 2025

Høringssvar vedr. L 00 Lov til Forslag om ændring af barnet lov - oprettelse af en enhed i VISO mhp. revurdering og vurdering af grønlandske borgere; voksne, børn og unge. Alternative vurderingsmetoder.

Det er glædeligt, at der er udarbejdet et lovforslag vedr. testning af grønlandske borgere, 6 år efter spørgsmålet blev rejst første gang.

Det er ligeledes glædeligt at der, i vejledningen til lovforslaget, henvises til FN's ILO-konvention 169, hvor staten ønsker at beskytte grønlandske borgere, under henvisning til at grønlandske borgere har status som et oprindeligt folk. ILO-konventionen blev, til orientering, udarbejdet med henblik på bl.a. at beskytte oprindelige folkeslag imod bl.a. tvangsassimilation og diskrimination.

Lovforslaget anses som en delvis implementering af ILO-konventionens artikler, hvor etableringen af en enhed med ekspertise i grønlandsk sprog og kultur i VISO dog bør ændres. Det uddybes yderligere i nedenstående.

Udarbejdelsen af lovforslaget bærer desværre præg af manglende viden på anbringelsesområdet, og at der er taget udgangspunkt i VIVEs rapport "*Anbringelser af børn med grønlandsk baggrund - fra kommunerne*". Rapporten lider af alvorlige mangler, idet VIVE bl.a. ikke har foretaget en retlig gennemgang af sagsakterne, afgørelserne, FKU'erne eller lign. Derfor blev der iværksat mangelfulde tiltag/ projekter, der ikke har været egnede til at imødekomme samtlige udfordringerne med anbringelser af grønlandske børn. Det skal derfor igen understreges, at der ikke udelukkende er udfordringer med FKU'er/ psykologundersøgelser i anbringelsessager, der involverer grønlandske familier. Det uddybes også yderligere i nedenstående.

Til trods for henvisningen til ILO-konventions bestemmelser, sker der stadig ikke involvering af grønlandske instanser, - aktører, - interessenter m.fl., men udelukkende via høringssvar, hvorfor mange aspekter ikke ses taget i betragtning i lovforslaget.

Nedenstående høringssvar tager udgangspunkt i

1. bemærkninger til de enkelte bestemmelser og vejledningen,
2. Generelle bemærkninger til lovforslaget
3. Forslag til yderligere implementering af ILO-konvention
4. Oplisting af fejl og mangler i VIVEs rapport og de mangelfulde indsatser, der er iværksat på baggrund heraf.

SILA360

Tina Naamansen
Formand

Najannguaq Dalgård Christensen
Næstformand

Indhold

Bemærkninger til lovforslaget	3
1. Til § 171 a – VISO, én instans får ”eneret” på definitioner og vurderinger.....	3
2. Til § 171 b.	5
2.1. stk. 1 - første del ” Overvejer at anbringe”.....	5
2.2. stk. 1 - anden del: En grønlander er en person, der er ”født eller opvokset i Grønland” - en bureaukratisk identitetsmarkør	7
2.3. stk. 1 – tredje del: Sager skal overføres til VISO, såfremt en instans vil have foretaget vurderinger, ”der ellers kunne være foretaget ved en standardiseret psykologisk test”	9
3. Til § 171 c: adoptioner og videreførte anbringelser er ikke omfattet revurderinger, idet de ikke er ”igangværende”	11
3.1. Fakta om tvangsadoptioner/ frivillige adoptioner	11
3.2. Fakta om videreførte anbringelser – tilknytningsundersøgelser	12
3.1. til § 171 c, stk 1, 2. pkt – FKU’er/ psykologundersøgelser bør ugyldiggøres, det skal ikke vurderes, hvorvidt de er misvisende	13
3.1.1. Adgang til højt specialiseret juridisk bistand, før sagen overdrages til VISO.....	16
4. Øvrige fokuspunkter	19
4.1. Praksis ifm. frivillige anbringelser - typiske mangler	19
4.2. Etablering af ”Rådet for grønlandske borgere” – løbende implementering af ILO-konventionen	20
4.3. Muligheden for anbringelser og adoptioner til Grønland	22
4.4. At det sikres at de grønlandske anbragte børn bevarer deres kulturelle ophav en meningsfuld relation til familien i Grønland og Grønland som samfund.....	24
4.5. VIVE’s rapport er mangelfuld - begrænsede data har medført mangelfulde tiltag.	26
4.5.1. Mangelfulde tiltag, der er iværksat pba. VIVEs mangelfulde rapport	27
5. Øvrige etniske minoriteter, anden etnisk herkomst end grønlandsk.	29

Bemærkninger til lovforslaget

Bemærkninger til lovforslagets bestemmelser jf. ordlyden sammenholdt med vejledningen.

1. Til § 171 a – VISO, én instans får "eneret" på definitioner og vurderinger.

Ordlyd

"§ 171 a. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation opretter en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold."

Ift. lovforslaget stiller SILA360 sig kritisk overfor konstellationen, hvor VISO skal varetage samtlige opgaver inden for anbringelsesområdet ifm. grønlandske familier, børn og unge og derved får status som havende *"ekspertise i grønlandske og sproglige og kulturelle forhold"*. Det findes ikke retssikkerhedsmæssigt betryggende, at én dansk institution, hvis vurderinger i øvrigt ikke kan påklages (jf. øvrig bestemmelse), opnår "eneret" på spørgsmålet om grønlændernes normer, grønlandske familier, børn og unge, samt forældrekompetencer, er meget vigtige spørgsmål, for grønlændere og det grønlandske samfund.

Det er bekymrende, idet det erfaringsmæssigt er konstateret, at danske velfærdsarbejdere, offentlige organer og institutioner, har en tendens til at definere "grønlandskheden" efter de gængse fordomme, selvom den grønlandske kultur, værdier og normer er mangfoldig. Det kan ligeledes konstateres, at grønlændere puttes i 'fikserede kasser', og stemmer det ikke overens med den danske forståelse af en given norm, tillægges grønlændere og den grønlandske kultur ofte negative træk.

Det er konstateret, at VISO (via Dansk Psykologforening) efterspørger grønlandsktalende psykologer, psykologer, der har befundet sig i Grønland, psykologer, der har erfaring med testtilpasning m.m. allerede før lovforslaget forelå. Der bør på nuværende tidspunkt være en større forståelse for, at det er et meget nuanceret og omfangsrigt ansvarsområde, som VISO påtænkes pålagt.

VISO vil blive retningsgivende og bestemmende ifm. rammerne for metoder/ vurderinger, der på sigt også vil finde anvendelse i Grønland. Derfor bør grønlandske myndigheder, instanser, aktører m.fl. fra Grønland og Danmark deltage i arbejdet, hvor arbejdet også skal forankres i Grønland.

I anbringelses- og adoptionsprocessen skal de grønlandske forældre have muligheden for at udtrykke sig og modtage information på deres "følelssprog" og med de nuancer, mimik, kropssprog m.m. der følger. Enheden bør indrettes hensigtsmæssigt med respekt for det grønlandske sprog og kultur, idet anbringelser er en meget indgribende foranstaltning. Det frarådes på det kraftigste at samtaler med grønlandsktalende forældre m.fl. foretages gennem tolk, idet det erfaringsmæssigt går for meget tabt i samtalen. Det er bemærket at der er afsat midler til kompetenceudvikling af grønlandske tolke, hvilket er positivt, men kun i andre henseender.

'Hidtil har "forældrekompetencer" bl.a. været skematiseret og opstillet i en vestlig kontekst og ved brug af tests, til stor skade for de grønlandske familier. Med den påtænkte konstellation jf. lovforslaget, gentages denne risiko, hvor VISO opnår "eneret" til at foretage vurderinger og definere bl.a. "grønlandske normer".

Det ses ikke tilstrækkeligt, at der er påtænkt tilknyttet grønlandske/ grønlandsktalende psykologer til enheden. Det skyldes at der vil eksistere et almindeligt over/underordensforhold, hvor ledelsen i VISO vil have den afgørende beføjelse til at træffe beslutninger, som kan få en stor betydning for de grønlandske familier fremadrettet. Både i Danmark og Grønland.

Det skal have i erindring, at det er 6 år siden at spørgsmålet om udfordringerne med de psykometriske tests/ FKU'er blev rejst, hvilket har været en alt for langvarig proces. Afgørende retssikkerhedsmæssige og menneskeretlige spørgsmål har været tilsidesat til fordel for "almindelig praksis", hvor anbringelsespraksis ukritisk har været anvendt på grønlandske familier – til trods for adskillige henvendelser fra SILA360, adskillige anbefalinger fra Institut for Menneskerettigheder og FN herom.

Grønlands regering blander sig typisk ikke i interne danske anliggender, mens regeringen i Danmark ikke foretager sig ikke noget, før den grønlandske regering anmoder herom. Reaktionen på et meget alvorligt område om tests, anbringelser og adoptioner af grønlandske børn, har derfor været behandlet med rettidig omhu. Der er i stedet blevet iværksat tiltag og lappeløsninger, der ikke har været egnet til at imødekomme de massive retssikkerhedsmæssige udfordringer ifm. anbringelser og adoptioner af grønlandske børn i Danmark. Det vil der fortsat ikke være med den nuværende påtænkte konstellation i VISO.

Der synes pt. ikke at have været taget stilling til, hvorvidt testtilpasningen skal iværksættes, hvor det dog forventes at testtilpasningen kommer i udbud og at testtilpasningen herefter iværksættes snarest muligt, idet tests også anvendes i fx psykiatrien m.fl. Det er ikke retssikkerhedsmæssigt betryggende, hvis det påtænkes at VISO både skal gennemføre en evt. testtilpasning, udmønte vurderingerne, evt. validere/ falsificere tidligere foretaget FKU'er eller testning af børn (uddybet i øvrigt afsnit), men som samtidig ikke kan påklages.

Det anbefales:

1. At konstellationen med VISO ændres – og at loven stiller krav til, at der skal ske forankring hos de grønlandske instanser/ myndigheder i Grønland, som ligestillede instanser, fx Socialstyrelsen i Grønland og hvor Grønland bør have den afgørende beføjelse ifm. beslutninger,
2. At der nedsættes en bred arbejdsgruppe/ følgegruppe – som løbende deltager i VISOs arbejde. Arbejdsgruppen kunne bestå af repræsentanter fra grønlandske myndigheder, instanser og grønlandske aktører i Grønland og Danmark m.fl.,
3. at det udelukkende er grønlandsktalende personale, der foretager samtaler med grønlandske borgere og foretager de endelige vurderinger,
4. At testtilpasningen sættes i udbud og iværksættes snarest muligt,
5. At finansieringen af VISO's enhed forekommer relativt højt, ift. de relativt få sager, der er omfattet af lovforslaget - ca. 35 mio. kr. årligt over 3 år, og derefter ca. 25. mio. kr. årligt, hvorfor der bør redegøres for beløbets beregning.

2. Til § 171 b.

Ordlyden:

*Stk. 1 Kommunalbestyrelsen skal i sager, hvor det overvejes at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet fra en familie, hvor barnet, den unge, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver **er født eller opvokset i Grønland**, og hvor der som led i en undersøgelse eller vurdering efter §§ 22, 27, § 51, stk. 1, nr. 2, i denne lov eller efter § 31 eller § 34, stk. 2, nr. 4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet indgår en psykologisk undersøgelse eller vurdering af et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver, som ellers kunne være foretaget ved en standardiseret psykologisk test, **i stedet for en sådan test anmode den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold om udredning efter § 166.***

Stk. 2. Udredningen efter stk. 1 skal sammenfattes i en konklusion, som skal indgå i grundlaget for kommunalbestyrelsens, børne- og ungeudvalgets eller Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

2.1. stk. 1- første del ” Overvejer at anbringe”.

Ordlyden:

”Kommunalbestyrelsen skal i sager, hvor det overvejes at anbringe et barn eller en ung...i stedet for sådan en test anmode den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold om udredning efter §166”

Ordlyden og vejledningen synes at være i direkte modstrid, idet der i vejledningen henvises til ILO-konventionen og beskyttelsesbehovet af grønlændere som et oprindeligt folk. Der skal være realisme i lovforslaget ift. til nuværende praksis.

Når en kommune ”overvejer” at anbringe et barn, så er børn/ unge, der allerede er anbragte ikke omfattet af lovforslaget- fx de børn, der er frivilligt anbragte. Dvs. at sager om frivillige anbringelser pr. definition ikke er omfattet af lovforslaget, idet sager om frivillige anbringelser sjældent indeholder FKU’er/ psykologundersøgelser.

De problemstillinger der opstår, er;

- 1) **For det første** behøver en kommune ikke at iværksætte en FKU/ psykologundersøgelse jf. nuværende praksis – hverken i frivillige eller tvangsmæssige anbringelser. Ordlyden er åben for at kommunerne har mulighed for at vurdere, at en sag ikke skal overdrages til VISO. VISO mister da sin betydning. Det er kommunerne, der egenhændigt skal vurdere, hvilket materiale, der er relevant at inddrage i en anbringelsessag jf. det ”socialfaglige skøn”.

VISO bør derfor også være et tilbud for forældrene, idet kommunerne kan vurdere, at en sag ikke er omfattet af loven, hvilket ikke er tilrådeligt ud fra en retssikkerhedsmæssig betragtning.

- 2) **For det andet** vil barnet, når kommunerne iværksætter en tvangsmæssig anbringelse, hvis samtykket til en frivillig anbringelse trækkes (familien/ barnet ønsker hjemgivelse), ikke være en ”overvejelse af at anbringe et barn”, idet barnet allerede er anbragt. I de tilfælde hvor en kommune iværksætter en tvangsmæssig anbringelse, hvor kommunen ”ændrer” en sag fra en frivillig

anbringelse til en tvangsanbringelse, ikke være omfattet og skal ikke nødvendigvis overdrages til VISO – kommunen kan vurdere, at det ikke er nødvendigt at foretage yderligere undersøgelse ifm. en tvangsmæssig anbringelse jf. lovforslaget og nuværende praksis.

- 3) **For det tredje** anvendes FKU'er m.fl. oftest kun til at understøtte tvangsmæssige anbringelser, anbringelser før fødsel, videreførte anbringelser (tilknytningsundersøgelse) eller til adoptioner. Når en familie/ barn jf. praksis i dag trækker samtykket til en frivillig anbringelse, kan en kommune iværksætte en tvangsmæssig anbringelse - først da vil FKU/ psykologundersøgelse typisk blive iværksat for at underbygge nødvendigheden af en tvangsmæssig anbringelse. Det giver også en indikation, at der tillægges en enorm stor vægt på disse undersøgelser.
- 4) **For det fjerde** indeholder sager om frivillige anbringelser typisk ikke en FKU/ psykologundersøgelse, og er pr. definition i forvejen ikke omfattet af revurderingerne jf. lovforslaget. 80 % af de grønlandske anbragte børn er baseret på frivillige anbringelser (sidste off. tal), hvorfor VISO har foretaget en overbudgettering ift. den påtænkte indsats.
- 5) **For det femte** kan tvangsanbringelser være sket uden FKU/ psykologundersøgelser, i meget grelle tilfælde hvor der fx er sket vold, overgreb m.m., men der er relativt få sager der omhandler disse eksempler.

Det antages, at formuleringen af bestemmelsen i lovforslaget er baseret på en bredere misforståelse af praksis. Mange udenforstående tror netop fejlagtigt, at psykologer har et stort aftryk i anbringelsessager generelt og i vurderingen af "barnets tarv", at alle sager derfor er underbygget med FKU'er/ psykologundersøgelser. Opfattelsen synes logisk, idet anbringelser er en meget alvorlig og indgribende foranstaltning.

Der er ingen holdepunkter i vejledningen for, hvorvidt de nuværende frivillige anbringelser, som kommunen ændrer til tvangsmæssige anbringelser, når et samtykke er trukket, er omfattet. Det synes at være en overset problematik, men vil skabe forvirring i kommunerne, hvorfor præciseringer herom er påkrævet.

Til orientering behandles anbringelsesgrundlaget i frivillige anbringelser ikke ved børneungeudvalg, Ankestyrelsen eller ved Domstolene. Der er udelukkende tilknyttet advokatbistand i frivillige anbringelsessager ved evt. samværsaftørelser.

Det anbefales;

1. At Socialministeriet og VISO undersøger den nuværende praksis yderligere og grundigere,
2. At det skal fremgå af loven at kommunerne fremadrettet (efter lovens ikrafttræden), skal sende samtlige sager om påtænkte anbringelser af grønlandske børn til VISO, på grund af omstændighederne med nuværende praksis - og uanset om en anbringelse er frivillig eller tvangsmæssig,
3. at det skal fremgå af loven, at ligeså snart en familie/ et barn trækker samtykke til den frivillige anbringelse (ønsker hjemgivelse), men hvor kommunen vurderer at barnet fortsat skal være anbragt og derfor iværksætter en tvangsmæssig anbringelse, også skal overdrages til VISO. Det bør kunne

ske løbende. Det kan ikke være intentionen, at disse sager udelukkes fra at blive vurderet af VISO, blot fordi familien, barnet eller den unge har accepteret en frivillig anbringelse.

4. At familierne også skal kunne henvende sig til VISO. Kommunerne har en egenhændig beføjelse til at vurdere, at en sag, der vedrører anbringelser af et grønlandsk barn, ikke skal sendes til VISO til vurdering og herefter, hvorvidt sagen skal genbehandles. Enheden i VISO er netop etableret mhp. at opnå ekspertise med grønlandsk kultur og sprog m.m. for at der skal ske en mere korrekt vurdering af de grønlandske familiers ressourcer og udfordringer – mhp. en højere grad beskyttelse af de grønlandske familier,
5. At der fremgår overgangsbestemmelser i loven, idet der i adskillige år, vil være behov for en overgangsperiode efter lovens ikrafttræden – i teorien 18 år, idet familier/ børn kan trække samtykket til en frivillig anbringelse løbende, hvis pkt. 3 respekteres.
6. At det præciseres i lovtekstens ordlyd eller i vejledningen, hvis det er hensigten, at frivillige anbringelser, hvor samtykket hertil trækkes og hvor kommunen som en konsekvens heraf iværksætter en tvangsmæssig anbringelse, ikke skal være omfattet samt, at det præciseres, at det alene er kommunens vurdering, hvorvidt en sag skal overdrages til VISO. Det er dog ikke tilrådeligt.

2.2. stk. 1- anden del: En grønlænder er en person, der er "født eller opvokset i Grønland" - en bureaukratisk identitetsmarkør

Socialministeriet har identificeret en grønlænder som en borger, der er "*født eller opvokset i Grønland*". I Grønland har der været årtiers tradition for ikke at identificere en grønlænder. Det skyldes frygten for at ekskludere borgere fra at være grønlændere.

VIVE har også i rapporten "*anbragte børn med grønlandsk baggrund i Danmark – fra kommunerne*", anvendt disse markører, hvorfor VIVE udelukkende har taget udgangspunkt, hvorvidt forældre eller blot én af forældrene var født i Grønland. VIVE har redegjort for, at VIVE ikke vidste, hvorvidt 2. generation af grønlændere i Danmark, altså grønlændere, der har født deres børn i Danmark, som derefter har født børn i Danmark, identificerede sig som grønlændere. VIVE undersøgte ikke spørgsmålet yderligere, men definerede en grønlænder, for at konkretisere og afgrænse eller begrænse VIVEs opgave.

Indtil det grønlandske samfund evt. måtte have drøftet og evt. besluttet identitetsmarkører, der definerer en grønlænder, anbefales det, at identifikationen af en grønlænder tager udgangspunkt i de øvrige rettigheder iht. ILO-konventionens artikler om 'selvidentifikation'.

Det anerkendes, at der er behov for at kunne identificere en grønlænder ift. de, i lovforslaget definerede opgaver, men er identitetsmarkører, der som udgangspunkt ikke bør drøftes, træffes beslutning om eller defineres af Folketinget, og som giver danske myndigheder og instanser beføjelse herom.

Hvorvidt 'retten til selvidentifikation' kan frygtes misbrugt eller kan besværliggøre myndighedernes eller instansernes udførelse af definerede opgaver, bør ikke blive en strukturel barriere for en borger, der

identificerer sig som grønlander. De grønlandske borgeres rettigheder jf. ILO-konventionens kollektive og individuelle rettigheder om 'selvidentifikation', bør gå forud for ministeriets eller de danske myndighedernes behov for at definere en grønlander, som et led i en forvaltningsmæssig udøvelse af en opgave defineret ved lov.

I VIVEs rapport er det oplyst at 398 børn med grønlandsk baggrund er anbragte i Danmark (pr. 25. maj 2022). Altså anbragte børn med en eller to grønlandske forældre, men kun til og med 2. generation. Antallet af anbragte børn med grønlandsk baggrund i 3. og 4. led/ generation bør undersøges, for at vurdere, hvorvidt der er et beskyttelsesbehov, selvom 3. eller 4. generations grønlandere tilsyneladende ikke anerkendes som grønlandere. I Danmark opereres der omvendt med pt. '7. generations indvandrere', mens grønlandere påtænkes elimineret efter 2. generation ved lov, men tilsyneladende uden dybere overvejelser herom, udover en bureaukratisk definition.

Såfremt en grønlandsk borger, 'bureaukratisk set', ikke anses som værende grønlander eller ikke identificerer sig som "en grønlander", og altså ikke falder ind under definitionen i lovforslaget, eller hvis den anden forælder er dansk, antages det, at vurderingen af forældrekompetencer fortsat skal foretages efter den hidtidige praksis med tests, tilpasset det danske samfund og som er valideret i den danske population. Dette bør præciseres.

Uanset ses der udfordringer med de pgl. foreslåede identitetsmarkører;

- 1) Der ses ikke at være taget højde for, at bl.a. mange studerende føder børn under studieophold i Danmark - hvis en grønlandsk studerende bosat i Danmark, ønsker at føde sit barn/ børn i Grønland, skal den studerende betale alle omkostninger forbundet hermed; flybilletter, lægekonsultation, lægebehandling, ophold på hospital m.m., idet vedkommende har folkeregisteradresse i Danmark og er derfor udelukkende omfattet akutte situationer/ skadestue jf. de nordiske aftaler på sundhedsområdet. Mange studerende føder derfor i Danmark, selvom de er omfattet af den grønlandske uddannelsesordning. Disse spørgsmål bør drøftes yderligere, og er af hastende karakter, såfremt de foreslåede identitetsmarkører påtænkes anvendt,
- 2) Der ses ikke at være taget højde for de adskillige hundrede børn, der anbringes i Danmark i adskillige år, og som derfor end ikke har en reel mulighed for en "opvækst" i Grønland. Mange familier har givet udtryk for, at de ikke har ønsket at bo i Danmark i længere tid – flere med anbragte børn er taget til Danmark ifm. studier – mange ønsker herefter ikke at returnere til Grønland, men "sidder fast" i det danske samfund uden formål, idet deres barn/ børn er anbragte.

Det anbefales;

1. at en grønlander i loven defineres som en person, der identificerer sig som grønlander iht. retten til selvidentifikation jf. art. 1, nr. 2 iht. ILO-konventionens artikler. Som endelig evt. kan defineres, når/ hvis Grønland som samfund har besluttet, hvorvidt der skal være identifikationsmarkører og hvilke disse er.
2. At der fremadrettet gøres tiltag til at omfatte børn født under studier og anbragte børn inkluderes og ikke ekskluderes i definitioner, der vedtages ved lov.

2.3. stk. 1 – tredje del: Sager skal overføres til VISO, såfremt en instans vil have foretaget vurderinger, "der ellers kunne være foretaget ved en standardiseret psykologisk test"

Bestemmelsen er behæftet med store retssikkerhedsmæssige udfordringer for de grønlandske familier;

Der er ofte den misforståelse, at anbringelsessager ved kommunen m.fl. udelukkende underbygges og foretages med "standardiserede tests" – altså FKU'er/ psykologundersøgelser.

Det er fåtallet, idet der sjældent anvendes FKU'er eller lign. hvis familien samtykker til en frivillig anbringelse (se afsnittet om "Fakta om frivillige anbringelser"), hvor samtykket til en frivillig anbringelse oftest ikke er et "informeret samtykke".

Det skal **igen understreges**, at FKU'er/ psykologundersøgelser mv. sjældent anvendes til andet end at underbygge en TVANGSanbringelse (hvis forældre nægter at samtykke til en frivillig anbringelse, eller trækker samtykket til en frivillig anbringelse tilbage – beder om hjemgivelse). Kommunerne behøves reelt ikke, men kan iværksættes af kommunen, hvis den frivillige anbringelse hviler på et vagt grundlag. Dog anvendes tests obligatorisk i adoptionssager, idet kommunerne har behov for en prognose for, hvorvidt forældrene kan udvikle forældrekompetencer på sigt.

Med det in mente, kan kommuner og deslige præge vurderingen i retningen af, at det i en given sag ikke vurderes nødvendigt, at der foretages en vurdering af "forældrekompetencer"/ psykologundersøgelser – det skyldes at det alene fx er en kommune, der egenhændigt vurderer, hvad der er relevant ift. materialet der skal anvendes i en anbringelsessag.

En anbringelsessag behøver, med andre ord, ikke at være underbygget af en FKU jf. nuværende praksis.

Alle anbringelsessager - frivillige som tvangsmæssige - bør sendes til VISO, idet det forekommer mærkværdigt, at der etableres en enhed, med "*ekspertise i grønlandske sprog og kulturelle forhold*", men som kun skal anvendes i et begrænset omfang (i sager om tvangsanbringelser og adoption). Det er erkendt, at bl.a. kommunerne m.fl. ikke har de fornødne kompetencer til, at foretage en troværdig vurdering af grønlandske familier, hvorfor det jo må antages, at kommunerne heller ikke har de fornødne kompetencer til at vurdere, de grønlandske familiers ressourcer, udfordringer eller, hvorvidt det er i barnets tarv at blive anbragt.

Det skal have i erindring, at der i anbringelsessager – især de frivillige anbringelser - sjældent er andre faggrupper involverede end; socialrådgivere, socialpædagoger eller lign. som åbenlyst ikke har "ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold".

Det skal **igen understreges**, at der ikke udelukkende er udfordringer med FKU'er/ psykologundersøgelser, vurderinger eller lign., men at der er alvorlige retssikkerhedsmæssige udfordringer forbundet med den nuværende anbringelsespraksis og - procedure. Derfor er der et stort beskyttelsesbehov.

Det anbefales;

1. At det indføres i loven, at VISO skal anvendes i alle sager hvor en kommune "overvejer" at anbringe et grønlandsk barn, uanset om der ville være brugt en standardiseret psykologisk test eller ej – altså

uanset om det er en frivillig anbringelse, tvangsanbringelse, adoption, videreført anbringelse (tilknytningsundersøgelse) eller lign. Det skyldes, at kommunerne ikke har de fornødne kompetencer til at vurdere de grønlandske familiers ressourcer, udfordringer eller **"det grønlandske barns tarv"**, når de ikke har "ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold". Det er netop grunden til, at der er oprettet en enhed i VISO.

2. At de retssikkerhedsmæssige aspekter i og formålet med ILO-konventionen er en *udvidet beskyttelse* af oprindelige folkeslag, hvor der netop er et stort behov for en udvidet beskyttelse i anbringelsespraksis ifm. de grønlandske familier.

3. Til § 171 c: adoptioner og videreførte anbringelser er ikke omfattet revurderinger, idet de ikke er “igangværende”

Ordlyden;

§ 171 c. Kommunalbestyrelsen skal anmode den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold om at gennemgå alle igangværende anbringelser.....

Det er kun “igangværende anbringelser”, der er omfattet af lovforslaget, hvorfor adoptionssager eller videreførte anbringelser (barnet, den unge er anbragt til det fyldte 18 år) ikke omfattes.

Der fremgår ingen yderligere forklaring på, hvorfor adoptioner og videreførte anbringelser ikke er omfattet af lovforslaget, som altså anses “afsluttede” fra et juridisk synspunkt.

Der bør i disse situationer også tages udgangspunkt i “det grønlandske barns tarv” og de grønlandske børns rettigheder iht. ILO-konventionen.

3.1. Fakta om tvangsadoptioner/ frivillige adoptioner

Det ses som en menneskeretligt og forvaltningsmæssigt problematisk, at der sker adoptioner af grønlandske børn;

- 1) Institut for Menneskerettigheder har anbefalet, at grønlandske børn ikke frigives til bortadoption, men at der findes alternativer til adoptioner. Adoptioner af grønlandske børn sker alligevel i stigende grad i Danmark, både før og umiddelbart efter fødslen, hvor FKU’erne tillægges afgørende vægt.
- 2) at det med lovforslaget er erkendt at testresultater fra tests, der ikke er tilpassede eller validerede i den grønlandske befolkning og ikke er anvendelige, hvor der i adoptionssager netop (også) tillægges afgørende vægt på FKU’er.
- 3) FN har ytret bekymring om at dansk anbringelsespraksis ukritisk anvendes på grønlandske familier og har siden 2023 opfordret til at praksis revurderes,
- 4) at der forvaltningsmæssigt ikke tidligere har været tilstrækkelig opmærksom på udfordringerne med ikke-kulturtilpassede tests tidligere, hvor der ved domstolene pt. ses en ændring i praksis, hvor genbehandlingsfrister nedsættes til ½ år, normal praksis er 3 år ved genbehandlinger. Ankestyrelsen fastholder testresultaternes validitet d.d. og tilskynder kommunerne til at erindre tolkebistand når etniske minoriteter testes, idet tolkebistand, jf. Ankestyrelsen er medvirkende til at validere testresultaterne(?).

Derfor forekommer det mærkværdigt, at adoptionssagerne ikke er omfattet af lovforslaget.

I praksis skal kommunerne, ved en adoption, ‘sandsynliggøre’ at forældrene har varigt nedsatte forældreevner som ikke kan udvikles på sigt og som ikke kan afhjælpes med støtte i hjemmet.

Psykologerne har derfor vurderet prognoserne for de pågældende grønlandske forældres mulighed for at udvikle forældrekompetencer på sigt, og som altså har været vurderet til at være ikke-eksisterende. Idet der hidtil er anvendt tests, der ikke er tilpasset eller valideret i den grønlandske population, er det åbenlyst, at de grønlandske forældre (og børn) bl.a. oftest vurderes til at være 'kognitivt udfordrede' og dermed til at have 'indlæringsvanskeligheder', at have en lav mentalisering-og refleksionsevne.

Det medfører åbenlyst både en ringe vurdering af de nuværende forældrekompetencer, men også en ringe prognose for at de pgl. grønlandske forældre kan udvikle deres forældrekompetencer på sigt.

I sager vedr. tvangsbortadoption tillægges der (også) afgørende vægt på forældrekompetenceundersøgelser ved domstolenes afgørelser om, at de grønlandske børn skal frigives til adoption.

Det er yderst sorgfuld situation de berørte forældre til tvangsadopterede børn er i ifm. lovforslaget, idet de er udmærket klar over, at der er foretaget vurderinger af deres forældrekompetencer med tests, som de pr. definition har klaret sig dårligere i. Der er behov for en rimelig vurdering og afklaring for disse familier, hvor der, i disse sager, bør etableres samkvemsret. Også af hensyn til det **"grønlandske barns tarv"** og barnets rettigheder som omfattes af oprindelige folks rettigheder – det vil uanset være problematisk, hvis det grønlandske barn fratages rettigheder ved adoption. Dette bør uanset drøftes.

Det skal til orientering oplyses, at der ikke længere sker adoptioner ud af Grønland, pga. tidligere historie, hvor adoptioner i Grønland udelukkende kan ske med samtykke, hvorefter adoptionerne typisk er åbne.

3.2. Fakta om videreførte anbringelser – tilknytningsundersøgelser

Ved videreførte anbringelser skal forstås, at en anbringelsessag ikke tages op til genbehandling, hvorfor barnet/ den unge anbringes til det fyldte 18 år, hvor der ikke er mulighed for at barnet hjemgives.

Mht. til tilknytningsundersøgelser, fremgår der ikke noget herom i lovforslaget ifm. vurderingen af tilknytningen mellem forældre og børn. Tilknytningsundersøgelser bruges typisk når en kommune ønsker at iværksætte en videreført anbringelse.

Det udgør en særskilt problematik:

- 1) **For det første** konkluderede VIVE jf. rapporten (2022), at grønlandske børn, for anbringes oftere, anbringes i signifikant længere tid, og som ikke kunne forklares med socioøkonomiske betragtninger,
- 2) **for det andet** har grønlandske forældre og børn mindst samvær med deres forældre under anbringelsen sammenlignet danske anbragte børn, hvor de grønlandske børn distanceres fra deres grønlandske kultur, sprog og ophav.
- 3) **For det tredje** anvendes der også her ikke kultur-og sprogtilpassede psykologiske vurderinger til, at vurdere barnets tilknytning, om den er størst hos forældre eller plejeforældre. Mange tilknytningsundersøgelser udarbejdes, i en periode, hvor der ofte er meget lidt samvær mellem forældre og børn, hvor samværet har været minimalt - i nogle sager udelukkende 45 min./ måneden.

Der udarbejdes derfor ofte tilknytningsundersøgelser under uhensigtsmæssige kår, idet der forud for tilknytningsundersøgelserne ofte slet ikke har været en meningsfuld tilknytning mellem de grønlandske forældre og barnet.

Den typiske tendens for de grønlandske familier er, at samværet med deres børn, gradvist reduceres når børnene er anbragte, også i de frivillige anbringelser - fx vil barnets reaktioner efter samvær med sine biologiske forældre, ofte medføre en reducere af samvær/ eller en afbrydelse af samvær i ½ år, idet plejeforældre ikke kan regulere barnet. Det vurderes ofte, at det er i barnets tarv, at barnet får ro, selvom barnets reaktioner kan skyldes afsavn til sine forældre og hvor det kan undre, at plejeforældrene, som kan have haft børnene i længst tid, ikke kan regulere børnene.

Hvis det pågældende barn har været anbragt pba. en FKU/ psykologundersøgelse og samvær er vurderet på baggrund heraf, præges sagerne typisk hen imod en videreført anbringelse. Antallet er ikke muligt at få oplyst.

Der gøres opmærksom på, at mange fejlagtigt har den opfattelse, at testresultaterne er valide, hvis respondenterne kunne (nok) dansk, hvis der var tilknyttet tolk eller lign m.m. hvilket er en forkert opfattelse.

Det anbefales:

1. At adoptionssagerne også omfattes af lovforslaget – det er erkendt, at testene ikke er valide, hvor der i adoptionssager tillægges afgørende vægt på FKU'er/ psykologundersøgelser.
2. At videreførte anbringelser også omfattes af lovforslaget – idet den "oprindelige" anbringelse kan hvile på en FKU og en tilknytningsundersøgelse, der er udarbejdet trods manglende validitet og ringe samværsvilkår,
3. At det præciseres, hvorvidt det grønlandske adopterede barn mister sin status som "grønlander"/ sit oprindelige folkeslag, og dermed de rettigheder som tilkommer dem,
4. At der iværksættes en konference, med deltagelse af repræsentanter fra børneungeudvalg, Ankestyrelsen m.fl. deltager, idet de forvaltningsmæssige udfordringer med tests m.fl. pt. ikke er kendte for disse instanser.

3.1. til § 171 c, stk 1, 2. pkt – FKU'er/ psykologundersøgelser bør ugyldiggøres, det skal ikke vurderes, hvorvidt de er misvisende

Der ses alvorlige udfordringer med legitimiteten ifm. vurderingen, hvorvidt sager skal genbehandles.

Ordlyd:

"Finder den særlige enhed, at anvendelsen af en standardiseret psykologisk test har ført til en misvisende vurdering, skal den særlige enhed udarbejde en sammenfattende vurdering af dette til brug for kommunalbestyrelsens eller Ungdomskriminalitetsnævnets vurdering af, om afgørelsen om anbringelse skal genoptages."

Det bør fremgå af loven, at psykologundersøgelser, foretaget af forældre og børn, skal ugyldiggøres og oplysningerne herfra skal slettes fra samtlige sagsakter.

På den ene side har Socialministeriet anerkendt, at testene/ testresultaterne er tvivlsomme når de anvendes på grønlandske borgere og har jo medført indeværende lovforslag, for at imødekomme udfordringerne med testningen/ testresultaterne.

På den anden side skal VISO foretage en vurdering af, hvorvidt "en psykologisk test har været misvisende", hvilket er modstridende ift. første punkt. Først derefter skal VISO udarbejde en sammenfattende vurdering, hvis VISO mener, at testresultaterne har været misvisende.

Det skal **igen understreges**, at INGEN af de anvendte tests er tilpasset til eller validerede i den grønlandske population, hvorfor testresultaterne pr. definition vil være misvisende. Ordlyden i lovforslaget tyder på, at VISO skal validere eller falsificere et testresultat fra en given test og vurdere, hvorvidt det har medført at "*en standardiseret psykologisk test har ført til en misvisende vurdering*".

En standardiseret psykologisk test, anvendt på en grønlandsk borger, vil pr. definition være misvisende.

Til orientering har psykologer, advokater, Ankestyrelsen m.fl. igennem flere år ikke været opmærksom på den manglende anvendelighed af tests på grønlandske borgere. Der foreligger afgørelser herom fra menneskerettighedsdomstolen, Psykolognævnet (under Ankestyrelsen). Det er bemærket, at flere psykologer og bl.a. Ankestyrelsen har den fejlagtige opfattelse, at testresultater er valide, såfremt der er anvendt tolkebistand, og hvis respondenter kan dansk, hvis respondenter har boet i Danmark i en årrække, hvilket ikke er korrekt. Det skal **igen understreges**, at afgørende for testenes og testresultaternes validitet og anvendelighed på en grønlandsk population, beror på at testene er tilpassede og validerede.

Fremgangsmåden er mærkværdig jf. lovforslagets § 171 c – det bagudrettede aspekt i lovforslaget, idet konstellationen medfører alvorlige retssikkerhedsmæssige udfordringer.

Jf. lovforslaget m.m. er den umiddelbare fremgangsmåde, at:

- 1) Kommunen screener om den pgl. familie er omfattet af definitionen "grønlænder" og om der er anvendt en FKU/ psykologiske vurderinger, hvorefter sagen sendes til VISO,
- 2) VISO foretager som udgangspunkt en screening af, hvorvidt en psykologisk test har været misvisende. I så fald udarbejder VISO en "sammenfattende vurdering", som sendes til kommunen eller andre instanser,
- 3) Kommunen, Ungdomskriminalitetsnævnet m.fl. skal herefter vurdere, hvorvidt sagen har medført et forkert afgørelsesgrundlag,

Det ses **ikke legitimt** at de myndigheder, nævn m.m., der allerede har truffet afgørelse i sagen, egenhændigt skal foretage en vurdering af, hvorvidt deres tidligere afgørelse er truffet på et forkert/ korrekt grundlag. Ud fra en retssikkerhedsmæssig betragtning er det ikke hensigtsmæssigt. Vurderingerne fra VISO skal derfor sendes til en af familien udpeget advokat, som foretager den endelige vurdering af, hvorvidt sagen skal genoptages.

Det bør være åbenlyst, at vurderinger af den karakter er af juridisk karakter og bør derfor som sådan vurderes af børneretsadvokater, gerne børneretsadvokater med kendskab til oprindelige folks rettigheder.

Derudover har SILA360 adskillige gange gjort opmærksom på, at der typisk anvendes 6-7 tests, som psykologerne foretager en endelig konklusion på baggrund af iht. testresultaterne - oftest uden forbehold for deres grønlandske baggrund, hvor der i sjældne tilfælde kan ses et forbehold - "fx respondenter har en grønlandsk baggrund", men uden yderligere forklaring om, hvilken effekt det har iht. testresultaterne.

Psykologerne anvender ikke de samme "standardiserede tests", men anvender vidt forskellige tests, alt efter psykologernes overbevisning, præferencer eller evt. certificeringer og metodefrihed bl.a. jf. Socialstyrelsens retningslinjer for udarbejdelse af FKU'er. Antallet og de anvendte tests varierer derfor fra sag til sag. At VISO tilsyneladende skal verificere eller falsificere testresultater alt efter, hvilke tests psykologerne har anvendt, er mærkværdig, idet VISO dermed skal tilpasse arbejdsgangen og revurderingen af de grønlandske forældres kompetencer, alt efter hvilke tests psykologen har valgt. Det forekommer hverken logisk eller hensigtsmæssigt.

Det antages, at VISO skal foretage samtaler med de grønlandske forældre - de endelige vurderinger og revurderinger, bør det udelukkende være grønlandske psykologer/ fagpersoner, der samtaler med de grønlandske forældre. Anbringelser og adoptioner er en meget indgribende foranstaltning, hvorfor forældre i disse situationer skal kunne tale og udtrykke sig på deres følelsessprog, og udtrykke sig uden barrierer, spontant og nuanceret. Erfaringsmæssigt bliver samtalsituationerne for konstruerede med tolkebistand, hvor meget bliver "lost in translation". Dette blev konstateret af VIVE under høringen i Folketinget den 25. maj 2022, idet VIVE ikke forstod hvad tolken oversatte, hvorfor VIVE svarede i øst iht. det stillede spørgsmål. Derfor skal enhver risiko for sproglige eller kulturelle misfortolkninger, kropssprog, mimik m.m. elimineres på grund af sagernes alvorlige og indgribende karakter.

Det skal tillige bemærkes at der jf. de *Etiske Retningslinjer for Nordiske Psykologer* fremhæves, at psykologer, der udøver deres fag, skal være opmærksom på psykologifagets begrænsninger og psykologens egne begrænsninger og (manglende) kompetencer.

Der er jf. lovforslaget, behov for at højne retssikkerheden og sikre legitimitet, hvor det skal være i erindring, at VISOs vurderinger – og revurderinger, ikke kan påklages i nogen instans. Der er brug for en forudsigelig, troværdig og retssikkerhedsmæssig fremgangsmåde, idet anbringelser og adoptioner af grønlandske børn er en alvorlig foranstaltning.

Det skal have i erindring,

- 1) at Professor i Psykologi Rune Nielsen er citeret i notatet, udarbejdet af Institut for Menneskerettigheder, at **"det ikke vides hvad der måles"**, når der foretages tværkulturel testning, hvor testene eller testresultaterne ikke er tilpasset til eller er validerede i den grønlandske population.
- 2) at der er foretaget en forundersøgelse mhp. at tilpasse og validere tests til den voksne del af den grønlandske population af samme grund; nemlig at de almindeligt anvendte tests i Danmark ikke er anvendelige på de grønlandske borgere.

Det medfører den åbenlyse konsekvens, at de "standardiserede psykologiske tests" pr. definition er "misvisende", idet der ikke er belæg for testresultaternes reliabilitet bl.a. en lavt målt IQ, manglende mentaliseringssevne, at en respondent har psykopatiske eller narcissistiske træk eller lign.

Det mest korrekte, både retssikkerhedsmæssigt, forvaltningsmæssigt, menneskerettighedsmæssigt, moralsk og etisk m.m. er, at FKU'erne/ psykologtestene, **ud fra en objektiv vurdering, ugyldiggøres og slettes**. De eksisterende psykologundersøgelser bør ikke anvendes af VISO som en 'målestok', der kan præge en evt. revurdering af forældrenes udfordringer, ressourcer og forældreevner eller lign.

Det anbefales:

1. At der ud fra en retssikkerhedsmæssig betragtning – også oprindelige folks rettigheder og beskyttelsesbehov – redegøres for VISOs fremgangsmåde. Ex hvordan det er påtænkt, at VISO skal håndtere disse sager, hvorvidt der som udgangspunkt udelukkende foretages en screening pba. foreliggende dokumenter, hvorvidt VISO skal validere/ falsificere de eksisterende tests, som varierer i antal og form, hvordan det vurderes om en "psykologisk test er misvisende" fx hvis det er vurderet jf. testresultaterne at vedkommende har en lavt målt IQ? m.fl.
2. At det skal indføres i loven, at et testresultat objektivt er misvisende, samt at de eksisterende FKU'er/ psykologundersøgelser m.m. skal ugyldiggøres,
3. At det skal indføres i loven, at det udelukkende skal være grønlandsktalende psykologer, der foretager samtaler med de grønlandske forældre, hvis de ønsker og de endelige vurderinger,
4. At det skal indføres i loven, at familier kan henvende sig til VISO (udenom kommunen), såfremt en kommune har vurderet, at sagen ikke er omfattet af loven. Det er en retssikkerhedsmæssig forebyggende betragtning, idet familier, der er omfattet af loven, ikke vil være i stand til at foretage sig yderligere,
5. At det skal indføres i loven, for at sikre legitimiteten og retssikkerheden, at en vurdering af en genoptagelse af en sag skal vurderes af, en af familien, udpeget advokat,
6. Det skal have i erindring, at fx psykiatrien eller PPR kan have foretaget tests, at et barn samt at en person kan være udredt i bl.a. psykiatrien. Disse testresultater eller lign. må ikke anvendes af kommunale forvaltninger – lovforslaget forudsætter at det udelukkende er en kommune, UKN eller lign., der har eller kan iværksætte psykologundersøgelser.
7. At det i vejledningen præciseres, at sager, der er omfattet af loven, ikke er omfattet af de nationale forældelsesregler. Erfaringsmæssigt anvendes de nationale forældelsesregler ofte i forskellige sammenhænge. Spørgsmål, der kan være omfattet af krænkelse af menneskerettighederne, har ikke en forældelsesfrist.

3.1.1. Adgang til højt specialiseret juridisk bistand, før sagen overdrages til VISO

Det skal indføres i lovforslaget, at oplysninger som kommunen sender til VISO, først skal gennemgå juridisk,, hvor den juridiske enhed skal gennemgå samtlige sagsakter og korrigere for fejl og mangler, så det sikres, at VISO kan foretage vurderinger af de grønlandske familier på et, for familierne, et værdigt og kvalitetssikret grundlag.

Beskyttelseshensynet for de grønlandske familier er ekstremt høj i denne del af anbringelsesprocessen, idet en ex konstateret fejl eller mangel i bl.a. oplysningen af en sag kan medføre at dette inddrages uretmæssigt. Det skal være i erindring, at beskikkede advokater udelukkende honoreres for 5 timer + 1 time pr. barn ifm. sagens behandling i børne-og ungeudvalget, Ankestyrelsen og evt. ved domstolene.

Det har den uheldige konsekvens, at mange fejlagtigt har den opfattelse, at advokaterne er garanter for, at sagerne er fejlfrie og at evt. fejl og mangler er blevet rettet. Advokater gennemgår ikke sagerne mhp. fx at udfærdige klager til kommunen over fejl og mangler, at udfærdige klager, hvis der er diskriminerende elementer i sagen, hvis en FKU ønske påklaget til Ankestyrelsens psykolognævn eller lign. Ønsker borgeren disse ydelser, vil det koste borgeren ca. 2.000 kr./timen (i øvrigt vil en behandling af klager i klagenævn m.fl. først afgøres efter en evt. anbringelse, idet de fleste klageinstanser har en sagsbehandlingstid på ca. 1 år).

Derfor har de grønlandske familier et stort behov for juridisk bistand i processen, som er hensigtsmæssig at placere i sagens gang, mellem kommunen og VISO, hvor det i denne juridiske enhed også bør vurderes, hvorvidt "en test har været misvisende". Det er vurderinger af juridisk karakter, som bør vægtes meget højt af hensyn til beskyttelsen af de grønlandske borgere som et oprindeligt folk og iht. OLT-konventionen.

Vigtigheden af etableringen heraf skal ligeledes sammenholdes med;

- 1) at VISOs vurderinger ikke kan påklages til nogen instanser, hvorfor det er essentielt, at der sker en gennemgang af sagsakterne, før sagerne overdrages til VISO mhp. korrekte vurderinger af høj kvalitet.
- 2) at der ikke tidligere har været tilstrækkelig opmærksomhed på udfordringerne med FKU'erne, fejl og mangler m.m. At en sag har været behandlet ved de nævnte instanser samt, at der tidligere har været tilknyttet en advokat, ikke er en garanti for at sagerne er fejlfrie, at der forefindes relevante sagsakter, dokumentation eller lign.
- 3) ordlyden i lovforslagets vejledning: *"Henset til ønsket om og forpligtelsen til at beskytte oprindelige folks sociale, kulturelle og religiøse værdier og skikke og henset til den særlige situation, herunder de historiske omstændigheder, personer med grønlandsk baggrund i Danmark befinder sig i, vurderes det, at der er behov for at gøre en særlig indsats for at sikre disse familiers værdier og skikke. Det gælder også, når der foretages en helhedsvurdering af barnets eller den unges og familiens forhold som grundlag for en afgørelse om særlig støtte efter barnets lov eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet."*

Der er gjort en meget stor indsats for at højne retssikkerheden for de grønlandske familier, hvor en sag ofte er meget omfangsrig og indeholder ofte mere end minimum 1.500 sider, hvilket gør det udfordrende for udenforstående at danne et fyldestgørende overblik over forløbet i en sag.

I kommuner, hvor der har været iværksat advokatundersøgelser eller lign. har der været en ekstrem høj fejlprocent i socialsager generelt - også i anbringelsessager. Flere kommuner har bl.a. været pålagt at gennemgå samtlige sager og pt. er der mediefokus på Langelands Kommune. De fejl og mangler, der er påpeget i forbindelse hermed, er ikke anderledes end de sager, der involverer grønlandske familier.

Dertil er der konstateret udfordringer med, at kommunerne sjældent oversætter anbringelsesgrundlaget, hvilket er sikret jf. forvaltningsloven, men tilbydes sjældent af kommunerne (der ses ofte kun oversættelser

af afgørelser fra Ankestyrelsen og Domstolene). Det forringer forældrenes og børnenes retssikkerhed betydeligt, da det er svært for de pågældende familier at gøre sig bekendt indholdet med sagens akter. Det medfører også en forringet mulighed for at gøre deres rettigheder gældende ift. partshøringer (mundtlige såvel som skriftlige), i berigtigelser eller lign., hvor de offentlige instansers hjemmesider kun fremgår på dansk og engelsk. Dette har også besværliggjort, hvis ikke umuliggjort, flere forældrenes mulighed for at formulere en klage og dermed gøre deres rettigheder gældende.

Sagerne kompliceres derefter, hvorefter oplysninger florerer i samtlige sagsakter og i adskillige forvaltninger, hvor et efterfølgende forsøg på at korrigere fejl og mangler har vist sig alt for svært.

Erfaringsmæssigt er typisk først meget sent i forløbet, at forældre gør sig bekendt med indholdet i sagsakterne - ofte først når barnet allerede er anbragt og søger alternativ vejledning. Såfremt en sag er fejlagtigt oplyst fra start, kan disse fejl og mangler blive behandlet gennem flere instanser, uden at der er gjort indsigelser. Der er flere eksempler på at psykologer har inddraget fejlagtige oplysninger i en FKU, som kommunen har fremsendt til psykologen. I praksis modtager forældre ikke oplysninger om, hvilket opdrag psykologen har fået ifm. udarbejdelsen af en FKU. Når forældrene gennemgår sagsakterne og opdager fejl og mangler, er der ikke adgang til at få slettet eller rettet oplysninger efterfølgende (jf. Ankestyrelsens nævnsafgørelse herom, hvor Datatilsynet ikke har kompetencer til at afgøre sager om påstand-mod-påstand).

Mange forældre påpeger derfor at have fået tildelt "administrativt besluttede udfordringer", forstået på den måde, at fejl og mangler i fx sagens oplysning, spredes til samtlige instanser og forvaltninger, der ukritisk anvender oplysninger.

Se yderligere om alvorlige fejlkilder i afsnittet om "fakta om frivillige anbringelser".

Det anbefales;

1. At der i loven indarbejdes en etablering af **en ekstern juridisk enhed, med højt specialiserede kompetencer, herunder et indgående kendskab til det grønlandske sprog og kultur. Enheden skal kvalitetssikre og gennemgå sagerne**, før VISO modtager sagerne til vurdering, idet der er et højt beskyttelsesbehov i af de grønlandske borgere i anbringelsesprocessen og idet der er behov for vurderinger af høj kvalitet fra VISO, og ikke mindst at de grønlandske forældre føler sig trygge i det videre forløb.
2. **At sikre en forudgående kvalitetskontrol**, idet VISOs vurderinger jf. lovforslaget ikke kan påklages til nogen andre instanser. Derfor er det essentielt og yderst vigtigt, at sagerne gennemgås for at sikre; sagerne er korrekt oplyste, at der ikke mangler dokumentation (fx helbredsoplysninger, diagnoser m.m.), at der er sket korrekt rådgivning/ vejledning, at garantiforskrifter er iagttagede m.fl.
3. At der er en alt for høj risiko for interessekonflikter i kommunerne, idet kommunerne både skal vurdere om en sag skal overdrages til VISO og herefter vurdere om sagen skal genoptages. I dette tilfælde anbefales det, at familiens advokat foretager denne del af vurderingen, hvor lovforslaget har en tendens til at se bort fra de juridiske aspekter i disse sager.
4. **At der sikres en klagemekanisme**, hvis der gentagne gange konstateres uhensigtsmæssigheder ifm. VISOs håndtering af sager, der involverer grønlandske familier.

4. Øvrige fokuspunkter

4.1. Praksis ifm. frivillige anbringelser- typiske mangler

I anbringelser med samtykke - de frivillige anbringelser- udgør ca. 80 % af anbringelsessagerne. Der udarbejdes **sjældent** FKU/ psykologundersøgelse, hvorfor frivillige anbringelsessager ikke er omfattet af lovforslaget jf. sager der skal revurderes i VISO.

I praksis iværksættes oftest FKU'er/ psykologundersøgelser i følgende situationer;

- 1) Hvor forældre, børn eller den unge ikke accepterer en frivillig anbringelse,
- 2) hvis forældrene, børn eller den unge, trækker samtykket til den frivillige anbringelse - der er bedt om hjemgivelse.
- 3) Hvis et barn skal anbringes ved fødslen - som udgangspunkt en tvangsanbringelse, hvor kommunen senere kan indstille til at barnet frigives til adoption,
- 4) Tilknytningsundersøgelser mhp. at barnet anbringes til det fyldte 18. år (sagen genoptages ikke)

SILA360 er bekendt med, at der er den fejlagtige opfattelse af FKU'er/ psykologundersøgelser m.m. altid anvendes til at understøtte en anbringelse uanset om anbringelsen er frivillig eller tvangsmæssig.

Jf. ordlyden i lovforslaget skal kommunerne udelukkende overdrage en sag til VISO når et barn "overvejes anbragt" - de tilfælde, hvor samtykket til en frivillig anbringelse trækkes, men hvor kommunen vurderer at barnet fortsat skal være anbragt, iværksætter kommen en tvangsanbringelse, men vil ikke være en "overvejelse om en anbringelse", idet barnet allerede er anbragt.

Der kan, i sjældne tilfælde, være en FKU/ psykologisk undersøgelse af forældrekompetencer på forældrene i sager frivillige anbringelser. Det vil være få.

SILA360 skal **igen understrege**, at der generelt er alvorlige udfordringer med de frivillige anbringelsessager;

- 1) Der er ofte ikke givet et 'informeret samtykke' fra hverken forældre, børn/ den unge,
- 2) Der er konstateret massive fejl og mangler i oplysningerne af sagen, og bl.a. udokumenterede påstande, som kommunen ikke senere har dokumenteret - men kan være anført som en svær udfordring i familien; bl.a. at de pågældende forældre skulle være misbrugere, skulle have været udsat for seksuelle overgreb i barndommen m.m. – de typiske klassiske fordomme om grønlandere. Ofte synes det at være baseret på gætteri eller pågældende socialrådgiveres egne fordomme, hvor mange af de grønlandske forældre ofte forgæves har forsøgt at gøre indvendinger mod fejloplysninger, hvilket oftest er forgæves,
- 3) Der er mange eksempler på at socialrådgiverne har overskredet deres kompetencer, hvor der kan være foretaget vurderinger af lægefaglig eller psykologisk karakter. Erfaringsmæssigt har de grønlandske familier (også bisiddere m.fl.) svært ved at gennemskue socialrådgiveres begrænsede kompetencer, hvor vurderinger af lægefaglig og

psykologisk karakter sågar ofte konstateres, men hvor dokumentation fra læger ikke efterspørges, hvorfor udfordringer/ diagnoser kan fremgå af sagsakterne. Dette anses som en stor kilde til, at de grønlandske forældre føler sig pressede til en accept af en frivillig anbringelse. Der vil i mange tilfælde ikke være givet et 'informeret samtykke',

- 4) Anvendes ICS-trekanten, foretager kommunen vurderinger af: "forældrekompetencer", "familie og netværk" og "barnets udvikling". Begrebet '**Forældrekompetencer**' er ikke et begreb, der er lovgivningsmæssigt defineret, hvorfor begrebet ex ikke er forbeholdt psykologer ifm. udarbejdelsen af en FKU. I sager om frivillige anbringelser, kan forældre være beskrevet fx manglende mentaliseringsevne, psykisk ustabil m.fl., eller andre psykiatriske diagnoser, som ikke er diagnoser som en socialrådgiver eller øvrige har kompetencer til at stille,
- 5) Det er i flere sammenhænge konstateret, at den grønlandske kultur/ baggrund tillægges en negativ værdi pga. manglende interkulturelle kompetencer, hvilket kan føre til stigmatisering og fordomme— deres grønlandske baggrund anses ofte som en "udfordring" i sig selv,

Det skal **igen understreges**, at der massive retssikkerhedsmæssige udfordringer i de frivillige anbringelsessager, som ofte heller ikke indeholder en FKU, og derfor ikke behandles af B og U-udvalgene, Ankestyrelsen eller domstolene, idet anbringelsesgrundlaget ikke efterprøves i retssystemet. Derfor foreligger der ingen afgørelser herfra.

Det anbefales:

1. At det indføres i loven, at sager, der omhandler frivillige anbringelser, overdrages til VISO, når et samtykke hertil trækkes, også selvom sagen ikke indeholder en FKU, også selvom kommunen ikke mener at en FKU er nødvendig. Udgangspunktet for enhver anbringelsessag, der involverer grønlandske familier, må være, at der foretages korrekte vurderinger, hvor VISO har "ekspertise i sproglige og kulturelle forhold".
2. At såfremt ordlyden bevares i den endelige lov, bør der tages særskilt stilling til hvad der så skal ske med sager, der ikke omfattes af loven, 1) fordi de ikke indeholder en FKU og 2) fordi det ikke er en "ny overvejelse" hvorvidt barnet skal være anbragt, hvis kommunen iværksætter en tvangsanbringelse, når et samtykke til en frivillig anbringelse trækkes.

4.2. Etablering af "Rådet for grønlandske borgere" – løbende implementering af ILO-konventionen

Muligheden for at etablere et evt. "Rådet for grønlandske borgere" på lige fod med Rådet for Socialt Udsatte, Børne Rådet, Rådet for færdselssikkerhed eller lign. bør overvejes ifm. en løbende implementering af artiklerne i ILO-konventionen, idet der bør være et prioriteret fokus herpå.

Implementering af ILO-konventionen artikler sker i dag på et yderst vilkårligt, tilfældigt, uden systematik, koordinering eller lign. og er en meget langvarig proces.

Der ses behov for at etablere en art grønlandsk råd eller lign., idet der i dag ikke findes den fornødne specialisering, mulighed for kompetenceopbygning eller lign., og som med fordel kan etableres til gavn for de grønlandske borgere, de danske og grønlandske myndigheder.

Artikel 33

1. Den regeringsmyndighed, der er ansvarlig for de spørgsmål, der er omfattet af denne konvention, skal sikre, at der findes organer og andre passende mekanismer med henblik på administration af de programmer, der berører de pågældende folk, og skal sikre, at de har de nødvendige midler til på passende måde at gennemføre de opgaver, som de pålægges.

2. Disse programmer skal omfatte:

a) planlægning, koordinering, gennemførelse og evaluering i samarbejde med de pågældende folk af de foranstaltninger, der omhandles i denne konvention,

b) forslag vedrørende lovgivning og andre foranstaltninger til de kompetente myndigheder og kontrol med gennemførelsen af de trufne foranstaltninger i samarbejde med de pågældende folk,

Typisk er det danske organisationer som De grønlandske huse, De grønlandske børn m.fl. der officielt anerkendes og som "repræsentanter for det grønlandske folk i Danmark", men er ikke tilfældet – de nævnte organisationer har blot eksisteret i mange år.

I dag er der en relativ snæver personkreds ofte i danske organisationer (ledelse og bestyrelse taget i betragtning), der har indflydelse på de rammer, vilkår, tilbud m.m. der etableres for de grønlandske borgere – uden at de reelt er "organer eller mekanismer mhp. administration af de programmer". Hverken de grønlandske politikere eller det grønlandske samfund i Danmark er fx blevet involveret ved etableringen af enheden i VISO, den grønlandske statsstyrede enhed eller lign.

Tendensen er derfor, at organisationer, enkeltpersoner, enheder m.m. ofte hurtigt anerkendes som "grønlandske repræsentanter", hvor der typisk ikke i tilstrækkelig grad sker involvering af berørte, der udarbejdes typisk ikke høringsvar pva. de grønlandske borgere, der budgetteres aldrig med tolkning, men som frivillige eller studentermedhjælpere uden merbetaling forventes at udføre, der tages ikke højde for oprindelige folks rettigheder, der tages ikke højde for strukturelle barrierer eller systemiske barrierer, det ikke ofte anerkendes ikke at de grønlandske borgere udsættes for diskrimination, der er ofte ikke tilstrækkeligt kendskab til det grønlandske samfund/ grønlandere, hvor kompetencer til at arbejde med grønlandske borgere ofte bliver mangelfuldt osv.

Ofte er der en høj risiko for at disse organisationer m.m. bliver en strukturel barriere i sig selv, idet det ofte bliver indtrykket at disse organisationen/ projekter "dækker samtlige udfordringer" for de grønlandske borgere, på givne områder, men hvor formålet med projekterne ofte kan være meget begrænsede.

Der er bemærket, at der er nedsat en "statsstyret grønlandsk enhed", som skal koordinere de grønlandske tiltag, men som er en politisk styret enhed, hvor grønlændere ikke vil have nogen indflydelse på prioritering, form eller lign.

FN's specialrapportør har ligeledes påpeget, at der i Råd og Nævn bør være repræsentation af grønlandske borgere, fx Ligebehandlingsnævnet, Ankestyrelsens beskikkede medlemmer m.fl. Der er ikke taget skridt til at imødekomme dette, men kan være en del af opgaverne i et evt. råd.

Grønlændere inddrages oftest udelukkende som frivillige videnspersoner/ interviewpersoner og ved muligheden for at afgive høringssvar, som ved indeværende lovforslag. Det er ikke tilstrækkeligt.

Erfaringsmæssigt sker der bl.a. pt. en underoplysning af grønlændere om deres rettigheder – et nyere eksempel herpå er bl.a. Socialstyrelsens informationsmateriale vedr. anbringelsesprocessen, som er oversat til grønlandsk. På flere punkter er informationsmaterialet direkte misvisende, jf. sidste afsnit. Det er de sædvanlige danske organisationer De Grønlandske Huse, Foreningen Grønlandske Børn m.m. som Socialstyrelsen har rådført sig med, men som ikke har det fornødne kendskab til anbringelsesområdet, oprindelige folks rettigheder eller lign.

Derfor bør der som nævnt nedsættes et råd eller lign. som bl.a. bør kunne finansieres inden for det, til VISO afsatte beløb, idet VISO har overvurderet og dermed overbudgetteret med indsatsen hvor ca. 500 sager forventes gennemgået, hvilket er for mange sager jf. nedenstående.

Det anbefales;

1. At drøftelser om etablering af et råd med tilhørende sekretariat nedsættes
2. at der alternativt iværksættes drøftelser om minoritetsbeskyttelse, med obligatorisk deltagelse af grønlandske aktører, hvilket der også skal budgetteres med,

4.3. Muligheden for anbringelser og adoptioner til Grønland

Udenlandsk forskning viser, at børn af oprindelige folkeslag oftere anbringes og er anbragt i længere tid end majoriteten af befolkningen. Denne tendens er desværre ikke anderledes i Danmark, hvor grønlandske børn bl.a. er overrepræsenterede i anbringelsesstatistikkerne i Danmark.

Der er et enormt beskyttelsesbehov for de pågældende familier og børn under hele anbringelsesprocessen, når grønlandske børn anbringes eller bortadopteres (den del som VIVE ikke har beskrevet). Bl.a. har SILA360 konstateret, at der ikke sikret et informeret samtykke fx ved familiernes accept af en frivillig anbringelse.

Erfaringsmæssigt kan de respektive kommuner, klageinstanser, ankeinstanser m.fl. ikke håndtere konventioner eller kender end ikke til bl.a. ILO-konventionen, hvor dansk anbringelsespraksis ukritisk er anvendt og anvendes på grønlandske familier – trods grønlændernes status som et oprindeligt folk – trods FN's formaninger om at revurdere praksis.

ILO-konvention nr. 169

Artikel 28:

1. De pågældende folks børn skal, hvor det er praktisk muligt, lære at læse og skrive på deres eget oprindelige sprog eller det sprog, der mest almindeligt anvendes af den gruppe, som de tilhører. Såfremt dette ikke er muligt, skal de kompetente myndigheder konsultere disse folk med henblik på at vedtage foranstaltninger for at opfylde denne målsætning.
2. Der skal træffes foranstaltninger med henblik på at sikre, at disse folk opnår mulighed for at kunne udtrykke sig flydende på det nationale sprog eller et af landets officielle sprog.
3. Der skal træffes foranstaltninger med henblik på at bevare og fremme udvikling og anvendelse af de pågældende oprindelige folks sprog.

Artikel 29:

Det skal være et mål for undervisning af disse folk at bibringe dem generel viden og færdigheder, som vil hjælpe de pågældende folks børn til at deltage fuldt ud og på lige fod både inden for deres eget samfund og inden for det nationale samfund.

Artikel 30:

1. Regeringerne skal vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med de pågældende folks traditioner og kulturer med henblik på at give dem kendskab til deres rettigheder og forpligtelser, særlig med hensyn til arbejde, økonomiske muligheder, uddannelse og sundhedsspørgsmål, social velfærd og deres rettigheder i henhold til denne konvention.
2. Såfremt det er nødvendigt, skal dette ske ved hjælp af skriftlige oversættelser og gennem anvendelse af massekommunikationsmidler på de pågældende folks sprog.

Der er ikke konstateret, at Børneungeudvalgene, Ankestyrelsen eller domstolene har taget de fornødne hensyn til ILO-konventionens artikler, men generelt stadfæstes Børneungeudvalgenes afgørelser i 99% af tilfældene, uanset om det omhandler tvangsanbringelse, reduceret eller afbrudt samvær, adoptioner, validiteten af FKU'er/ psykologundersøgelser eller lign.

Derfor ses der et akut behov for at iværksætte foranstaltninger, der sikrer iagttagelse af rettighederne i ILO-konventionen – altså en implementering af ILO-konventionen m.fl., idet krænkelse af de grønlandske familier og børns rettigheder pt pågår, under den nuværende anbringelsesproces, praksis og under de nuværende anbringelser og adoptioner af grønlandske børn.

Når det påtænkes at anvende identitetsmarkører, som fx "opvokset i Grønland", vil mange grønlandske børn, der er født i Danmark afskåret fra retten til at "være grønlænder" ved lov, hvor de grønlandske anbragte børn end ikke får muligheden for en opvækst i Grønland.

Forældremyndighedsindehavere, bør, ved en påtænkt anbringelse eller adoption, hvor andre foranstaltninger ikke ses hensigtsmæssige, have muligheden for at få anbragt og adopteret deres barn til Grønland – evt. en familieanbringelse/ familieadoption. Dermed sikres barnet muligheden for en "grønlandsk opvækst" iht. oprindelige folks rettigheder.

Disse muligheder bør allerede drøftes og undersøges i tæt samarbejde med de grønlandske myndigheder/ kommuner;

- 1) Ved anbringelser forud for fødsel,
- 2) ved en påtænkt anbringelse umiddelbart efter fødsel,
- 3) ved en påtænkt anbringelse

Disse spørgsmål har været bragt på bane flere gange og bør tages alvorligt og drøftes yderligere, idet der i praksis i dag ikke foretages sådanne undersøgelser fra de danske myndigheders side/ kommunerne.

En sådan ordning vil med fordel kunne skrives ind i "Grønlandsbekendtgørelsen", der regulerer forskellige "anbringelser" mellem Grønland og Danmark, hvor familierne bør hjælpes til at reetablere sig i det grønlandske samfund.

Det skal bl.a. have i erindring, at

- 1) at relevante myndigheder ofte ikke sikrer et 'informeret samtykke' fx til en frivillig anbringelse, hvor bl.a. praksis om meget langvarige anbringelser, meget lidt samvær m.m. ikke oplyses,
- 2) at de grønlandske børn distanceres fra deres grønlandske familier, grønlandske kultur og tradition og det grønlandske sprog m.m.
- 3) at forældre gerne vil hjem til Grønland, enten fordi de ikke kan finde beskæftigelse i Danmark, men samtidig ikke kan forlade Danmark når deres børn er anbragte m.m.

Det anbefales:

1. at der snarest muligt etableres en grønlandsk/ dansk arbejdsgruppe, der skal bane vejen for, at anbringelser og adoptioner kan ske til Grønland, hvor spørgsmålet om familiernes reetablering bør indgå,

4.4. At det sikres at de grønlandske anbragte børn bevarer deres kulturelle ophav en meningsfuld relation til familien i Grønland og Grønland som samfund

Danmark har pligt til at sikre at de grønlandske børn, under deres respektive anbringelser og adoptioner, at de kan bevare deres kulturelle grønlandske ophav. Herunder retten til det grønlandske sprog, i skrift og tale, kultur, traditioner, en meningsfuld relation til deres familiemedlemmer i Grønland og Grønland som samfund m.m. Danmarks forpligtelser omfatter, at et grønlandsk anbragt barn, efter anbringelsens ophør, uden hindringer, skal kunne begå sig i det grønlandske samfund og bevare familiebåndet under anbringelsen og efter anbringelsens ophør.

Jf. Socialstyrelsens informationsmateriale vedr. anbringelsesprocessen i Danmark, er det oplyst, at de grønlandske forældre, til det grønlandske anbragte barn/ børn, selv skal komme med forslag til, hvordan deres anbragte barn kan bevare deres grønlandske kultur under anbringelsen, idet forældrene kender

barnet bedst (?). Det er en underoplysning af de grønlandske familiers og børns helt basale rettigheder, idet det, jf. ILO-konventionen, er medlemsstaternes pligt, at sikre dette proaktivt og i samarbejde med det grønlandske samfund, forældre m.fl.

Det er ikke et ansvar, der kan overføres til de enkelte forældre/ familier at sikre, når barnet er under anbringelse og når det er en kendt faktor, at grønlandske familier er de, som har mindst samvær med deres anbragte børn ift. andre befolkningsgrupper i Danmark. Derfor kan det ikke på nogen måder sikres som praksis er i dag.

De grønlandske anbragte børn mister typisk deres grønlandske sprog inden for det første år af deres respektive anbringelser (alt efter alder ved anbringelse), hvor det ikke er unormalt, at forældre ikke må tale grønlandsk til deres anbragte børn under samvær. Der iværksættes ofte tolkebistand, hvis forældre og børn ikke længere kan forstå hinanden.

Det skal i denne anledning have i erindring, at de såkaldte 'eksperiment børn' fik en undskyldning og erstatning for at have mistet deres grønlandske sprog, kultur og traditioner, kontakt med deres familiemedlemmer m.m. Derfor bør der være stor opmærksomhed på, at det samme sker i praksis, når grønlandske børn anbringes i Danmark. De distanceres fra deres grønlandske identitet, familier, sprog, kultur og traditioner m.m., hvilket medlemslandene skal hindre ved en hensigtsmæssig implementering af ILO-konventionens artikler.

Iht. ILO-konventionens artikler, er Danmark forpligtet til at sikre at de grønlandske børn kan bevare deres grønlandske kulturelle arv m.m., men overlader pt. ansvaret herfor til den enkelte forælder, hvilket ikke ses at være i overensstemmelse med ILO-konventionen, og er ikke moralsk eller etisk korrekt. Institut for Menneskerettigheder har ligeledes påpeget udfordringerne herved i notat om "Adoptioner i Danmark set i et Menneskeretligt aspekt". Heri fremgår det, at kommunerne ikke i tilstrækkelig grad har implementeret de grønlandske børns rettigheder. Det bør straks implementeres.

Det skal have i erindring at danske børn forbliver i deres samfund, bevarer deres rødder og danske sprog, mens de grønlandske børn distanceres fra deres forældre, familier, grønlandske sprog, kultur m.m. og derfor er en anbringelse og adoption langt mere indgribende for et grønlandsk barn.

ILO-konvention nr. 169

Artikel 28:

- 1. De pågældende folks børn skal, hvor det er praktisk muligt, lære at læse og skrive på deres eget oprindelige sprog eller det sprog, der mest almindeligt anvendes af den gruppe, som de tilhører. Såfremt dette ikke er muligt, skal de kompetente myndigheder konsultere disse folk med henblik på at vedtage foranstaltninger for at opfylde denne målsætning.**
- 2. Der skal træffes foranstaltninger med henblik på at sikre, at disse folk opnår mulighed for at kunne udtrykke sig flydende på det nationale sprog eller et af landets officielle sprog.**
- 3. Der skal træffes foranstaltninger med henblik på at bevare og fremme udvikling og anvendelse af de pågældende oprindelige folks sprog.**

Artikel 29:

Det skal være et mål for undervisning af disse folk at bibringe dem generel viden og færdigheder, som vil hjælpe de pågældende folks børn til at deltage fuldt ud og på lige fod både inden for deres eget samfund og inden for det nationale samfund.

4.5. VIVE's rapport er mangelfuld- begrænsede data har medført mangelfulde tiltag.

Der er iværksat adskillige tiltag for at imødekomme udfordringerne på anbringelsesområdet ifm. anbringelser af grønlandske børn i Danmark. Der er dog iværksat utilstrækkelige tiltag, idet VIVE ikke indledningsvist har understreget eller gjort opmærksom på, at VIVE;

1. **Ikke har foretaget en retlig gennemgang af sagerne.** Herunder, hvorvidt sagsbehandlingsreglerne har været overholdt, hvorvidt sagerne har været oplyst korrekt, hvorvidt praksis fra menneskerettighedsdomstolen har været overholdt; "anbringelse som en midlertidig foranstaltning", en vurdering af "mindre indgribende foranstaltninger" m.fl., hvorvidt sagerne indeholder diskriminerende elementer eller lign. Erfaringsmæssigt, er der fejl i samtlige sager. Advokatundersøgelser i visse kommuner viser samme tendenser,
2. **Ikke har foretaget en analyse af de pågældende FKU'er i sager, der er blevet inddraget i VIVEs rapport.** Erfaringsmæssigt følger psykologerne ikke Socialstyrelsens retningslinjer ved udarbejdelse af FKU'er, der er ikke sket nogen kvalitetskontrol, der er høj risiko for til psykologer, der udarbejder FKU'erne har inddraget misinformation fra kommunen, der er ikke foretaget nogen vurdering af, hvilken afgørende vægt FKU'er har i afgørelser m.m.
3. **Har antaget at samtlige sager var korrekt oplyst,** at kommunen har foretaget korrekte vurderinger, at kommunerne er fejlfri m.m.,
4. **Ikke har analyseret hvorvidt forældrehandleplaner eller barnets handleplaner følges.** Erfaringsmæssigt sker der sjældent opfølgninger og "forældede" oplysninger genbruges i sagerne – evt. mål som er nået m.m.
5. **Ikke har foretaget en analyse af afgørelser fra respektive instanser.** Herunder sagens afgørelse i børne-ungeudvalg, Ankestyrelsen eller domstolene mhp. på at danne et overblik over FKU'ernes afgørende betydninger i anbringelses- og adoptionssager. Erfaringsmæssigt har FKU'erne en afgørende betydning i afgørelser og tillægges stor vægt i afgørelser.
6. **Ikke har foretaget en analyse over, hvorvidt myndighederne har modtaget et 'informeret samtykke' til en frivillig anbringelse** – hverken fra forældre/ børn, der er fyldt 10 år. Erfaringsmæssigt foreligger der ikke et 'informeret samtykke' til en frivillig anbringelse jf. ovenstående udfordringer i ovenstående bl.a. socialrådgivernes brug af ICS-trekanten, hvor socialrådgivere overskrider deres kompetencer ved at vurdere forældres kompetencer og foretager vurderinger af lægefaglig og psykologisk karakter.

7. **Ikke har foretaget en analyse af, hvorvidt de, af kommunen iværksatte støtteforanstaltninger, har været relevante ift. de grønlandske familiers udfordringer og ressourcer.** VIVE har konstateret, at der iværksættes flere foranstaltninger over for grønlandske familier før en anbringelse. Erfaringsmæssigt medtages kommunens samtlige "indsatser", uanset om et kursus er gennemført i jobcenterregi. Derefter beskrives det som "massive støtteforanstaltninger, selvom flere tiltag ikke har et familieorienteret eller udviklingsmæssigt sigte,
8. **Ikke har gennemført fokusinterviews med advokater, foreninger, partsrepræsentanter, §75 støtter eller lign.** VIVE har kun foretaget fokusinterviews af socialrådgivere, hvorfor VIVEs rapport er ensidig - rapporten bærer præg af påstand mod påstand mellem deltagende familier og socialrådgivere i fokus interviewet, m.fl

4.5.1. Mangelfulde tiltag, der er iværksat pba. VIVEs mangelfulde rapport

SILA360 har tidligere gjort opmærksom på mangelfulde tiltag, som blev iværksat pga. VIVEs mangelfulde rapport, som ikke er egnede til at imødekomme ovenstående udfordringer, som grønlandske familier møder;

- 1) **"Informationsmateriale på grønlandsk" udarbejdet af Socialstyrelsen.** De grønlandske familier underoplyses om deres rettigheder i og under anbringelsesprocessen. Socialstyrelsen har sparret med Foreningen Grønlandske Børn og De Grønlandske Huse, som ikke har haft et indgående kendskab til, hvilke informationer familierne har manglet i processerne - fx usikkerheden om testene, forskellen mellem en tvangsmæssig eller frivillig anbringelse. Det er bl.a. problematisk, at flertallet af familierne ikke har givet et 'informeret samtykke' til en frivillig anbringelse pga. underoplysning om praksis, vilkår m.fl. Dertil pålægger Socialstyrelsen ansvaret for at det grønlandske anbragte barn kan bevare sin grønlandske ophav, ved at henvise til, at forældrene kender barnet bedst, hvorfor forældre skal komme med forslag hertil.
- 2) **"Rådgivende team FOR kommunerne"** – et tilbud til kommunerne, der udmøntes af Foreningen Grønlandske Børn, som oplyser og rådgiver kommunerne ved foredrag og i enkeltsager, hvis kommunerne inviterer FGB og hvis forældre ønsker det. Herefter deltager FGB som "neutrale personer", med bl.a. fokus på VIVEs konklusion om "at fordomme går begge veje". Der er ingen råd eller vejledning til forældre eller lign. Tilbuddet til kommunerne er ikke benyttet i særlig høj grad.
- 3) **"Testtilpasning"** oprindeligt blev der afsat ½ år til at gennemføre test tilpasning, som man kun troede indbefattede en oversættelse af testene, dette selvom SILA360 flere gange har understreget, at simpel oversættelse ikke udgør en testtilpasning. SILA360 henvendte sig adskillige steder mhp. at gøre opmærksom på, at det var umuligt da det ikke kun drejer sig om enkelte tests, samt de kultur-og sprog tilpasning af de gængse tests vi havde påpeget, ville kræve minimum 2 år at foretage. Socialstyrelsen skulle koordinere projektet og rådførte sig med De Grønlandske Huse og Foreningen Grønlandske Børn. Det blev en

sovepude og de tests, der skulle have været færdiggjort, slut 2023, og endda endnu ikke pr. d.d. Forundersøgelsen, der blev færdiggjort i januar, 2025 viser, at det min. vil tage 3 år og koste 15 mio. kr. at gennemføre testtilpasning af test, som arbejdsgruppen har vurderet egner sig til at blive testtilpasset. Der er kun tale om 4-5 test, som arbejdsgruppen vurderer egner sig til sprog-og kulturtilpasning til en grønlandsk population. Konsekvensen er, at praksis i kommunerne, Ankestyrelsen m.fl. d.d. opretholdes, bl.a. under henvisning til "at de nye tests afventes". En forkert praksis blev videreført og hvor Ankestyrelsen d.d. bl.a. rådgiver kommunerne om at erindre tolkebistand, idet tolkebistand medfører at testresultaterne er valide (?). Der er behov for at teste tilpasningen, iværksættes snarest muligt og at det kommer i udbud.

Det har ikke været den fornødne viden eller de fornødne kompetencer til at udarbejde projekter til gavn for de berørte familier. Det er yderst beklageligt, når der anvendes så mange ressourcer og midler m.m., hvor reelle og alvorlige udfordringer er overset og som ikke imødekommes, hverken i rapporter, projekter eller lovforslag.

5. Øvrige etniske minoriteter, anden etnisk herkomst end grønlandsk.

Der udtrykkes hermed bekymring for øvrige etniske minoriteter end den grønlandske del af befolkningen i Danmark.

Det er anbefalelsesværdigt, at der iværksættes foranstaltninger over for øvrige etniske minoriteter, idet det væsentlige spørgsmål er, hvorvidt testene kan anvendes på andre etniciteter/ populationer, end det samfund og den population testene er tilpasset til og valideret i.

Det anbefales at der tages forvaltningsmæssige, menneskeretlige og retssikkerhedsmæssige skridt for at sikre, at øvrige etniske minoriteter ikke fortsat testes, idet det er forbundet med for høj risiko for fejlvurderinger, fejldiagnoser m.m. En fejl vurdering og - diagnose kan medføre den alvorlige konsekvens, at ikke-relevante foranstaltninger iværksættes over for en familie med en etnisk minoritetsbaggrund. Erfaringsmæssigt er det tilfældet for de grønlandske familier.

Psykologer har tendens til at henvise til, at testresultaterne er valide, hvis respondenter har gode dansk kundskaber, respondenter har boet tilstrækkeligt længe i Danmark, at respondenter havde tolkebistand osv. Det er ikke videnskabeligt underbygget eller valideret og er grunden til nødvendigheden af at tilpasse og validere tests i den grønlandske population.

Ankestyrelsen rådgiver pt. kommunerne om at erindre tolkebistand, når etniske minoritetsfamilier skal gennemføre tests, idet bl.a. tolkebistand, jf. Ankestyrelsen er medvirkende til at validere testresultaterne. Det er ikke korrekt og gentages hermed.

Til: Udsatte Børn (p-boern@sm.dk)
Cc: saba@domstol.dk (saba@domstol.dk), Marianne Ørts Schmidt (MSC@uknaevn.dk), Lene Skovsen (LESK@uknaevn.dk), Jesper Schantz Faurholt (JSF@uknaevn.dk)
Fra: Marie Krüger (MAKR@uknaevn.dk)
Titel: SV: Høring over forslag til lov om ændring af barnets lov
E-maititel: SV: Høring over forslag til lov om ændring af barnets lov (SM Id nr.: 970914)
Sendt: 07-02-2025 15:13
Bilag: Udkast til forslag til lov om ændring af barnets lov (oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold der skal anvendes i v.pdf;

Til Social- og Boligministeriet

Ungdomskriminalitetsnævnet har den 3. februar 2025 modtaget nedenstående høring vedrørende forslag til lov om ændring af barnets lov.

Ungdomskriminalitetsnævnet har ingen indholdsmæssige bemærkninger til lovforslaget. Nævnet har imidlertid indsat enkelte bemærkninger vedrørende henvisning til bestemmelser og forslag til formuleringer på side 9 og 16 i vedhæftede dokument.

Med venlig hilsen

Sanne Bager
Formand

D: +45 9968 7221
E-mail: saba@domstol.dk

UNGDOMS
KRIMINALITETS
NÆVNET

Tlf.: 9968 6600
E-mail: uknaevn@uknaevn.dk

Fra: Udsatte Børn <p-boern@sm.dk>
Sendt: 3. februar 2025 11:39
Til: Ankestyrelsen <ast@ast.dk>; Advokatsamfundet <postkasse@advokatsamfundet.dk>; bkf@bkchefer.dk; bupl@bupl.dk; Børnerådet <brd@brd.dk>; bf@boernesagen.dk; Børns Vilkår <bv@bornsvilkar.dk>; dlf@dlf.org; Danmarks Statistik <dst@dst.dk>; Dansk Erhverv <info@danskerhverv.dk>; Dansk Psykolog Forening <dp@dp.dk>; ds@socialraadgiverne.dk; mail@danskadvokater.dk; mail@danskefamilieadvokater.dk; Danske Handicaporganisationer <dh@handicap.dk>; Camilla Kronborg - De Anbragtes Vilkår <camilla@deanbragtesvilkar.dk>; Det Grønlandske Hus i København <illu@sumut.dk>; Det Grønlandske Hus i Odense <info@dgh-odense.dk>; Det Grønlandske Hus i Århus <aarhus@glhus.dk>; Det Grønlandske Hus i Aalborg <aalborg@dgh-aalborg.dk>; dommerforeningen@gmail.com; mail@dukh.dk; iian@nanoq.gl; Kirsten Olesen <kiol@nanoq.gl>; dch@dch.dk; jura@dommerfm.dk; 'Domstolsstyrelsen' <post@domstolsstyrelsen.dk>; fabu@fabu.dk; Henrik Kastrup Pedersen <info@fadd.dk>; Socialchefforeningen <fsd@socialchefforeningen.dk>; Foreningen Far <presse@foreningenfar.dk>; fgb@fgb.dk; kontakt@menim.dk; info@fbu.dk; kontakt@gadejuristen.dk; Institut for Menneskerettigheder <info@humanrights.dk>; kontakt@joannahuset.dk; info@justitia-int.org; KL <kl@kl.dk>; lfbf@lfbf.dk; dlt@sind.dk; lfs@lfs.dk; los@los.dk; info@livsvaerk.org; dadl@dadl.dk; lc@skaf-net.dk; moedrehjaelpen@moedrehjaelpen.dk; PLF hovedmail <kontakt@plejefamilierne.dk>; mail@politiforbundet.dk; plo@dadl.dk; Red Barnet <redbarnet@redbarnet.dk>; redbarnetungdom@redbarnetungdom.dk; OLE HASSELGAARD <rigsadvokaten@ankl.dk>; 0---RIGSPOLITIET DANMARK <politi@politi.dk>; 'info@rodekors.dk' <info@rodekors.dk>; Rådet for Socialt Udsatte <post@udsatte.dk>; Selveje Danmark <kontakt@selveje.dk>; sila360ngo@gmail.com; mail@sjældnediagnoser.dk; mail@socialtlederforum.dk; sl@sl.dk; kontakt@stenbroensjurister.dk; tabuka@tabuka.dk; info@urk.dk; 'Ungdomskriminalitetsnævnet' <uknaevn@uknaevn.dk>; ungdomsringen@ungdomsringen.dk
Emne: Høring over forslag til lov om ændring af barnets lov (SM Id nr.: 970914)

ADVARSEL! Denne mail kommer fra en ekstern afsender uden for Danmarks Domstole. Tryk ikke på links og åbn ikke vedhæftede filer, hvis du ikke kender afsenderen, eller hvis mailen ser mistænkelig ud.

Til høringsparterne, jf. vedlagte høringsliste

Se vedlagte høringsbrev og forslag til lov om ændring af barnets lov.

Vi gør opmærksom på, at høringsfristen er forkortet, jf. vedlagte høringsbrev.

Med venlig hilsen

Kontor for Udsatte Børn

Social- og Boligministeriet

Holmens Kanal 22

1060 København K

Tlf. 33 92 93 00

www.sm.dk

[*Sådan behandler vi personoplysninger*](#)

Fremsat den 6. februar 2025 af social- og boligministeren (Sophie Hæstorp Andersen)

Forslag

til

Lov om ændring af barnets lov

(Oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i visse børnesager)

§ 1

I barnets lov, jf. lovbekendtgørelse nr. 890 af 19. juni 2024, som ændret ved § 1 i lov nr. 1690 af 30. december 2024, § 4 i lov nr. 1699 af 30. december 2024 og § 4 i lov nr. 1703 af 30. december 2024, foretages følgende ændring:

1. Efter § 171 indsættes:

»Den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold

§ 171 a. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation opretter en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold.

§ 171 b. Kommunalbestyrelsen skal i sager, hvor det overvejes at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet fra en familie, hvor barnet, den unge, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland, og hvor der som led i en undersøgelse eller vurdering efter §§ 22, 27, § 51, stk. 1, nr. 2, i denne lov eller efter § 31 eller § 34, stk. 2, nr. 4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet indgår en psykologisk undersøgelse eller vurdering af et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver, som ellers kunne være foretaget ved en standardiseret psykologisk test, i stedet for en sådan test anmode den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold om udredning efter § 166.

Stk. 2. Udredningen efter stk. 1 skal sammenfattes i en konklusion, som skal indgå i grundlaget for kommunalbestyrelsens, børne- og ungeudvalgets eller Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

§ 171 c. Kommunalbestyrelsen skal anmode den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold om at gennemgå alle igangværende anbringelser i

familier, hvor et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland, der ikke er behandlet efter § 171 b, hvor der er eller må antages at have været anvendt en standardiseret psykologisk test i forbindelse med undersøgelser og vurderinger efter §§ 22, 27 eller § 51, stk. 1, nr. 2, i denne lov, § 50 eller § 59, stk. 1, nr. 2, i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1086 af 16. august 2023, eller § 31 eller § 34, stk. 2, nr. 4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Finder den særlige enhed, at anvendelsen af en standardiseret psykologisk test har ført til en misvisende vurdering, skal den særlige enhed udarbejde en sammenfattende vurdering af dette til brug for kommunalbestyrelsens eller Ungdomskriminalitetsnævnets vurdering af, om afgørelsen om anbringelse skal genoptages.

Stk. 2. I sager efter stk. 1 finder § 168 i denne lov og § 11 d i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område tilsvarende anvendelse.

§ 171 d. §§ 171 b og 171 c finder alene anvendelse i det omfang, en forældremyndighedsindehaver, en kommende forælder eller en ung, der er fyldt 15 år, giver samtykke til, at kommunalbestyrelsen anmoder den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold om udredning eller sagsgennemgang af en igangværende anbringelse, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan uanset stk. 1 fravige kravet om samtykke under hensyn til barnets eller den unges bedste.

Stk. 3. Social- og boligministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af sager efter §§ 171 b og 171 c og om sammensætning m.v. af den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, samt om enhedens viden og kompetencer i forhold til tværkulturel psykologi og grønlandsk sprog og kultur m.v.

*Godtgørelse for nødvendig befordring til og fra
specialrådgivning m.v. i den nationale videns- og
specialrådgivningsorganisation«.*

§ 2

Loven træder i kraft den 1. maj 2025.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i visse børnesager
 - 2.1. Gældende ret
 - 2.1.1. Behandling af anbringelsessager, herunder om inddragelse af VISO
 - 2.1.2. Anbringelse af børn og unge uden for hjemmet
 - 2.1.3. Regler om sagsbehandling og udveksling af oplysninger i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område
 - 2.2. Social- og Boligministeriets overvejelser
 - 2.3. Den foreslåede ordning
3. Forholdet til databeskyttelsesreglerne
4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Klimamæssige konsekvenser
8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten
10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Det er afgørende for retssikkerheden for børn og forældre i sager, der omhandler anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet, at der er tilstrækkelig sikkerhed for, at afgørelsen træffes på et oplyst grundlag.

Det indebærer bl.a., at der som led i den børnefaglige undersøgelse, der danner grundlag for kommunalbestyrelsens vurdering af barnets eller den unges behov for særlig støtte, herunder en anbringelse uden for hjemmet, foretages en helhedsvurdering af forholdene i sagen.

Dette gælder også i sager, der omhandler anbringelse af børn og unge fra en grønlandsk familie, hvis sociale, kulturelle

og religiøse værdier og skikke Danmark efter ILO-konvention nr. 169 vedrørende oprindelige folk og stammefolk i selvstændige stater, har pligt til at beskytte.

VIVE offentliggjorde i 2022 rapporten "Børn med grønlandsk baggrund, der er anbragt i Danmark – fra danske kommuner". Rapporten viste bl.a., at børn og unge med grønlandsk baggrund i højere grad end børn og unge med dansk baggrund anbringes på grund af deres forældres forhold og i mindre grad på grund af deres egne individuelle vanskeligheder. Samtidig viste rapporten, at der er en overrepræsentation af børn og unge med grønlandsk baggrund, der anbringes uden for hjemmet, i forhold til en sammenlignelig gruppe af børn og unge med dansk baggrund.

I en børnefaglig undersøgelse kan der indgå en vurdering af forældremyndighedsindehavernes kompetencer til at varetage omsorgen for barnet eller den unge. VIVE's rapport viste, at i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelserne har gennemført en vurdering af forældrenes kompetencer i sager med grønlandske familier, f.eks. som led i en børnefaglig undersøgelse, bygger disse på et bredt spektrum af informationskilder og metoder samt flere forskellige typer af tests. Rapporten pegede på et behov for at øge opmærksomheden blandt børne- og ungerådgivere og psykologer på de kulturelle og sproglige bias, der kan være i sådanne testinstrumenter, og på at arbejde hen mod, at den psykolog, der tester forældrene, har forståelse for deres grønlandske kulturelle baggrund.

Der er bl.a. af Institut for Menneskerettigheder blevet rejst tvivl om anvendeligheden af standardiserede psykologiske tests i forældrekompetenceundersøgelser i børnesager i grønlandske familier, idet sådanne tests ikke er tilpasset grønlandsk sprog og kultur, og der derfor er risiko for, at resultaterne af disse tests ikke giver en retvisende beskrivelse af forældrenes kompetence til at varetage omsorgen for barnet eller den unge.

Samme problemstilling kan gøre sig gældende for brug af standardiserede psykologiske tests af børn og unge i grønlandske familier, der indgår i en psykologisk undersøgelse af et barn eller en ung som led i en børnefaglig eller ungefaglig undersøgelse.

Henset til ønsket om og forpligtelsen til at beskytte oprindelige folks sociale, kulturelle og religiøse værdier og skikke og henset til den særlige situation, herunder de historiske omstændigheder, personer med grønlandsk baggrund i Danmark befinder sig i, vurderes det, at der er behov for at gøre en særlig indsats for at sikre disse familiers værdier og skikke. Det gælder også, når der foretages en helhedsvurdering af barnets eller den unges og familiens forhold som grundlag for en afgørelse om særlig støtte efter barnets lov eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås derfor med lovforslaget, at der oprettes en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kultur-

elle forhold. Enheden skal for det første bistå kommunalbestyrelserne med udredning, når det overvejes at anbringe et barn eller en ung fra en grønlandsk familie, hvor der som led i en undersøgelse eller vurdering efter §§ 22, 27 eller § 51, stk. 1, nr. 2, i barnets lov eller § 31 eller § 34, stk. 2, nr. 4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet indgår en psykologisk undersøgelse eller vurdering af et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver, som ellers kunne være foretaget ved en standardiseret psykologisk test. Enhedens udredning træder i disse tilfælde i stedet for en sådan test, og enhedens udredning sammenfattes i en konklusion, der skal indgå som grundlaget for kommunalbestyrelsens, børne- og ungeudvalgets eller Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse. Det foreslås for det andet, at den særlige enhed skal have til opgave at gennemgå psykologiske undersøgelser og vurderinger i igangværende anbringelser, det vil sige, hvor et barn eller en ung allerede er anbragt, hvor der er eller må antages at have været anvendt en standardiseret psykologisk test. Enheden skal i disse sager udarbejde en sammenfattende vurdering til brug for kommunalbestyrelsens eller Ungdomskriminalitetsnævnets vurdering af, om afgørelsen om anbringelse skal genoptages. Endelig foreslås med lovforslaget, at kommunalbestyrelsen kun kan anmode om bistand til udredning og til gennemgang af igangværende anbringelser i den særlige enhed, hvis en forældremyndighedsindehaver, en kommende forælder eller en ung, der er fyldt 15 år, samtykker til anvendelsen af enheden, dog således at kommunalbestyrelsen under hensyn til barnets eller den unges bedste kan fravige kravet om samtykke.

Formålet med lovforslaget er at sikre, at der både ved overvejelser om anbringelse af et barn eller en ung og i igangværende anbringelser, der vedrører en grønlandsk familie, inddrages ekspertise med viden om og indsigt i grønlandsk sprog og kultur som grundlag for afgørelserne, og at psykologiske vurderinger, som indgår i grundlaget for en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet af et barn eller en ung fra en grønlandsk familie, dermed foretages uden brug af standardiserede tests.

2. Oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i visse børnesager

2.1. Gældende ret

Kommunalbestyrelsen tilrettelægger den konkrete sagsbehandling i børnesager om særlig støtte inden for rammerne af barnets lov, jf. lovbekendtgørelse nr. 890 af 19. juni 2024, lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. lov nr. 1705 af 27. december 2018 (herefter ungdomskriminalitetsloven), lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 261 af 13. marts 2024 (herefter retssikkerhedsloven), og forvaltningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014.

2.1.1. Behandling af anbringelsessager, herunder om inddragelse af VISO

Det fremgår af § 1, stk. 3, i barnets lov, at hjælp og støtte efter loven tilrettelægges efter en konkret vurdering af det enkelte barn eller den enkelte unges og familiens behov, forhold og forudsætninger. Ifølge bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2022-23 (2. samling), tillæg A, L 93 som fremsat, side 11, er der tale om et grundlæggende princip, som skal sikre, at den hjælp og støtte, der tilbydes, vil afspejle barnets eller den unges særlige støttebehov, og at de tiltag, der vil blive iværksat, vil matche netop de behov, som den enkelte har. Samtidig bidrager princippet til at sikre, at den enkelte sag er tilstrækkeligt oplyst til, at den ansvarlige myndighed kan træffe en velbegrundet og korrekt afgørelse i hver enkelt sag.

Det fremgår af § 5, stk. 2, i barnets lov, at børn og unge med behov for særlig støtte, herunder børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, har ret til indflydelse på forhold, som vedrører dem. Det fremgår af § 5, stk. 3, i barnets lov, at barnets eller den unges holdning og synspunkter skal tilvejebringes og inddrages løbende ved samtaler og anden direkte kontakt, inden der træffes beslutninger eller afgørelser efter loven om barnets eller den unges forhold. Inddragelse og samtaler kan ske uden forældremyndighedsindehaverens samtykke og tilstedeværelse, når hensynet til barnet eller den unge taler for dette. Det fremgår af § 5, stk. 4, i barnets lov, at kravet om samtaler og anden direkte kontakt i helt særlige tilfælde helt eller delvist kan fraviges, hvis barnets eller den unges alder eller andre forhold i afgørende grad taler imod det. I sådanne tilfælde skal kommunen tilvejebringe barnets eller den unges holdning eller synspunkter på anden vis.

Efter § 20, stk. 1, nr. 1, i barnets lov, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om en børnefaglig undersøgelse, når der er grund til at antage, at det er en alvorlig eller kompleks sag, herunder blandt andet sager, hvor der er overvejelser om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter lovens §§ 46 eller 47. Det fremgår af § 20, stk. 2, at kommunalbestyrelsen endvidere kan iværksætte en børnefaglig undersøgelse, når kommunalbestyrelsen vurderer, at det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges støttebehov. Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen efter 1. pkt. bl.a. lægge vægt på, om barnets eller den unges nære familiemedlemmer er dømt for en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens § 81 a. Det fremgår af § 20, stk. 3, i barnets lov, at den børnefaglige undersøgelse som udgangspunkt skal afsluttes senest 4 måneder efter, at kommunalbestyrelsen bliver opmærksom på, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte. Hvis undersøgelsen undtagesvis ikke kan afsluttes inden 4 måneder, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en foreløbig vurdering og snarest herefter afslutte undersøgelsen.

Det fremgår af § 22, stk. 1, i barnets lov, at en børnefaglig undersøgelse skal tilrettelægges ud fra en helhedsbetragtning og afdække udfordringer og ressourcer hos barnet eller den unge, familien og netværket. Kommunalbestyrelsen skal som led i undersøgelsen inddrage de fagfolk, der allerede har viden om barnets eller den unges og familiens forhold.

Ifølge bemærkningerne til § 22, stk. 1, jf. Folketingstidende 2022-23 (2. samling), tillæg A, L 93 som fremsat, side 174, indebærer det, at kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge undersøgelsen, så den kommer hele vejen rundt om barnets, den unges og familiens situation med henblik på at belyse, hvilke udfordringer der skal afhjælpes, og hvilke ressourcer der er til stede, og som skal understøttes og bringes i spil, med inddragelse af de fagpersoner, der er omkring barnet, den unge eller familien. Det fremgår videre af bemærkningerne, at relevante forhold efter omstændighederne kan være udvikling, trivsel og adfærd, familieforhold, skoleforhold, sundhedsforhold, fritidsforhold og venskaber m.v.

Efter praksis kan andre relevante forhold også omfatte sproglige og kulturelle forhold, når der er tale om børn og unge, som har en anden sproglig og kulturel baggrund.

Det fremgår af § 22, stk. 2, i barnets lov, at den børnefaglige undersøgelse så vidt muligt gennemføres i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

Som led i en børnefaglig undersøgelse, kan der indgå en psykologisk undersøgelse af barnet, ligesom der kan indgå en vurdering af forældremyndighedsindehavernes kompetencer til at varetage omsorgen for barnet eller den unge. Det fremgår af § 22, stk. 3 og 5, at hvis kommunalbestyrelsen iværksætter en psykologisk undersøgelse af barnet eller den unge eller af forældremyndighedsindehaveren, skal undersøgelsen foretages af en autoriseret psykolog.

Det fremgår af § 22, stk. 6, i barnets lov, at den børnefaglige undersøgelse skal munde ud i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte støtte efter § 32 om støttende indsatser, eller §§ 46 eller 47 om anbringelse uden for hjemmet og i givet fald hvilken. Hvis der er iværksat støtte sideløbende med, at den børnefaglige undersøgelse gennemføres, jf. § 32, stk. 4, § 46, stk. 3, eller § 143, skal der desuden tages stilling til, om denne støtte skal videreføres, ændres eller ophøre. Den børnefaglige undersøgelse skal desuden indeholde oplysninger om, hvordan forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge stiller sig til denne støtte, og om de forhold i familien eller i dennes omgivelser, som kan bidrage til at afhjælpe vanskelighederne.

I forhold til kommende forældre, fremgår det af § 26, stk. 1, i barnets lov, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om undersøgelse af de kommende forældre, når der er grund til at antage, at der kan opstå behov for støtte efter barnets lov umiddelbart efter fødslen, og sagen er alvorlig eller kompleks. Undersøgelsen skal som udgangspunkt afsluttes senest 4 måneder efter, at kommunalbestyrelsen er blevet opmærksom på, at et barn kan have behov for særlig støtte umiddelbart efter fødslen. Det fremgår af § 26, stk. 2, i barnets lov, at i forbindelse med en undersøgelse af de kommende forældres forhold skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der skal foretages en børnefaglig undersøgelse af eventuelle børn i familien. Undersøgelsen kan gennemfø-

res som én samlet undersøgelse for de kommende forældre og et eller flere børn i familien, dog således at der tages højde for børnenes og de kommende forældres individuelle forhold. Det fremgår af § 26, stk. 3, i barnets lov, at undersøgelsen efter stk. 1 skal afsluttes, senest 4 måneder efter at kommunalbestyrelsen bliver opmærksom på, at et barn kan have behov for særlig støtte umiddelbart efter fødslen. Hvis undersøgelsen undtagelsesvis ikke kan afsluttes inden 4 måneder, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en foreløbig vurdering og snarest herefter afslutte undersøgelsen.

Det fremgår af § 27, stk. 1, i barnets lov, at i relation til ufødte børn skal en undersøgelse af de kommende forældres forhold tilrettelægges ud fra en helhedsbetragtning og afdække udfordringer og ressourcer hos de kommende forældre, familien og netværket med inddragelse af fagfolk, der allerede har viden om de kommende forældres forhold. Det fremgår af § 27, stk. 2, i barnets lov, at undersøgelsen så vidt muligt skal gennemføres i samarbejde med de kommende forældre. Det fremgår af § 27, stk. 3, i barnets lov, at hvis det er nødvendigt, skal kommunalbestyrelsen lade de kommende forældre undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog. Det fremgår af § 27, stk. 4, at undersøgelsen skal munde ud i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte støtte efter § 32, stk. 5, om støttende indsatser til de kommende forældre, eller der skal træffes afgørelse efter lovens § 46, stk. 4, eller § 49 om anbringelse af et ufødt barn umiddelbart efter fødslen. Er der iværksat støtte sideløbende med at undersøgelsen gennemføres, jf. § 32, stk. 5, skal der desuden tages stilling til, om denne støtte skal videreføres, ændres eller ophøre. Undersøgelsen skal indeholde oplysninger om, hvordan de kommende forældre stiller sig til støtten, og om de forhold i familien eller i dennes omgivelser, som kan bidrage til at klare vanskelighederne.

Det fremgår af § 166, stk. 1, i barnets lov, at VISO yder gratis udredning til kommunalbestyrelser og borgere i de få mest sjældent forekommende specielle og komplicerede enkeltsager om hjælp og støtte til børn og unge, hvor den fornødne ekspertise ikke kan forventes at være til stede i den enkelte kommune eller i regionens tilbud. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om henvisning af barnet eller den unge efter 1. pkt.

Ifølge bemærkningerne til § 166, jf. Folketingstidende 2022-23 (2. samling), tillæg A, L 93 som fremsat, side 440, er en udredning efter § 166 en undersøgelse af en borgers tilstand og situation. Det fremgår videre, at når VISO efter bestemmelsen hjælper kommunalbestyrelsen med udredning af specielle forhold i en sag, har det til formål at sikre, at kommunalbestyrelsen har et solidt faktuel grundlag til at afgøre, hvad der kan gøres for borgeren. Det fremgår også, at når kommunalbestyrelsen ønsker en udredning i VISO, er det vigtigt, at kommunalbestyrelsen har foretaget et indledende arbejde med at afdække problemstillingerne i sagen således, at kommunalbestyrelsen ved henvendelsen kan redegøre for, på hvilket niveau borgerens sag allerede er udredt.

Det fremgår af § 168 i barnets lov, at VISO træffer afgørelse om ydelser efter §§ 165 og 166. Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Ifølge bemærkningerne til § 168 jf. Folketingstidende 2022-23 (2. samling), tillæg A, L 93 som fremsat, side 441, indebærer bestemmelsen, at VISO kan afgøre om en konkret sag og problemstilling falder inden for VISO's område, at VISO dermed kan afvise henvendelser, der falder uden for, og at afgørelsen ikke kan påklages hverken til social- og boligministeren eller en anden administrativ myndighed.

Det fremgår af § 171 i barnets lov, at social- og boligministeren efter forhandling med børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om VISO's virksomhed og organisering på området for børn og unge. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsfunktion (VISO) i Social- og Boligstyrelsen, bekendtgørelse nr. 1702 af 5. december 2023, som bl.a. fastsætter nærmere regler om VISO's områder og formål.

Ungdomskriminalitetsloven indeholder regler om Ungdomskriminalitetsnævnet, herunder nævnets behandling af sager og adgang til at træffe afgørelse om foranstaltninger over for unge i alderen 15-17 år, som er idømt fængselsstraf for personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, og over for børn og unge i alderen 10-14 år, som er mistænkt for personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, når en sag er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet af retten eller af politiet, jf. ungdomskriminalitetslovens kapitel 1-5.

Det fremgår af § 29, stk. 1, i ungdomskriminalitetsloven, at kommunalbestyrelsen kan iværksætte en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31, når barnet eller den unge er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 11. Kommunalbestyrelsen udarbejder den ungefaglige undersøgelse efter anmodning fra Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. 2. pkt. Efter § 29, stk. 2, i ungdomskriminalitetsloven, skal undersøgelsen efter stk. 1 afsluttes senest 3 uger efter modtagelsen af en anmodning fra Ungdomskriminalitetsnævnet. Kan undersøgelsen ikke afsluttes inden for fristen, skal der udarbejdes en foreløbig vurdering, og undersøgelsen skal snarest herefter afsluttes. Den foreløbige vurdering skal redegøre for, hvilke oplysninger der mangler at blive indhentet, og tidspunktet for, hvornår undersøgelsen kan forventes afsluttet. Den foreløbige vurdering sendes til Ungdomskriminalitetsnævnet, barnet eller den unge, forældremyndighedsindehaverne og deres eventuelle partsrepræsentanter. Det fremgår af § 29, stk. 3, i ungdomskriminalitetsloven, at Ungdomskriminalitetsnævnets formand eller næstformand kan træffe afgørelse om at udsætte en sag efter modtagelsen af en foreløbig vurdering, jf. stk. 2.

Det fremgår af § 30, stk. 1, i ungdomskriminalitetsloven, at kommunalbestyrelsen kan iværksætte en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31, når den unge ved dom er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 10. Kommunalbestyrelsen udarbejder af egen drift den ungefaglige undersøgelse

til brug for Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse. Efter § 30, stk. 2, i ungdomskriminalitetsloven, skal den ungefaglige undersøgelse afsluttes tidstnok til, at der kan sendes en indstilling til nævnet, jf. § 34, senest 1 uge før nævnsmødet. Kan undersøgelsen ikke afsluttes tidstnok, skal der udarbejdes en foreløbig vurdering, og undersøgelsen skal snarest herefter afsluttes. Den foreløbige vurdering skal redegøre for, hvilke oplysninger der mangler at blive indhentet, og tidspunktet for, hvornår undersøgelsen kan forventes afsluttet. Den foreløbige vurdering sendes til Ungdomskriminalitetsnævnet, barnet eller den unge, forældremyndighedsindehaverne og deres eventuelle partsrepræsentanter. Det fremgår af § 30, stk. 3, i ungdomskriminalitetsloven, at Ungdomskriminalitetsnævnets formand eller næstformand kan træffe afgørelse om at udsætte en sag efter modtagelsen af en foreløbig vurdering, jf. stk. 2.

Det fremgår af § 31, stk. 1, i ungdomskriminalitetsloven, at den ungefaglige undersøgelse så vidt muligt skal gennemføres i samarbejde med forældremyndighedsindehaverne og barnet eller den unge, og at undersøgelsen skal gennemføres så skånsomt, som formålet tilsiger. Det fremgår af § 31, stk. 2, i ungdomskriminalitetsloven, at der ved undersøgelsen skal anlægges en helhedsvurdering, der, med mindre konkrete forhold tilsiger, at det ikke er relevant, skal omfatte barnets eller den unges udvikling og adfærd, familieforhold, skoleforhold, sundhedsforhold, fritidsforhold og venskaber og andre relevante forhold. Efter § 31, stk. 4, i ungdomskriminalitetsloven skal der indhentes oplysninger fra fagfolk, som allerede har viden om barnets eller den unges og familiens forhold, og hvis det er nødvendigt, skal kommunen lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog. Det fremgår også, at kommunen kan iværksætte en psykologisk undersøgelse af forældremyndighedsindehaveren, og at en sådan undersøgelse skal foretages af en autoriseret psykolog.

2.1.2. Anbringelse af børn og unge uden for hjemmet

Det fremgår af § 46, stk. 1, i barnets lov, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet af et barn eller en ung med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges behov for støtte. Afgørelsen skal angive formålet med anbringelsen og den forventede varighed.

Det fremgår af § 46, stk. 2, i barnets lov, at samtykket skal omfatte formålet med anbringelsen. Efter § 46, stk. 3, i barnets lov er det en forudsætning for at træffe afgørelse efter stk. 1, at der er gennemført en børnefaglig undersøgelse efter § 20 i barnets lov i barnets lov eller en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. lovbekendtgørelse nr. 1705 af 27. december 2018 (herefter ungdomskriminalitetsloven). Der kan dog, hvis særlige forhold taler for det, træffes afgørelse om foreløbig eller akut anbringelse efter bestemmelsen sideløbende med gennemførelsen af den børnefaglige eller ungefaglig undersøgelse.

Det fremgår af § 46, stk. 4, i barnets lov, at kommunalbestyrelsen på baggrund af en undersøgelse af kommende forældres forhold efter § 26 med samtykke fra de kommende forældre kan træffe afgørelse om anbringelse af det ufødte barn umiddelbart efter fødslen.

Efter § 47, stk. 1, i barnets lov, kan børne- og ungeudvalget træffe afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet uden samtykke. Det er en forudsætning, at der er åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge, overgreb som barnet eller den unge har været udsat for, misbrugsproblemer, kriminell adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder eller andre adfærd- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Det fremgår af § 47, stk. 2, i barnets lov, at det er en forudsætning, at der er begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet efter gennemførelse af en undersøgelse efter lovens §§ 20 eller 26 efter barnets lov eller en ugefaglig undersøgelse efter § 31 ungdomskriminalitetsloven.

Det fremgår af § 47, stk. 3, i barnets lov, at børne- og ungeudvalget kan træffe afgørelse efter stk. 1 selvom forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, giver samtykke til anbringelse, når hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler for det. Det fremgår af § 47, stk. 4, i barnets lov, at bestemmelsen kan anvendes, selvom betingelserne i stk. 1 ikke er opfyldt, når der er tale om en ung, der er fyldt 15 år, og den unge samtykker, selvom forældremyndighedsindehaveren ikke samtykker. I disse tilfælde er det et krav, at anbringelsen må anses for at være af væsentlig betydning for den unges særlige behov, og at problemerne ikke kan løses under den unges fortsatte ophold i hjemmet.

Efter § 49, stk. 1, i barnets lov kan børne- og ungeudvalget i helt særlige tilfælde uden samtykke fra de kommende forældre træffe afgørelse efter § 47, stk. 1, i barnets lov om, at det ufødte barn anbringes uden for hjemmet umiddelbart efter fødslen, når der er åbenbar risiko for, at det ufødte barns sundhed eller udvikling vil lide alvorlig skade i tiden efter fødslen på grund af de kommende forældres manglende evner eller ressourcer til at tilbyde tilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet. Det fremgår af § 49, stk. 2, i barnets lov, at det er en forudsætning for en sådan afgørelse, at der er begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses inden barnets fødsel eller ved barnets kommende ophold i hjemmet. Det fremgår af § 49, stk. 3, at en afgørelse om anbringelse af et ufødt barn efter fødslen tidligst kan træffes 3 måneder før kvindens terminsdato.

Det fremgår af § 51, stk. 1, nr. 2, i barnets lov, at kommunalbestyrelsens indstilling til børne- og ungeudvalget om anbringelse uden for hjemmet efter §§ 47 eller 49 blandt andet skal omfatte undersøgelsen efter §§ 20 eller 26, herunder en beskrivelse af, at betingelserne i §§ 47 eller 49 er opfyldt,

og af de ressourcer hos barnet, den unge, familien og netværket, der kan bidrage til at klare vanskelighederne under anbringelsen, en vurdering af forældremyndighedsindehaverens kompetencer til at varetage omsorgen for barnet eller den unge og tage hånd om barnets eller den unges særlige behov, herunder med hjælp og støtte, samt barnets eller den unges holdning til den påtænkte indsats.

Ifølge bemærkningerne til § 51, jf. Folketingstidende 2022-23 (2. samling), tillæg A, L 93 som fremsat, side 240 ff., opstiller bestemmelsen nogle basale krav til indstillingen om en anbringelse uden samtykke, som indebærer, at forældremyndighedsindehaveren og dennes eventuelle advokat kan stille krav om, at oplysninger, der er omfattet af kravene til indstillingen, skal foreligge inden mødet i børne- og ungeudvalget om den pågældende sag. Det fremgår videre, at det indebærer, at det skal fremgå eksplicit af indstillingen til børne- og ungeudvalget, hvilke forhold hos forældremyndighedsindehaveren, kommunalbestyrelsen har lagt særlig vægt på, og hvorfor, hvis indstillingen er begrundet helt eller delvist i forældrenes forhold. Ligeledes skal det fremgå, hvorfor det ikke vurderes at forældremyndighedsindehaveren med støtte efter barnets lov eller anden lovgivning vil være i stand til at varetage omsorgen for barnet eller den unge og tage hånd om barnets eller den unges særlige behov, herunder hvilke mindre indgribende støttetiltag som eventuelt har været forsøgt eller overvejet. Det vil f.eks. med fordel kunne fremgå, hvilke overvejelser kommunalbestyrelsen har gjort sig om iværksættelse af støttende indsatser, som kunne give forældremyndighedsindehaver hjælp til varetagelse af forældrerollen.

Det fremgår videre af bemærkningerne, at når en indstilling om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke efter § 47 er begrundet i barnets eller den unges forhold frem for forældremyndighedsindehavers forhold, indebærer bestemmelsen, at det skal fremgå, hvorfor kommunalbestyrelsen vurderer, at forældremyndighedsindehaveren ikke med støtte efter barnets lov eller anden lovgivning vil være i stand til at varetage omsorgen for barnet eller den unge og tage hånd om barnets eller den unges særlige behov, herunder hvilke mindre indgribende støttetiltag som eventuelt har været forsøgt eller overvejet.

Med bestemmelsen stilles der dermed en række særlige krav til grundlaget for at kunne træffe afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet uden samtykke.

Afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden samtykke træffes i børne- og ungeudvalget, jf. § 142 i barnets lov, hvor dommermedlemmet af udvalget har ansvaret for at sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst.

Forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, har ret til gratis advokatbistand i forbindelse med behandlingen af sagen, jf. § 140 i barnets lov.

Afgørelser om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet kan efter reglerne i §§ 144-146 i barnets lov påkla-

ges til Ankestyrelsen, hvis afgørelser videre kan indbringes for domstolene efter reglerne i §§ 147-149 i barnets lov.

Det fremgår af § 50, stk. 1, i barnets lov, at hvis et barn eller en ung fortsat skal være anbragt uden for hjemmet ud over 1 år fra børne- og ungeudvalget har truffet afgørelse efter lovens § 47, skal udvalget træffe en ny afgørelse herom, jf. dog stk. 2. Det fremgår af § 50, stk. 2, i barnets lov, at hvis barnet eller den unge har været anbragt uden for hjemmet inden for det seneste år før den aktuelle anbringelse, er fristen for genbehandling af anbringelsen i stedet 2 år. Efter § 50, stk. 3, i barnets lov regnes fristen fra den endelige afgørelse eller dom, hvis en sag er indbragt for Ankestyrelsen eller forelagt domstolene. Det fremgår af § 50, stk. 4, i barnets lov, at børne- og ungeudvalget, Ankestyrelsen eller retten uanset stk. 1 og 2 kan fastsætte en kortere frist for fornyet behandling, hvis der er begrundet tvivl om, hvorvidt anbringelsesgrundlaget fortsat vil være til stede henholdsvis 1 eller 2 år senere. Efter § 50, stk. 5, i barnets lov kan børne- og ungeudvalget, Ankestyrelsen og retten uanset genbehandlingsreglerne undtagelsesvis fastsætte en længere frist, når de forhold, der ligger til grund for anbringelsen, med overvejende sandsynlighed må antages også at gælde ud over fristen og hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler for at forlænge fristen. For ufødte børn og børn under 1 år kan fristen alene forlænges til 3 år. Det fremgår af § 50, stk. 6, i barnets lov, at stk. 1-5 tilsvarende finder anvendelse, ved afgørelser efter § 151, stk. 3, i barnets lov om Ankestyrelsens egendriftsbeføjelser i bl.a. sager om anbringelse af børn og unge uden samtykke. Efter § 50, stk. 7, skal kommunalbestyrelsen forud for børne- og ungeudvalgets genbehandling af en anbringelse efter stk. 1 overveje, om hensynet til barnets bedste taler for, at der udarbejdes en indstilling om permanent anbringelse efter § 67, stk. 4. Hvis barnet eller den unge på tidspunktet for genbehandlingen efter stk. 1, har været anbragt uden for hjemmet i mindre end 3 år, er kommunalbestyrelsen ikke forpligtet til at overveje en permanent anbringelse.

Efter § 67, stk. 1, i barnets lov kan børne- og ungeudvalget træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der efter § 46, stk. 1, eller § 47, stk. 1, i barnets lov eller efter § 14 i ungdomskriminalitetsloven har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, jf. dog § 50, stk. 7, og § 68, stk. 2, i barnets lov, fortsat skal være anbragt uden for hjemmet i en permanent anbringelse, hvis barnet eller den unge har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet. Det er ikke et krav, at betingelserne for anbringelse i l§ 46, stk. 1, eller § 47, stk. 1, i barnets lov eller i § 14 i ungdomskriminalitetsloven er opfyldt.

Det fremgår af § 67, stk. 3, i barnets lov, at når der er truffet afgørelse efter stk. 1, skal børne- og ungeudvalget ikke træffe afgørelse efter lovens § 50 om opretholdelse af anbringelsen. Efter § 50, stk. 3, i barnets lov kan der for unge, der er fyldt 15 år, kun træffes afgørelse om permanent anbringelse efter stk. 1, hvis den unge til afgørelsen.

Det fremgår af § 99, 1. pkt., i barnets lov, at indsatser efter lovens §§ 32, 46 og 47 skal ophøre, når formålet er nået, når de ikke længere opfylder deres formål, eller når den unge fylder 18 år, jf. dog 2. pkt. og §§ 114, 115 og 120.

Det fremgår af § 100, stk. 1, i barnets lov, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om hjemgivelse og om hjemgivelsesperiodens længde forud for hjemgivelsen af et barn eller en ung, der er anbragt efter lovens §§ 46 eller 47. I særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der ikke skal være en hjemgivelsesperiode. I vurderingen af, om et barn eller en ung skal hjemgives, skal indgå, om hjemgivelsen vil være til barnets eller den unges bedste.

Det fremgår af § 102, stk. 1, i barnets lov, at i de tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaveren anmoder om at få hjemgivet et barn eller en ung, der er anbragt med samtykke efter lovens § 46, skal kommunalbestyrelsen tage stilling til anmodningen senest 7 dage efter, at anmodningen er fremsat. Tilsvarende gælder, hvis en ung, som er fyldt 15 år og anbragt med samtykke, anmoder om at blive hjemgivet. Efter § 102, stk. 2, i barnets lov har kommunalbestyrelsen ikke pligt til at behandle en anmodning om hjemgivelse i den periode, hvor en sag er under behandling i Ankestyrelsen eller ved retten. Det fremgår af § 102, stk. 3, at kommunalbestyrelsen kan afvise at behandle en anmodning fra forældremyndighedsindehaveren om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter lovens § 47 om anbringelse uden samtykke, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge og efter lovens § 67 om permanent anbringelse, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos anbringelsesstedet, barnet eller den unge. Efter § 102, stk. 4, i barnets lov, skal kommunalbestyrelsen ved behandling af en anmodning om hjemgivelse fra forældremyndighedsindehaveren eller den unge, der er fyldt 15 år, af et barn eller en ung, der er anbragt efter lovens §§ 47 eller 67, træffe afgørelse om hjemgivelse og hjemgivelsesperiodens længde efter lovens § 100, hvis der er grundlag for dette. Hvis kommunalbestyrelsen ikke finder, at der er grundlag for at hjemgive barnet eller den unge, skal sagen forelægges børne- og ungeudvalget til afgørelse efter lovens §§ 47 eller 67. Efter § 102, stk. 5, i barnets lov skal kommunalbestyrelsen skal umiddelbart orientere børne- og ungeudvalget om afgørelser om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter §§ 47 eller 67.

Det fremgår af § 143, stk. 1, i barnets lov, at formanden eller i dennes fravær næstformanden for børne- og ungeudvalget kan træffe afgørelse om bl.a. anbringelse af et barn eller en ung uden samtykke efter lovens § 47, som af hensyn til barnets øjeblikkelige behov ikke kan afvente behandling af sagen i børne- og ungeudvalget. Det fremgår af § 143, stk. 4, i barnets lov, at en foreløbig afgørelse bl.a. efter stk. 1, snarest muligt og senest 7 dage efter iværksættelsen af anbringelsen skal forelægges børne- og ungeudvalget til godkendelse, uanset om anbringelsen er ophørt. Efter § 143, stk. 5, 1. pkt., i barnets lov, vil en afgørelse, der er godkendt efter stk. 4, have gyldighed i 1 måned. Det fremgår af § 143,

stk. 6, 1. pkt., i barnets lov, at direktøren for Ankestyrelsen har samme beføjelser som formanden for børne- og ungeudvalget efter stk. 1-3, og kan pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre afgørelsen.

Det fremgår af § 151, stk. 1, i barnets lov, at Ankestyrelsen kan tage sager om støtte til børn og unge op af egen drift, når det må antages at en kommunalbestyrelse i en konkret sag ikke har foretaget de fornødne sagsbehandlingsskridt eller truffet de fornødne afgørelser af hensyn til barnets eller den unges bedste. Ankestyrelsen kan i den forbindelse bl.a. pålægge kommunen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser. Efter § 151, stk. 3, i barnets lov, kan Ankestyrelsen træffe afgørelser efter lovens §§ 23, 40, 47, 61-63, 67, 104 og 105.

Endelig fremgår det af § 152 i barnets lov, at borgere, fagpersoner eller andre, der har grund til at antage, at kommunalbestyrelsen ikke har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste, kan underrette Ankestyrelsen. Ankestyrelsen vurderer herefter, om der er grundlag for at tage en sag op efter § 151, stk. 1.

Efter §§ 12-14 i ungdomskriminalitetsloven kan Ungdomskriminalitetsnævnet træffe afgørelser om foranstaltninger i form af forbedringsforløb efter lovens §§ 13-14.

Ungdomskriminalitetsnævnet kan efter lovens § 14, stk. 1, træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet med samtykke, når der af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte må anses for at være af afgørende betydning, og forældremyndighedsindehaverne og den unge, der er fyldt 15 år, samtykker til anbringelsen og formålet hermed. Efter § 14, stk. 2, i ungdomskriminalitetsloven, kan Ungdomskriminalitetsnævnet træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet efter stk. 1 uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og den unge, der er fyldt 15 år, når der er begrundet formodning om, at barnets eller den unges problemer ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet, og der er åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade bl.a. på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge eller misbrugsproblemer, kriminel adfærd eller andre sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge. Efter § 14, stk. 3, i ungdomskriminalitetsloven kan Ungdomskriminalitetsnævnet træffe afgørelse om, at barnet eller den unge skal anbringes efter stk. 2, selv om forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år, giver samtykke til anbringelse efter stk. 1, når hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler for det. Efter § 14, stk. 4, i ungdomskriminalitetsloven, kan Ungdomskriminalitetsnævnet uanset betingelserne i stk. 2 anbringe en ung, der er fyldt 15 år, uden for hjemmet efter stk. 1, hvis den unge giver samtykke til anbringelsen, anbringelsen må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges særlige behov og problemerne ikke kan løses under den unges fortsatte ophold i hjemmet.

Det fremgår af § 33 i ungdomskriminalitetsloven, at den ufaglige undersøgelse, jf. §§ 31 og 32, skal resultere i en begrundet indstilling om, hvorvidt der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger, og i bekræftende fald, af hvilken art disse bør være, jf. § 34. Det fremgår endvidere af § 34, stk. 1, i ungdomskriminalitetsloven, at indstillingen til Ungdomskriminalitetsnævnet skal omfatte den ufaglige undersøgelse, jf. §§ 31 og 32, herunder en beskrivelse af de foranstaltninger, jf. §§ 12-14, som foreslås iværksat. En indstilling om anbringelse uden for hjemmet, jf. bl.a. § 14, skal derudover indeholde en vurdering af forældremyndighedsindehaverens kompetencer til at varetage omsorgen for barnet eller den unge og tage hånd om barnets eller den unges særlige behov, herunder med hjælp og støtte efter lov om social service, barnets lov eller anden relevant lovgivning, jf. § 34, stk. 2, nr. 4.

Det fremgår af § 21, stk. 1, i ungdomskriminalitetsloven, at Ungdomskriminalitetsnævnet efter anmodning fra ungekriminalforsorgen, den ansvarlige kommune, den unge, der er fyldt 12 år, eller forældremyndighedsindehaverne kan træffe afgørelse om ophør eller ændring af foranstaltninger fastsat efter §§ 12-14 eller 18, når der foreligger nye oplysninger, der har væsentlig betydning for indsatsen over for barnet eller den unge. Den fornyede behandling af sagen sker på et mundtligt nævnsmøde, jf. dog stk. 3.

Det fremgår af § 21, stk. 2, i ungdomskriminalitetsloven, at Ungdomskriminalitetsnævnet til brug for behandlingen af en anmodning om fornyet behandling fra den unge eller forældremyndighedsindehaverne kan anmode om en udtalelse fra den ansvarlige kommune og ungekriminalforsorgen. Efter § 24, stk. 3, i ungdomskriminalitetsloven, kan anmodninger om fornyet behandling afgøres skriftligt af formanden eller en næstformand, når der ikke er grund til at antage, at nævnet vil ændre sin afgørelse, eller når betingelserne for ændring eller ophør af foranstaltningerne åbenbart må anses for opfyldt.

2.1.3. Regler om sagsbehandling og udveksling af oplysninger i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område indeholder en række bestemmelser, som vedrører myndighedernes, herunder også kommunalbestyrelsens sagsbehandling i sager på det sociale område. Reglerne i retssikkerhedsloven finder også anvendelse for sager efter barnets lov, ligesom de finder anvendelse, når kommunalbestyrelsen skal udarbejde en ufaglig undersøgelse til brug for Ungdomskriminalitetsnævnets behandling af en sag. Der er desuden på en række områder fastsat særlige regler, der gælder i forhold til sagsbehandlingen på børneområdet.

Kapitel 3 a i retssikkerhedsloven indeholder regler om sags oplysning. Det fremgår af § 10 i retssikkerhedsloven, at myndigheden har ansvaret for at de sager, der behandles efter loven, er oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at myndigheden kan træffe afgørelser.

Bestemmelsen indebærer ikke, at der i almindelighed kan opstilles regler for, hvilke oplysninger og undersøgelser der er nødvendige for at træffe afgørelse i en sag. Det vil afhænge af det retsgrundlag, der anvendes i en konkret sag. Bestemmelserne i barnets lov om bl.a. screening, afdækning og børnefaglig undersøgelse samt reglerne i § 51 i barnets lov om krav til indstillingen i afgørelser om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet uden samtykke, jf. pkt. 2.1.2, er eksempler på særregler i forhold til behandlingen af sager om støtte mv. efter barnets lov og skal ses i sammenhæng med bl.a. retssikkerhedslovens regler om sagsbehandling.

Retssikkerhedslovens bestemmelser om udveksling af oplysninger, herunder i sager der vedrører børn og unge på det sociale område, supplerer reglerne om udveksling af oplysninger i Europaparlaments og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (herefter databeskyttelsesforordningen) og lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger, jf. lovbekendtgørelse nr. 289 af 8. marts 2024 (herefter databeskyttelsesloven). Udgangspunktet for en myndigheds indhentning af oplysninger til brug for sager på det sociale område er, at den borger, en anmodning om hjælp vedrører, skal give samtykke hertil. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.

Det fremgår således af § 11 a, stk. 1, 1. og 2. pkt., i retssikkerhedsloven, at myndigheden efter forudgående samtykke fra den, der søger om eller får hjælp, kan forlange i de tilfælde, hvor det er nødvendigt for sagens behandling, at andre offentlige myndigheder, herunder bl.a. uddannelsesinstitutioner, sygehuse, læger, psykologer, autoriserede sundhedspersoner i øvrigt og personer, der handler på disses vegne samt private, der udfører opgaver for det offentlige, giver oplysninger om den pågældende, der er nødvendige for at behandle sagen. Det fremgår videre, at det også gælder oplysninger om en persons rent private forhold og andre fortrolige oplysninger, ligesom myndigheden kan indhente læge- og sygehusjournaler eller udskrifter heraf.

Henset til behovet for at sikre, at børn og unge kan få den nødvendige hjælp og støtte, er der dog fastsat særlige regler i forhold til adgangen til at indhente oplysninger til brug for behandlingen af sager om særlig støtte efter barnets lov. Det fremgår således af § 11 c, stk. 1, nr. 1, i retssikkerhedsloven, at hvis det er nødvendigt for sagens behandling, kan kravet om samtykke efter § 11 a, stk. 1 og 6, fraviges i sager om særlig støtte til børn og unge efter kapitel 4 og 5 i barnets lov, hvor myndighederne kan påbegynde en sag eller træffe afgørelse uden forældrenes samtykke samt i forbindelse med undersøgelser efter §§ 18-27 i barnets lov. Det fremgår videre af § 11 c, stk. 5, i retssikkerhedsloven, at myndigheden uanset adgangen til at indhente oplysninger uden samtykke skal forsøge at få samtykke til at indhente oplysningerne.

Det følger af § 11 d, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at hvis kommunalbestyrelsen som led i behandlingen af en sag om særlig støtte til børn og unge efter kapitel 4 og 5 i barnets lov eller om udarbejdelse af en indstilling om adoption uden samtykke efter § 70 i barnets lov benytterrådgivning eller udredning fra VISO efter §§ 166 eller 167 i barnets lov, kan kommunalbestyrelsen uden samtykke videregive nødvendige oplysninger, herunder om barnets, den unges eller familiens rent private forhold, til VISO. Kommunalbestyrelsen skal uanset adgangen til at videregive oplysninger uden samtykke forsøge at få samtykke hertil.

Det følger af § 11 d, stk. 2, i retssikkerhedsloven, at VISO uden samtykke kan behandle nødvendige oplysninger, herunder om barnets, den unges eller familiens rent private forhold, som videregives fra en kommunalbestyrelse i forbindelse med rådgivning eller udredning efter §§ 166 eller 167 i barnets lov, hvis oplysningerne videregives som led i behandlingen af en sag om særlig støtte til børn og unge efter kapitel 4 og 5 i barnets lov eller om udarbejdelse af en indstilling om adoption uden samtykke efter § 70 i barnets lov.

Det fremgår af bemærkningerne til retssikkerhedslovens § 11 d, stk. 2, jf. Folketingstidende 2022-23 (2. samling,) tillæg A, L 94 som fremsat, side 70, at det vil være en forudsætning, at der forinden forgæves har været forsøgt indhentet samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og, hvis den unge er fyldt 15 år, tillige fra den unge.

2.2. Social- og Boligministeriets overvejelser

Social- og Boligministeriet finder, at det afgørende i en sag om anbringelse uden for hjemmet altid må være, om betingelserne for en anbringelse er opfyldt, og om en anbringelse vurderes at være til barnets eller den unges bedste af hensyn til barnets eller den unges støttebehov.

Kommunalbestyrelsen skal efter barnets lov sikre, at både barnet, den unge og forældrene bliver inddraget i sagsbehandlingen og i de afgørelser og beslutninger, der træffes i sager om støtte til børn, unge og forældre, herunder om anbringelse uden for hjemmet.

Ved dialogen i disse sager med grønlandske børn, unge og forældre skal det sikres, at deres sociale, kulturelle og religiøse værdier og skikke anerkendes og beskyttes sådan, at Danmarks forpligtelser efter ILO-konvention nr. 169 af 28. juni 1989 vedrørende oprindelige folk og stammefolk i selvstændige stater overholdes.

Efter ILO-konventionen har regeringerne pligt til at anerkende og beskytte oprindelige folks sociale, kulturelle og religiøse værdier og skikke, ligesom regeringerne skal tage behørigt hensyn til karakteren af de problemer, som disse folk står over for. Danmark har således en særlig forpligtelse til at beskytte herboende grønlandere.

Kommunalbestyrelserne skal derfor tage behørigt hensyn til

de særlige forhold, som barnets, den unges eller familiens grønlandske baggrund giver anledning til.

Det gælder generelt, at kommunalbestyrelserne i alle tilfælde skal foretage en konkret, individuel og helhedsorienteret vurdering af barnets eller den unges og familiens samlede situation.

Det er kommunalbestyrelsens ansvar – inden for rammerne af bl.a. reglerne om børnefaglig undersøgelse – at tilrettelægge sagsbehandlingen i den konkrete sag ud fra de krav, der stilles i barnets lov. I indgribende sager om anbringelse af et barn eller en ung uden samtykke, er kravene til grundlaget for afgørelsen og dermed oplysningsgrundlaget skærpet af hensyn til barnets, den unges og forældrenes retssikkerhed. Som led heri er der i barnets lov fastsat krav til, hvad der som minimum skal indgå i en indstilling om anbringelse af et barn eller en ung uden samtykke, herunder at indstillingen skal indeholde en vurdering af forældremyndighedsindehaverens kompetencer til at varetage omsorgen for og til at tage hånd om særlige behov hos barnet eller den unge, herunder med hjælp og støtte efter barnets lov eller anden lovgivning.

Hverken barnets lov eller anden lovgivning regulerer anvendelse af redskaber til brug for en børnefaglig eller ungefaglig undersøgelse, herunder til de psykologiske undersøgelser eller vurderinger som indgår heri. Der findes således heller ikke regler om anvendelsen af standardiserede psykologiske tests som led i dette arbejde. Det er derfor den enkelte kommunalbestyrelse, der på baggrund af en konkret vurdering af forholdene i den enkelte sag tilrettelægger den børnefaglige eller ungefaglige undersøgelse, og herunder tager stilling til, om der som led i undersøgelsen skal anvendes en standardiseret psykologisk test ved psykologiske vurderinger eller undersøgelser af barnet eller den unge eller de kommende forældre eller ved undersøgelser af forældremyndighedsindehaverens forældrekompetence.

De historiske omstændigheder, personer med grønlandsk baggrund i Danmark befinder sig i, og de særlige forpligtelser til at beskytte oprindelige folk, som i Danmark omfatter herboende grønlændere, betyder, at Danmark i anbringelsessager har en særlig pligt til at sikre, at undersøgelserne foretages på en sådan måde, så herboende grønlænderes sociale, kulturelle og religiøse værdier og skikke beskyttes.

Da standardiserede psykologiske tests ikke er tilpasset grønlandsk sprog og kultur, er der risiko for, at sådanne tests ikke giver en retvisende beskrivelse af forældrenes forældrekompetence i grønlandske familier, eller et retvisende billede af forholdene i forbindelse med børnefaglige og ungefaglige undersøgelser af børn og unge i grønlandske familier. Social- og Boligministeriet finder derfor, at der er behov for at sikre, at der i de konkrete sager tages det fornødne hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende for herboende grønlændere, og at dette sker uden brug af standardiserede tests.

De enkelte kommuner behandler kun få sager, der vedrører grønlandske familier, og det er derfor vanskeligt for de enkelte børne- og ungerådgivere og andre fagpersoner i kommunen at opnå de fornødne kompetencer og tilstrækkelig erfaring i forhold til de særlige forhold, der gør sig gældende for grønlændere i Danmark.

Social- og Boligministeriet finder på den baggrund, at der bør oprettes en særlig enhed i VISO, som kommunalbestyrelserne vil skulle anvende i stedet for at bruge standardiserede psykologiske tests i anbringelsessager, der omhandler grønlandske familier, hvor et barn eller en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland. Det vil være en forudsætning, at den særlige enhed i VISO ikke kan anvende standardiserede psykologiske tests som led i deres bistand til udredning i sager, der vedrører grønlandske familier. Det er samtidig ministeriets vurdering, at den særlige enhed i VISO bør have en særlig ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, herunder at der i enheden bør være relevante faglige kompetencer samt indgående viden om og indsigt i grønlandsk kultur og sprog.

Social- og Boligministeriet finder endvidere, at der bør etableres mulighed for, at den særlige enhed gennemgår igangværende anbringelser af grønlandske børn og unge, hvor der er eller kan have været anvendt standardiserede psykologiske tests som en del af sagens oplysning, med henblik på at foretage en socialfaglig vurdering af, om der er taget højde for sproglige og kulturelle forskelle. Hvis enheden vurderer, at anvendelsen af tests kan have medført en misvisende samlet vurdering, vil enheden skulle udarbejde en sammenfattende vurdering af dette til brug for kommunalbestyrelsens eller Ungdomskriminalitetsnævnets vurdering af, om afgørelsen om anbringelse skal genoptages.

Ministeriet lægger i denne vurdering vægt på, at det sikres, at der ikke utilsigtet sker eller er sket forskelsbehandling ved psykologiske vurderinger af børn og unge og af forældrekompetence i grønlandske familier på grund af manglende viden eller inddragelse af fornøden ekspertise om grønlandske forhold.

Det er vurderingen, at der henset til den særlige situation, grønlændere i Danmark befinder sig i, herunder de historiske omstændigheder der gør sig gældende i forhold til grønlændere i Danmark, inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser kan indføres en sådan ordning, hvor brugen af standardiserede psykologiske tests erstattes af andre former for vurderinger, der er målrettet sager i grønlandske familier. Det forudsættes i den forbindelse, at det på anden vis vil være muligt at foretage en tilstrækkelig og kvalificeret undersøgelse i de konkrete sager.

Formålet med den foreslåede ordning er – i overensstemmelse med ILO-konventionen – at beskytte de sociale, kulturelle og religiøse værdier og skikke for herboende grønlandske familier og at undgå, at der træffes afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung fra en grønlandsk familie

på baggrund af en standardiseret psykologisk test, som ikke tager højde for disse børn og unges særlige forhold, og dermed at undgå at disse børn og unge anbringes uden for hjemmet uden, at der er det fornødne børnefaglige grundlag herfor.

Grønlandske familier bør i denne sammenhæng omfatte familier med et barn eller en ung under 18 år, der er født eller opvokset i Grønland, eller hvor mindst én forældremyndighedsindehaver eller en kommende forælder er født eller opvokset i Grønland. Ved forståelsen af, hvad det vil sige at være opvokset i Grønland, bør der ud over bopæl i Grønland lægges vægt på andre former for længerevarende ophold i Grønland, som har givet barnet, den unge, forældremyndighedsindehaveren eller den kommende forælder en varig tilknytning til grønlandske sociale, kulturelle og religiøse værdier og skikke. Definitionen af målgruppen vil kunne omfatte en række mennesker, som er født i Grønland, men ikke i praksis har nogen relation til grønlandsk sprog og kultur m.v. og som derfor ikke er omfattet af ILO-konventionen. Derfor finder ministeriet, at der dels er behov for at sikre, at forældremyndighedsindehavere, kommende forældre og unge, der er fyldt 15 år, kan afvise at give samtykke til anvendelsen af den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, hvis de ikke finder dette relevant, eksempelvis fordi der er tale om et barn, der er født i Grønland af danske forældre, og dels at fastslå, at enheden kan afvise at behandle sager, der åbenlyst falder uden for formålet med oprettelsen af den særlige enhed. Ministeriet finder dog samtidig behov for at fastsætte en adgang for kommunalbestyrelsen til at kunne se bort fra samtykkekravet, når dette sker under hensyn til barnets eller den unges bedste.

2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der som § 171 a i barnets lov indsættes en bestemmelse, hvorefter VISO skal oprette en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold. Enheden vil skulle bestå af fagpersoner, der udover relevante faglige kompetencer enten har grønlandsk baggrund eller indgående viden og indsigt i grønlandsk sprog og kultur. Det vil eksempelvis kunne være autoriserede psykologer og andre fagpersoner med særlig kendskab til tværkulturel psykologi, herunder særligt betydningen af kulturelle forhold i forhold til vurdering af forældrekompetence, samt andre relevante fagfolk med viden om grønlandsk sprog og kultur, herunder f.eks. pædagoger, socialrådgivere og antropologer.

Det foreslås også, at der som § 171 b i barnets lov indsættes en bestemmelse om, at kommunalbestyrelsen i sager hvor det overvejes at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet fra en familie, hvor barnet, den unge, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland, og hvor der som led i en undersøgelse eller vurdering efter §§ 22, 27 eller § 51, stk. 1, nr. 2, i barnets lov eller efter § 31 eller § 34, stk. 2, nr. 4, i ungdomskriminalitetsloven, indgår en psykologisk undersø-

gelse eller vurdering af barnet eller den unge eller vurdering af en forældremyndighedsindehavers eller den kommende forældres kompetencer, som ellers kunne være foretaget ved en standardiseret psykologisk test, i stedet for en sådan test skal anmode den særlige enhed om udredning efter lovens § 166. Det foreslås videre, at udredningen skal sammenfattes i en konklusion, som skal indgå i grundlaget for kommunalbestyrelsens, børne- og ungeudvalget eller Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse. Den foreslåede ordning vil medføre, at kommunalbestyrelsen i anbringelsessager vedrørende grønlandske familier vil blive forpligtet til at benytte bistand til undersøgelser og vurderinger i den særlige enhed, herunder ved vurderinger af forældrekompetencen i stedet for at benytte standardiserede psykologiske tests.

Det foreslås desuden, at der som § 171 c i barnets lov indsættes en bestemmelse om, at kommunalbestyrelsen skal anmode den særlige enhed om at gennemgå igangværende anbringelser fra familier, hvor et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland, hvor der er eller må antages at have været anvendt standardiserede psykologiske tests som led i oplysningen af sagen, herunder som led i børnefaglige undersøgelser efter barnets lov eller serviceloven eller ungefaglige undersøgelser efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Finder enheden, at anvendelsen af test har ført til en misvisende vurdering, skal den særlige enhed i sådanne sager udarbejde en sammenfattende vurdering af dette med henblik på kommunalbestyrelsens eller Ungdomskriminalitetsnævnets vurdering af, om afgørelsen om anbringelse skal genoptages. I sådanne sager foreslås, at reglerne i § 168 i barnets lov og § 11 d i retssikkerhedsloven om kommunalbestyrelsens videregivelse af oplysninger, herunder oplysninger om rent private forhold til VISO og VISO's behandling af sådanne oplysninger, tilsvarende finder anvendelse.

Det forudsættes, at kommunalbestyrelsen kun vil kunne anvende den særlige enhed til udredning eller gennemgang af igangværende anbringelser i det omfang, at en forældremyndighedsindehaver, en kommende forælder eller en ung, der er fyldt 15 år, giver samtykke hertil, med mindre kommunalbestyrelsen under hensyn til barnets bedste vurderer, at der er behov for at undtage fra kravet om samtykke.

Det foreslås endelig at indsætte en bemyndigelse for social- og boligministeren til at fastsætte regler om behandlingen af sager, hvor kommunalbestyrelsen anvender den særlige enhed og om sammensætningen af enheden, samt om enhedens viden og kompetencer i forhold til tværkulturel psykologi og grønlandsk sprog og kultur. Det forventes, at der bl.a. vil blive fastsat regler om frister for fremsendelse af sager, om enhedens behandling af sagerne og om enhedens faglige sammensætning, herunder om autoriserede psykologer og om den viden og de kompetencer, det vil være nødvendigt, at enheden besidder i forhold til bl.a. grønlandsk sprog og kultur, for at enheden vil kunne varetage opgaverne.

Formålet med lovforslaget er at sikre, at der både i tilfælde, hvor der er overvejelser om anbringelse af et barn eller en ung, og i igangværende anbringelser, der vedrører en grønlandsk familie, vil blive inddraget ekspertise med viden og indsigt i grønlandsk sprog og kultur som grundlag for afgørelserne. Formålet med lovforslaget er dermed også at sikre, at der i sager, hvor der er overvejelser om anbringelse af et barn eller en ung fra en grønlandsk familie, vil blive foretaget den nødvendige helhedsvurdering og dermed at sagen vil blive oplyst i tilstrækkeligt omfang.

For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 1 og bemærkningerne hertil.

3. Forholdet til databeskyttelsesreglerne

Kommunalbestyrelsens og VISO's behandling af personoplysninger er omfattet af reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Med den foreslåede § 171 b i barnets lov vil kommunalbestyrelsen, når betingelserne i retssikkerhedslovens §§ 11 c og 11 d er opfyldt, kunne behandle, herunder videregive, ikke følsomme oplysninger om f.eks. en families bopæl, et barns eller en ungs skoleforhold, oplysninger om strafbare forhold og følsomme oplysninger om f.eks. sundhedsforhold om et barn, en ung, en forældremyndighedsindehaver eller en kommende forælder som led i en anmodning om bistand fra den foreslåede særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold i VISO. Den særlige enhed vil kunne behandle de pågældende oplysninger til brug for en undersøgelse eller vurdering, herunder en undersøgelse af forældrekompetence. Samtykke til behandlingen, herunder videregivelsen, af oplysningerne skal dog forsøges opnået.

Med den foreslåede § 171 c, stk. 1, i barnets lov vil kommunalbestyrelsen, når betingelserne i retssikkerhedslovens § 11 d er opfyldt, kunne behandle, herunder videregive, ikke følsomme oplysninger om f.eks. en families bopæl, et barns eller en ungs skoleforhold, oplysninger om strafbare forhold og følsomme oplysninger om f.eks. sundhedsforhold om et barn, en ung, en forældremyndighedsindehaver eller en kommende forælder som led i en anmodning om gennemgang af en igangværende anbringelse i den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold i VISO. Den særlige enhed vil kunne behandle de pågældende oplysninger til brug for gennemgangen af betydningen af anvendelsen af standardiserede psykologiske tests i psykologiske undersøgelser og vurderinger i anbringelsessager. Samtykke til behandlingen, herunder videregivelsen, af oplysningerne skal dog forsøges opnået.

Behandling af personoplysninger er lovlig, hvis én af betingelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra a-f, er opfyldt, herunder hvis behandling er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller som led i myndighedsudøvelse (litra e).

Behandling i medfør af forordningens artikel 6, stk. 1, litra

e, skal have et såkaldt supplerende retsgrundlag, som forpligter eller berettiger myndigheden til at udføre en bestemt myndighedsopgave. Det følger af forordningens artikel 6, stk. 3.

Behandling af personoplysninger vedrørende straffedomme og lovovertrædelser eller tilknyttede sikkerhedsforanstaltninger på grundlag af forordningens artikel 6, stk. 1, må kun foretages under kontrol af en offentlig myndighed, eller hvis behandling har hjemmel i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, som giver passende garantier for registreredes rettigheder og frihedsrettigheder. Ethvert omfattende register over straffedomme må kun føres under kontrol af en offentlig myndighed.

Behandling af følsomme oplysninger er som udgangspunkt forbudt, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1. Dette forbud finder dog ikke anvendelse, bl.a. hvis behandling er nødvendig, for at retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, jf. forordningens artikel 9, stk. 2, litra f.

Det er Social- og Boligministeriets vurdering, at behandlingen af de omhandlede oplysninger er nødvendige af hensyn til såvel kommunalbestyrelsens og den særlige enheds myndighedsudøvelse, idet behandlingen sker af hensyn til at sikre, at der inddrages de fornødne sproglige og kulturelle hensyn i anbringelser, der vedrører grønlandske familier, hvor et barn eller en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland. Det er videre vurderingen, at de foreslåede bestemmelser udgør det supplerende retsgrundlag for behandling i medfør af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e og artikel 10.

Det er endvidere Social- og Boligministeriets vurdering, at behandlingen er nødvendig for, at retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, jf. artikel 9, stk. 2, litra f, idet enheden i VISO efter den foreslåede § 171 b, i barnets lov, vil skulle bistå med psykologiske undersøgelser og vurderinger, der skal indgå i kommunalbestyrelsens samlede grundlag for at vurdere, om et barn, en ung, en forældremyndighedsindehaver eller en kommende forælder i en grønlandsk familie har behov for særlig støtte, herunder om der er behov for at træffe afgørelse om at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet. Enheden vil videre efter den foreslåede § 171 c, stk. 1, i barnets lov skulle gennemgå igangværende anbringelser i grønlandske familier, hvor der kan have været anvendt standardiserede psykologiske tests, med henblik på at afdække, om anvendelsen heraf har ført til en misvisende vurdering, som kan have haft betydning for den samlede vurdering af behovet for at anbringe et barn eller en ung. Formålet med denne afdækning er at sætte kommunalbestyrelsen i stand til at overveje, om der er grundlag for at genoptage en igangværende anbringelse.

Uanset ovenstående bestemmelser vil der alene kunne behandles nødvendige og relevante oplysninger til brug for den særlige enheds behandling af den konkrete sag. Det skal

afslutningsvis bemærkes, at det forudsættes, at de øvrige bestemmelser i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven iagttages, når der behandles personoplysninger i medfør af de foreslåede bestemmelser.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Etableringen af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold vil medføre offentlige merudgifter for staten og kommunerne, herunder til driften af den nye enhed og kommunernes sagsbehandling i forbindelse med sager, der skal behandles i den særlige enhed.

Lovforslaget skønnes samlet set at ville medføre offentlige merudgifter på 35,0 mio. kr. i 2025, 36,3 mio. kr. i 2026, 25,1 mio. kr. i 2027, 24,3 mio. kr. i 2028 og årligt varigt herefter. De økonomiske konsekvenser for kommunerne skal forhandles med KL.

Lovforslaget vil ikke have økonomiske konsekvenser for regionerne.

Lovforslaget vil i begrænset omfang have implementeringskonsekvenser for kommunerne, VISO og Ankestyrelsen.

Lovforslaget lægger op til i videst muligt omfang at anvende eksisterende sagsgange, herunder for videregivelse af oplysninger mellem kommunalbestyrelsen og VISO i sager, hvor VISO yder rådgivning og bistand til udredning på børneområdet. Det er derfor Social- og Boligministeriets vurdering, at lovforslaget overholder principperne om digitaliseringsklar lovgivning med undtagelse af princip 3 om automatisk sagsbehandling, idet undersøgelser skal foretages på baggrund af konkrete og individuelle vurderinger af forholdene i sagen, ligesom afgørelser efter barnets lov og lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet træffes på baggrund af en konkret og individuel vurdering af barnets eller den unges behov for støtte og dermed ikke kan automatiseres.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget medfører ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget medfører begrænsede administrative konsekvenser i forhold til indhentelse af samtykke fra unge, der er fyldt 15 år, kommende forældre og forældremyndighedsindehavere i anbringelsessager, der vedrører grønlandske familier, hvor et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland.

Anvendelsen af den særlige enhed for grønlandske sproglige og kulturelle forhold vil også kunne medføre begrænsede administrative konsekvenser for borgerne, hvor kommunalbestyrelsen beslutter at genoptage en igangværende anbrin-

gelsessag, hvilket kan indebære ny behandling af sagen i kommunalbestyrelsen, børne- og ungeudvalget eller Ungdomskriminalitetsnævnet, hvor barnet, den unge, den kommende forælder eller forældremyndighedsindehaveren vil skulle inddrages som led i behandlingen af sagen.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget medfører ikke klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget medfører ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har været sendt i høring i perioden fra den 3. februar 2025 til den 17. februar 2025 (14 dage) hos nedenstående myndigheder og organisationer m.v. Høringsperioden er forkortet og lovforslaget fremsættes inden høringsperiodens udløb på grund af lovforslagets væsentlige og hastende karakter.

Ankestyrelsen, Advokatrådet, Advokatsamfundet Børne- og Kulturchefforeningen (BKF), Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Danmarks Lærerforening, Danmarks Statistik, Dansk Erhverv, Dansk Psykologforening, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Familieadvokater, Danske Handicaporganisationer, De Anbragtes Vilkår, De Grønlandske Huse (København, Odense, Aarhus og Aalborg), Den Danske Dommerforening, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Departement for Børn og Unge (Grønland), Det Centrale Handicapråd, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, FABU, Foreningen af døgn- og dagtilbud for udsatte børn og unge (FADD), Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD), Foreningen Far, Foreningen Grønlandske Børn, Foreningen Mentor Immanuel, ForældreLANDSforeningen (FBU), Gadejuristen, Institut for Menneskerettigheder, Joannahuset, Justitia, KL, Landsforeningen Børn og Forældre, Landsforeningen for Psykisk Sundhed (SIND), Landsforeningen for Socialpædagoger, Landsorganisationen for Sociale Tilbud (LOS), Livsværk, Lægeforeningen, Lærernes Centralorganisation, Mødrehjælpen, Plejefamiliernes Landsforening (PLF), Politiforbundet, Praktiserende Lægers Organisation, Red Barnet, Red Barnet Ungdom, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Røde Kors, Rådet for Socialt Udsatte, Selveje Danmark, SILA360, Sjældne Diagnoser, Socialt Lederforum, Socialpædagogernes Landsforbund (SL), Stenbroens Jurister, TABUKA, Ungdommens Røde Kors, Ungdomskriminalitetsnævnet, Ungdomsringen.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget skønnes samlet set at medføre offentlige merudgifter på 35,0 mio. kr. i 2025, 36,3 mio. kr. i 2026, 25,1 mio. kr. i 2027, 24,3 mio. kr. i 2028 og årligt varigt herefter.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Loven vil medføre begrænsede implementeringskonsekvenser for stat og kommuner, da eksisterende sagsgange kan anvendes.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Loven vil medføre begrænsede administrative konsekvenser for borgerne i forbindelse med afgivelse af samtykke m.v.
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikkeerhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af § 22 i barnets lov, at den børnefaglige undersøgelse skal tilrettelægges ud fra en helhedsbetragtning og skal afdække udfordringer og ressourcer hos barnet eller den unge, familien og netværket og at kommunalbestyrelsen som led i undersøgelsen skal inddrage de fagfolk, der allerede har viden om barnets eller den unges og familiens forhold. Det fremgår videre, at undersøgelsen så vidt muligt gennemføres i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. Endeligt fremgår det, at kommunalbestyrelsen, hvis det er nødvendigt, skal lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog, og at i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen som led i den børnefaglige undersøgelse, iværksætter en psykologisk undersøgelse af forældremyndighedsindehaveren, skal undersøgelsen foretages af en autoriseret psykolog.

Det fremgår af § 27 i barnets lov, at undersøgelsen af kommende forældres forhold, jf. § 26, skal tilrettelægges ud fra en helhedsbetragtning og skal afdække udfordringer og ressourcer hos de kommende forældre, familien og netværket

ket med inddragelse af de fagfolk, som allerede har viden om de kommende forældres forhold, og at undersøgelsen så vidt muligt gennemføres i samarbejde med de kommende forældre. Det fremgår videre, at hvis det er nødvendigt, skal kommunalbestyrelsen lade de kommende forældre undersøge af en læge eller autoriseret psykolog.

Efter §§ 46, 47 og 49 i barnets lov kan en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet efter disse bestemmelser alene træffes efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 20 eller en undersøgelse jf. § 26 i barnets lov. Det fremgår af § 51 i barnets lov om indstillingen til børne- og ungeudvalget om anbringelse efter §§ 47 eller 49, at der bl.a. skal forelægge en vurdering af forældremyndighedsindehaverens kompetencer til at varetage omsorgen for barnet eller den unge og tage hånd om barnets eller den unges særlige behov, herunder med hjælp og støtte efter loven eller anden lov.

Afgørelser om anbringelse uden for hjemmet kan efter reglerne i §§ 144-146 i barnets lov indbringes for Ankestyrelsen, ligesom Ankestyrelsens afgørelser efter §§ 146 og 151 kan prøves ved domstolene, jf. §§ 147-149 i barnets lov.

Det fremgår af § 166 i barnets lov, at VISO yder gratis vejledende udredning til kommunalbestyrelser og borgere i de få mest sjældent forekommende specielle og komplicerede

enkeltsager om hjælp og støtte til børn og unge, hvor den fornødne ekspertise ikke kan forventes at være til stede i den enkelte kommune eller i regionens tilbud.

Det fremgår af § 168 i barnets lov, at VISO træffer afgørelse om ydelser efter §§ 165 og 166, og at disse afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Det fremgår af § 171 i barnets lov, at social- og boligministeren efter forhandling med børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om VISO's virksomhed og organisering på børne- og ungeområdet.

Ungdomskriminalitetsloven indeholder regler om Ungdomskriminalitetsnævnet, herunder nævnets behandling af sager og adgang til at træffe afgørelse om foranstaltninger over for unge i alderen 15-17 år, som er idømt fængselsstraf for personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, og over for børn og unge i alderen 10-14 år, som er mistænkt for personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, når en sag er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet af retten eller af politiet, jf. ungdomskriminalitetslovens kapitel 1-4.

Det fremgår af §§ 29 og 30 i ungdomskriminalitetsloven, at kommunalbestyrelsen kan iværksætte en ugefaglig undersøgelse når en sag er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, ligesom der i bestemmelserne er fastsat frister for udarbejdelse af ugefaglige undersøgelser m.v.

Efter § 31, stk. 1, i ungdomskriminalitetsloven, skal den ugefaglige undersøgelse så vidt muligt gennemføres i samarbejde med forældremyndighedsindehaverne og barnet eller den unge, og undersøgelsen skal gennemføres så skånsomt, som formålet tilsiger. Det fremgår af § 31, stk. 2, i ungdomskriminalitetsloven, at der ved undersøgelsen skal anlægges en helhedsvurdering, der, med mindre konkrete forhold tilsiger, at det ikke er relevant, skal omfatte barnets eller den unges udvikling og adfærd, familieforhold, skoleforhold, sundhedsforhold, fritidsforhold og venskaber og andre relevante forhold. Efter § 31, stk. 4, i ungdomskriminalitetsloven skal der indhentes oplysninger fra fagfolk, som allerede har viden om barnets eller den unges og familiens forhold, og hvis det er nødvendigt, skal kommunen lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog. Det fremgår videre, at kommunen kan iværksætte en psykologisk undersøgelse af forældremyndighedsindehaveren, og at en sådan undersøgelse skal foretages af en autoriseret psykolog.

Ungdomskriminalitetsnævnet træffer afgørelser om foranstaltninger efter §§ 12-14 i ungdomskriminalitetsloven, herunder om anbringelse med samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og den unge, der er fyldt 15 år, efter § 14, stk. 1, og om anbringelse uden samtykke efter § 14, stk. 2.

Der er i ungdomskriminalitetslovens § 34 fastsat regler om, at indstillingen til Ungdomskriminalitetsnævnet om anbringelse uden for hjemmet efter lovens § 14 bl.a. skal omfatte den ugefaglige undersøgelse, jf. § 31, herunder en be-

skrivelse af de foranstaltninger, jf. §§ 12-14, som foreslås iværksat, og en vurdering af forældremyndighedsindehaverens kompetencer til at varetage omsorgen for barnet eller den unge og tage hånd om barnets eller den unges særlige behov, herunder med hjælp og støtte efter lov om social service, barnets lov eller anden relevant lovgivning.

Det er fastsat i ungdomskriminalitetslovens §§ 20 og 21, hvornår en foranstaltning skal ophøre, herunder om Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser efter anmodning om, at en foranstaltning skal ophøre eller ændres, når der foreligger nye oplysninger, der har væsentlig betydning for indsatsen over for barnet eller den unge.

Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke efter § 14, stk. 2, i ungdomskriminalitetsloven kan indbringes af den unge, der er fyldt 12 år, og forældremyndighedsindehaverne for Ankestyrelsen efter reglerne i ungdomskriminalitetslovens kapitel 8.

Det fremgår af § 11 d, i retssikkerhedsloven, at hvis kommunalbestyrelsen som led i bl.a. behandlingen af en sag om særlig støtte til børn og unge efter kapitel 4 og 5 i barnets lov benytter rådgivning eller udredning fra VISO efter § 166 i barnets lov, kan kommunalbestyrelsen uden samtykke videregive nødvendige oplysninger, herunder om barnets, den unges eller familiens rent private forhold til VISO. Samtykke skal dog forsøges indhentet. Det fremgår videre af bestemmelsen, at VISO kan behandle sådanne oplysninger, herunder oplysninger om barnets, den unges eller familiens helt private forhold uden samtykke, når behandlingen bl.a. sker som led i en sag om særlig støtte efter kapitel 4 og 5 i barnets lov.

Der er ikke i de gældende regler i barnets lov fastsat nærmere regler om VISO's behandling af sager om børn og unge i grønlandske familier i Danmark.

Der henvises i øvrigt til beskrivelsen af gældende ret i pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(Til § 171 a)

Det foreslås med § 171 a at indsætte en ny bestemmelse i barnets lov om, at den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation opretter en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der inden for rammerne af den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen vil blive oprettet en særlig enhed med ekspertise i de særlige grønlandske sproglige og kulturelle forhold, som jf. de foreslåede bestemmelser i §§ 171 b-171 d vil skulle bistå kommunerne i visse sager på børne- og ungeområdet, når sagen vedrører en grønlandsk familie.

Den særlige enhed vil være forankret i VISO og fungere inden for rammerne af VISO's eksisterende formål og arbejde

m.v., og vil foruden de særlige regler for enheden i medfør af de foreslåede bestemmelser i §§ 171 b-171 d være underlagt de regler, der generelt gælder for VISO, herunder § 168 i barnets lov om VISO's afgørelse om ydelser i form af vejledende specialrådgivning og vejledende udredning efter lovens §§ 165 og 166 og som fastsat i bekendtgørelse nr. 1705 af 5. december 2023 om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen.

Enheden efter § 171 a vil skulle bistå kommunalbestyrelserne efter de foreslåede bestemmelser i §§ 171 b og 171 c gennem brug af fagpersoner med relevante faglige kompetencer og indgående kendskab til grønlandsk sprog og kultur.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser i §§ 171 b-171 d.

(Til § 171 b)

Det foreslås med § 171 b, stk. 1, at indsætte en ny bestemmelse i barnets lov om, at i sager, hvor det overvejes at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet fra en familie, hvor barnet eller den unge, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland, og hvor der som led i en undersøgelse eller vurdering efter §§ 22, 27, § 51, stk. 1, nr. 2, i denne lov eller efter § 31 eller § 34, stk. 2, nr. 4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet indgår en psykologisk undersøgelse eller vurdering af et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver, som ellers kunne være foretaget ved en standardiseret test, skal kommunalbestyrelsen i stedet for en sådan test anmode den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold om udredning efter § 166.

Det foreslås med § 171 b, stk. 2, at udredningen skal sammenfattes i en konklusion, som skal indgå i grundlaget for kommunalbestyrelsens, børne- og ungeudvalgets eller Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse

Det foreslåede § 171 b, stk. 1, vil medføre, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne anvende standardiserede psykologiske tests som led i psykologiske undersøgelser af barnet eller den unge, den kommende forælder eller af forældremyndighedsindehaverens forældrekompetence som led i undersøgelser og vurderinger efter §§ 22, 27 og § 51, stk. 1, nr. 2, i barnets lov eller efter § 31 eller § 34, stk. 2, nr. 4, om ungefaglig undersøgelse efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvor der vil kunne være overvejelser om anbringelse af et barn, en ung eller et ufødt barn efter fødslen, og der er tale om en grønlandsk familie. I stedet for brug af standardiserede psykologiske tests vil kommunalbestyrelsen skulle anmode om bistand fra den særlige enhed.

Den foreslåede bestemmelse vil videre medføre, at kommunalbestyrelsen i stedet for at anvende standardiserede psykologiske tests vil have pligt til at anvende den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold til at udføre denne del af den psykologiske undersøgelse el-

ler vurdering. Den særlige enhed i VISO vil herefter have til opgave at bistå kommunalbestyrelsen med oplysning af sagen, herunder bidrage til den samlede undersøgelse af forældremyndighedsindehaverens eller den kommende forælders kompetencer, eller bidrage til den samlede psykologiske undersøgelse af barnet eller den unge, for så vidt angår den del af undersøgelsen, som ellers kunne været foretaget med standardiserede psykologiske tests. Det vil skulle ske med inddragelse af relevante fagpersoner, som vil skulle besidde den fornødne viden og ekspertise, herunder om grønlandsk sprog og kultur, jf. pkt. 2.2 og 2.3 i de almindelige bemærkninger og bemærkningerne til den foreslåede § 171 d.

Udredningen i VISO vil skulle ske inden for rammerne af § 166 i barnets lov, og adgangen til at videregive oplysninger fra kommunalbestyrelsen til VISO og VISO's behandling af oplysninger vil derfor skulle ske efter reglerne i § 11 d i retssikkerhedsloven og inden for rammerne af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3 og 3 i de almindelige bemærkninger.

Det vil, jf. den foreslåede § 171 d, stk. 1, være en forudsætning, at en forældremyndighedsindehaver, en kommende forælder eller en ung, der er fyldt 15 år, giver samtykke til at få bistand til udredning fra den særlige enhed. Kommunalbestyrelsen vil i dialogen med en ung, en forældremyndighedsindehaver eller en kommende forælder om udredning i VISO af en konkret sag efter den foreslåede bestemmelse skulle vejlede herom, herunder med brug af tolkebistand i nødvendigt omfang. Kommunalbestyrelsen vil videre skulle vejlede om, at et afslag på samtykke vil indebære, at konkrete psykologiske vurderinger eller undersøgelser vil skulle gennemføres uden brug af den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold og dermed efter de generelle regler og rammer i barnets lov og ungdomskriminalitetsloven. Kommunalbestyrelsen vil dog, jf. den foreslåede § 171 d, stk. 2, under hensyn til barnets bedste kunne anmode enheden om bistand til udredning, uden at der er opnået samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver. Samtykke vil dog skulle forsøges indhentet. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 171 d, stk. 1. Kommunalbestyrelsen vil videre skulle vejlede om, at afvises samtykke til inddragelse af den særlige enhed, vil den unge, der er fyldt 15 år, forældremyndighedsindehaveren eller en kommende forælder have mulighed for at give samtykke hertil på et senere tidspunkt under forudsætning af, at undersøgelserne og vurderingerne ikke er gennemført, og at der ikke er truffet afgørelse i sagen.

Den foreslåede bestemmelse omhandler familier, hvor mindst et barn eller en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland.

Ved vurderingen af, hvornår der er tale om, at et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er opvokset i Grønland, vil der ud over bopæl i Grønland skulle lægges vægt på andre former for længere-

varende ophold i Grønland, som har givet barnet, den unge, forældremyndighedsindehaveren eller den kommende forælder en varig tilknytning til grønlandske sociale, kulturelle og religiøse værdier og skikke. Denne vurdering vil skulle foretages med inddragelse af barnet, den unge, forældremyndighedsindehaveren eller den kommende forælder, og i dialog med den særlige enhed. Enheden vil efter § 168 i barnets lov skulle træffe afgørelse om ydelser efter den foreslåede bestemmelse. Herved sikres, at enheden vil kunne afslå at yde bistand til udredning efter den foreslåede § 171 b i situationer, der åbenlyst falder uden for anvendelsesområdet for den særlige enhed, fordi de pågældende i praksis ikke har en relation til grønlandsk sprog og kultur. Det kan f.eks. være i tilfælde, hvor et barn er født i Grønland af danske forældre, der i en kortere periode er udstationeret eller på ferie i Grønland. Bestemmelsen vil indebære, at hvis et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver fra en grønlandsk familie henvender sig til kommunen, f.eks. i forbindelse med en børnefaglig eller ungefaglig undersøgelse, med ønske om at enheden skal bistå, vil kommunalbestyrelsen skulle afklare, om den pågældende familie kan være omfattet af målgruppen, og om sagen i øvrigt vil være omfattet af den foreslåede § 171 b.

Ved en kommende forælder forstås den gravide kvinde og den, der efter børneloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 772 af 7. august 2019, anses som retlig forælder til barnet. Dette omfatter kvindens ægtefælle, medmindre denne efter børneloven ikke anses som forælder til barnet, og den mand eller kvinde, der har anerkendt faderskabet henholdsvis medmoderskabet til barnet på afgørelsestidspunktet. Derimod omfatter det ikke den mand eller kvinde, der kan blive far eller medmor til barnet, men hvis forældreskab til barnet endnu ikke er fastslået. Endvidere omfatter det den mand eller kvinde, som ifølge moren kan være far eller medmor til barnet. Dette vil være i overensstemmelse med definitionen af kommende forældre i barnets lov i øvrigt, jf. Folketings-tidende 2022-23 (2. samling), tillæg A, L 93 som fremsat, s. 131.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at enheden i dialog med børne- og ungerådgiveren i kommunen vil skulle afklare, hvad der vil være behov for at få oplyst i den enkelte sag til brug for den samlede udredning. Afklaringen vil skulle føre til en fælles forståelse og aftale med børne- og ungerådgiveren om afgrænsningen af hhv. kommunens opdrag til en psykolog om udarbejdelse af en forældrekompetenceundersøgelse eller psykologisk undersøgelse af barnet eller den unge og afgrænsning af den særlige enheds supplerende undersøgelse af en forældremyndighedsindehaver, kommende forælder, eller et barn eller en ung. Anvendelsen af den særlige enhed vil skulle sikre, at kommunalbestyrelserne ikke længere vil anvende standardiserede psykologiske tests i disse sager. Som led i dialogen med den kommunale børne- og ungerådgiver vil tidsperspektivet i forhold til VISO's udredning skulle drøftes, med henblik på at sikre overholdelse af fristerne for gennemførelse af henholdsvis børnefaglige og ungefaglige undersøgelser, jf. § 20, stk. 3,

i barnets lov og § 29, stk. 2, og § 30, stk. 2, i ungdomskriminalitetsloven. Kommunalbestyrelsen vil i den forbindelse skulle være opmærksom på, at der skal udarbejdes en foreløbig vurdering, hvis undersøgelsen ikke kan afsluttes inden for fristen, og at undersøgelsen skal afsluttes snarest muligt derefter.

Den foreslåede bestemmelse medfører videre, at den særlige enhed vil skulle gennemføre den supplerende undersøgelse via specialister med relevante faglige kompetencer, som enten vil være grønlændere eller vil have indgående viden og indsigt i grønlandsk sprog og kultur, uden brug af standardiserede psykologiske tests. Bestemmelsen vil skulle ses i sammenhæng med den foreslåede § 171 d, stk. 3, om bemyndigelse for social- og boligministeren til at fastsætte nærmere regler om den særlige enheds behandling af sager, og om sammensætningen af enheden, som forventes at skulle omfatte autoriserede psykologer og andre relevante fagpersoner, herunder f.eks. pædagoger, ligesom der efter denne bestemmelse vil kunne fastsættes nærmere regler om enhedens viden og kompetencer i forhold til grønlandsk sprog og kultur. Efter behov vil der skulle tilknyttes tolk. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 og 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til den foreslåede § 171 d.

Den del af den psykologiske undersøgelse eller vurdering, der vil være udarbejdet af den særlige enhed, vil skulle sammenfattes i en konklusion, der vil skulle indgå som selvstændig dokumentation i grundlaget for den samlede sagsoplysning, og vil på samme måde som vurderinger, der ellers ville være udarbejdet på baggrund af standardiserede tests, skulle indgå i kommunalbestyrelsens eller Ungdomskriminalitetsnævnets vurdering af behovet for at iværksætte særlig støtte over for barnet, den unge, forældremyndighedsindehaveren eller den kommende forælder efter reglerne i barnets lov eller efter ungdomskriminalitetsloven.

Det vil indebære, at konklusionen, der, jf. den foreslåede § 171 b, stk. 2, vil skulle udarbejdes af den særlige enhed, vil skulle indgå i grundlaget for kommunalbestyrelsens afgørelse eller i indstillingen til børne- og ungeudvalget, jf. § 51, stk. 1, nr. 1 eller 2, i barnets lov, eller i indstillingen til Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 34, stk. 2, nr. 4, i ungdomskriminalitetsloven, så der sikres et fuldstændigt oplysningsgrundlag for børne- og ungeudvalgets afgørelse efter §§ 47 eller 49 i barnets lov, eller Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse om anbringelse efter § 14 i ungdomskriminalitetsloven.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke medføre ændringer i forhold til myndigheders pligt til at oplyse en sag i tilstrækkeligt omfang til, at der kan træffes de fornødne afgørelser om anbringelse af barnet eller den unge eller det kommende barn uden for hjemmet. Den foreslåede bestemmelse vil heller ikke medføre ændringer i hvilken myndighed, der har ansvaret for at træffe afgørelse i sager om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet. Den foreslåede bestemmelse vil heller ikke medføre ændringer i hvilken

myndighed, der har ansvaret for at sikre, at gældende krav til sagsbehandlingen overholdes, herunder frister for udarbejdelse af eksempelvis en børnefaglig undersøgelse efter § 20 i barnets lov eller en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i ungdomskriminalitetsloven. Forslaget vil tilsvarende ikke ændre på, at der i lighed med efter gældende ret kan være behov for at foretage en foreløbig vurdering af barnets eller den unges situation inden for de fire måneder og snarest muligt derefter afslutte den børnefaglige undersøgelse, jf. Folketingstidende 2022-23 (2. samling), tillæg A, L 93 som fremsat, s. 171, eller muligheden for at træffe en foreløbig afgørelse om eksempelvis anbringelse uden for hjemmet uden samtykke i tilfælde, hvor barnets eller den unges øjeblikkelige behov for støtte ikke kan afvente, at sagen behandles i børne- og ungeudvalget, jf. § 143 i barnets lov. Den foreslåede § 171 b vil ligeledes ikke ændre i klageadgangen for borgerne i afgørelser om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet. Forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, vil derfor fortsat kunne klage over kommunalbestyrelsens eller børne- og ungeudvalgets afgørelse til Ankestyrelsen efter barnets lov. Forældremyndighedsindehaverne og den unge, der er fyldt 12 år, vil også fortsat kunne klage over Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse efter § 14, stk. 2, om anbringelse uden samtykke til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 8 i ungdomskriminalitetsloven.

Den foreslåede § 171 b vil skulle ses i sammenhæng med den foreslåede § 171 d, stk. 1, om, at enheden kun kan anvendes i det omfang, at en forældremyndighedsindehaver, en kommende forælder eller en ung, der er fyldt 15 år giver samtykke til dette, samt adgangen for kommunalbestyrelsen til, under hensyn til barnets eller den unges bedste at anmode om udredning i den særlige enhed uden samtykke efter den foreslåede § 171 d, stk. 2, samt den foreslåede § 171 d, stk. 3, om bemyndigelse for social- og boligministeren til at kunne fastsætte nærmere regler om behandling af sager i enheden og om enhedens sammensætning m.v. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 171 d.

Videregivelse og behandling af oplysninger vil i øvrigt være reguleret i retssikkerhedslovens § 11 d.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3 og 3 i de almindelige bemærkninger.

(Til § 171 c)

Det foreslås med § 171 c, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal anmode den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold om at gennemgå alle igangværende anbringelser i familier, hvor et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland, der ikke er behandlet efter § 171 b, hvor der er eller må antages at have været anvendt en standardiseret psykologisk test i forbindelse med undersøgelser og vurderinger efter §§ 22, 27, § 51, stk. 1, nr. 2, i barnets lov, § 50 eller § 59, stk. 1, nr. 2, i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1086 af 16. august

2023, eller § 31 eller § 34, stk. 2, nr. 4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Det foreslås med 2. pkt. fastsat, at finder den særlige enhed, at anvendelsen af standardiserede psykologiske test har ført til en misvisende vurdering, skal den særlige enhed udarbejde en sammenfattende vurdering af dette til brug for kommunalbestyrelsens eller Ungdomskriminalitetsnævnets vurdering af, om afgørelsen om anbringelse skal genoptages.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at den særlige enhed i VISO vil få til opgave at gennemgå igangværende anbringelser i grønlandske familier, det vil sige hvor et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland, og der er tale om en anbringelsessag, der ikke vil have været behandlet i den særlige enhed efter den foreslåede § 171 b. Det vil samtidig være en betingelse for at anbringelsessagen vil være omfattet af den foreslåede § 171 c, at der vil have været eller må antages at have været anvendt standardiserede psykologiske tests i undersøgelsen og vurderingen af barnet eller den unge eller i vurderingen af forældremyndighedsindehaverens eller de kommende forældres forældrekompetencer. Den foreslåede § 171 c skal ses i sammenhæng med den foreslåede bemyndigelse i § 171 d, stk. 3, for social- og boligministeren til at fastsætte nærmere regler om, at der vil kunne indhentes nødvendigt sagsmateriale for den særlige enheds gennemgang af disse igangværende anbringelser i grønlandske familier. Der henvises til bemærkningerne til § 171 d, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte igangværende anbringelser i familier, hvor et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland.

Ved vurderingen af, hvornår der er tale om, at et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er opvokset i Grønland, vil der ud over bopæl i Grønland skulle lægges vægt på andre former for længerevarende ophold i Grønland, som har givet barnet, den unge, forældremyndighedsindehaveren eller den kommende forælder en varig tilknytning til grønlandske sociale, kulturelle og religiøse værdier og skikke. Den foreslåede definition af målgruppen vil indebære, at kommunalbestyrelsen, i tilfælde hvor et barn eller en ung eller hvor en forældremyndighedsindehaver eller en kommende forælder ikke er født i Grønland, vil skulle foretage en konkret vurdering af, om der er tale om en familie, som selv oplever at være opvokset i Grønland, herunder med grønlandske sproglige og kulturelle værdier. Denne vurdering vil skulle foretages med inddragelse af barnet, den unge, forældremyndighedsindehaveren eller den kommende forælder, og i dialog med den særlige enhed i VISO.

VISO vil, jf. det foreslåede § 171 c, stk. 2, efter § 168 i barnets lov skulle træffe afgørelse om ydelser efter den foreslåede bestemmelse. Herved sikres, at VISO vil kunne afslå at foretage sagsgennemgang efter den foreslåede § 171 c til familier, der åbenlyst falder uden for anvendelsesområdet

for den særlige enhed, fordi de i praksis ikke har en relation til grønlandsk sprog og kultur. Det vil f.eks. kunne være i tilfælde, hvor et barn er født i Grønland af danske forældre, der i en kortere periode var udstationeret eller på ferie i Grønland.

Ved en kommende forælder forstås den gravide kvinde og den, der efter børneloven anses som retlig forælder til barnet. Dette omfatter kvindens ægtefælle, medmindre denne efter børneloven ikke anses som forælder til barnet, og den mand eller kvinde, der har anerkendt faderskabet henholdsvis medmoderskabet til barnet på afgørelsestidspunktet. Derimod omfatter det ikke den mand eller kvinde, der kan være far eller medmor til barnet, men hvis forældreskab til barnet endnu ikke er fastslået. Endvidere omfatter det den mand eller kvinde, som ifølge moren kan være far eller medmor til barnet. Dette vil være i overensstemmelse med definitionen af kommende forældre i barnets lov i øvrigt, jf. Folketingstidende 2022-23 (2. samling), tillæg A, L 93 som fremsat, s. 131.

Det foreslåede § 171 c, stk. 1, vil medføre, at der vil skulle være tale om en igangværende anbringelse af et barn eller en ung under 18 år. Bestemmelsen vil ikke indebære, at enheden vil skulle gennemgå anbringelsessager, der vedrører unge, der er fyldt 18 år, eller børn og unge, hvor anbringelsen er ophørt af andre grunde. Bestemmelsen vil videre medføre, at også igangværende anbringelser, hvor en anbragt ung eksempelvis har været anbragt gennem hele sin barndom, også vil være omfattet, såfremt de øvrige betingelser i det foreslåede § 171 c, stk. 1, er opfyldt.

Bestemmelsen vil indebære, at kommunalbestyrelsen i dialog med borgerne og eventuelt også den særlige enhed, vil skulle afklare, hvilke sager, der er omfattet af bestemmelsen. Henvender et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver fra en grønlandsk familie sig til kommunen om en igangværende anbringelsessag, vil kommunalbestyrelsen skulle afklare, om den pågældende familie kan være omfattet af målgruppen, og om sagen i øvrigt vil være omfattet af den foreslåede § 171 c. Det vil herefter være en forudsætning, at forældremyndighedsindehaveren, den kommende forælder eller den unge, der er fyldt 15 år, samtykker til anvendelse af den særlige enhed i deres sag, jf. også den foreslåede § 171 d, stk. 1. Kommunalbestyrelsen vil dog, jf. den foreslåede § 171 d, stk. 2, under hensyntagen til barnets bedste kunne anmode enheden om bistand til udredning, uden at der er opnået samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver. Samtykke vil dog skulle forsøges indhentet. Kommunalbestyrelsen vil herefter skulle fremsende nødvendige oplysninger til enheden. Kommunalbestyrelsen vil i dialogen med en ung, en forældremyndighedsindehaver eller en kommende forælder om gennemgang i VISO af en konkret sag efter den foreslåede bestemmelse, skulle vejlede om muligheden og VISO's funktion i disse sager med brug af tolkebistand i nødvendigt omfang. Kommunalbestyrelsen vil videre skulle vejlede om, at afvises samtykke til gennemgang af en konkret igangværende anbringelsessag, vil den

unge, der er fyldt 15 år, forældremyndighedsindehaveren eller en kommende forælder have mulighed for at give samtykke hertil på et senere tidspunkt under forudsætning af, at sagen fortsat opfylder betingelserne i den foreslåede § 171 c.

Enheden vil herefter skulle gennemgå nødvendigt sagsmateriale og vil skulle udarbejde en sammenfattende vurdering på baggrund af en socialfaglig vurdering af, om der samlet set i forældrekompetenceundersøgelsen eller den psykologiske undersøgelse eller vurdering af barnet eller den unge er taget højde for kulturelle forskelle. Kommunalbestyrelsen eller Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis der er tale om en igangværende anbringelse, hvor afgørelsen er truffet efter ungdomskriminalitetsloven, vil være forpligtet til at lade den sammenfattende vurdering fra den særlige enhed indgå i en samlet helhedsvurdering af anbringelsessagen.

Bestemmelsen vil herefter indebære, at kommunalbestyrelsen eller Ungdomskriminalitetsnævnet, i forlængelse af at VISO vil udarbejde en sammenfattende vurdering i en igangværende anbringelsessag, vil skulle foretage en konkret vurdering af, om vurderingen indebærer nye oplysninger af betydning for sagen, og at en afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung dermed vil skulle genoptages. I de tilfælde, hvor en genoptagelse af sagen vil føre til, at der træffes afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung, vil psykologiske undersøgelser og vurderinger, der foretages som led i oplysningen af sagen, skulle ske i overensstemmelse med den foreslåede § 171 b.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere medføre, at den særlige enhed vil skulle gennemgå de nødvendige sagsoplysninger i de konkrete anbringelsessager, der vil blive fremsendt efter den foreslåede § 171 c til den særlige enhed. Enheden vil skulle sikre de relevante faglige kompetencer, herunder i grønlandske sproglige og kulturelle forhold. Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.2 og 2.3.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke ændre på, hvilke myndigheder der har afgørelseskompetencen i de konkrete igangværende anbringelser, eller ændre regler om ophør, hjemgivelse, herunder anmodning om hjemgivelse, og klage over sådanne afgørelser. Bestemmelsen vil heller ikke ændre på, at det fortsat vil være den enkelte myndighed, der træffer afgørelse i en sag om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet, der vil have ansvaret for at sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at der kan træffes afgørelse i sagen. Den foreslåede bestemmelse vil heller ikke medføre ændringer i, hvilken myndighed, der har ansvaret for at sikre, at gældende krav til sagsbehandlingen overholdes, herunder frister for udarbejdelse af eksempelvis en børnefaglig undersøgelse efter § 20 i barnets lov eller en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Forslaget vil tilsvarende ikke ændre på, at der i lighed med efter gældende ret kan være behov for at foretage en foreløbig vurdering af barnets eller den unges situation inden for de fire måneder og snarest muligt derefter afslutte den børnefaglige undersøgelse, jf. Folketingstidende 2022-23 (2. samling), tillæg A, L 93 som fremsat, s. 171,

eller muligheden for at træffe en foreløbig afgørelse om eksempelvis anbringelse uden for hjemmet uden samtykke i tilfælde, hvor barnets eller den unges øjeblikkelige behov for støtte ikke kan afvente, at sagen behandles i børne- og ungeudvalget, jf. § 143 i barnets lov. Den foreslåede § 171 c, stk. 1, vil ligeledes ikke ændre i klageadgangen for borgerne i afgørelser om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet. Forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, vil derfor fortsat kunne klage over kommunalbestyrelsens eller børne- og ungeudvalgets afgørelse. Forældremyndighedsindehaverne og den unge, der er fyldt 12 år, vil ligeledes fortsat kunne klage over Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse om anbringelse uden samtykke.

Det foreslås med § 171 c, stk. 2, at indsætte en ny bestemmelse i barnets lov om, at i sager efter stk. 1 finder § 168 og § 11 d i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område tilsvarende anvendelse.

Bestemmelsen vil i forhold til anvendelsen af § 168 indebære, at VISO vil skulle træffe afgørelse om ydelser efter den foreslåede § 171 c, stk. 1, hvilket vil indebære, at VISO vil kunne afgøre, om en konkret sag og problemstilling falder inden for den særlige enheds anvendelsesområde. Der henvises til pkt. 2.1.1 i de almindelige bemærkninger.

Bestemmelsen vil i forhold til § 11 d i retssikkerhedsloven skulle sikre, at der er det fornødne grundlag for at kommunalbestyrelsen kan fremsende nødvendige sagsoplysninger, herunder oplysninger om barnets, den unges, eller familiens rent private forhold i sager efter den foreslåede § 171 c, stk. 1, og at den særlige enhed i VISO herefter kan behandle disse oplysninger.

Videregivelse og behandling af oplysninger vil dermed være reguleret i retssikkerhedslovens § 11 d. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3 og 3 i de almindelige bemærkninger.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med den foreslåede § 171 d, stk. 3, om bemyndigelse for social- og boligministeren til at fastsætte nærmere regler for indsendelse af sagsoplysninger til den særlige enhed og enhedens behandling af sådanne sager.

(Til § 171 d)

Det foreslås med § 171 d, at indsætte en ny bestemmelse i barnets lov, der fastsætter, at de foreslåede bestemmelser i §§ 171 b og 171 c alene kan anvendes i det omfang, en forældremyndighedsindehaver, en kommende forælder eller en ung, der er fyldt 15 år, giver samtykke til at kommunalbestyrelsen anmoder den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold om udredning eller sagsgennemgang af en igangværende anbringelse, jf. dog stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at kommunerne alene vil kunne inddrage den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold i VISO, som

foreslås oprettet med den foreslåede § 171 a, i konkrete sager efter de foreslåede bestemmelser i §§ 171 b og 171 c, i det omfang forældremyndighedsindehaveren, den kommende forælder eller den unge, der er fyldt 15 år, giver samtykke til at enheden anvendes. jf. dog den foreslåede § 171 d, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse i § 171 d, stk. 1, vil indebære, at den særlige enhed kun kan anvendes i det omfang, en forældremyndighedsindehaver, en kommende forælder eller en ung, der er fyldt 15 år, giver samtykke hertil. Det vil være kommunalbestyrelsen, der vil skulle indhente dette samtykke og samtykket vil til enhver tid kunne trækkes tilbage. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med retssikkerhedslovens § 11 d, hvilket indebærer, at der efter opnået samtykke til anvendelse af enheden også vil skulle søges opnået samtykke til videregivelse og behandling af oplysningerne i sagen. Videregivelse og behandling vil dog efter bestemmelsen kunne ske uden samtykke, men et manglende samtykke bør dog give anledning til dialog med den pågældende borger, med henblik på at sikre en fælles forståelse af borgerens ønsker i den konkrete sag.

Bestemmelsen vil alene vedrøre kommunernes inddragelse af VISO i de konkrete sager efter de foreslåede bestemmelser i §§ 171 b og 171 c. Der vil således ikke med den foreslåede bestemmelse være krav om, at forældremyndighedsindehaver, den kommende forælder eller den unge, der er fyldt 15 år, vil skulle give samtykke til udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse efter § 20 eller en undersøgelse af de kommende forældre efter § 26 i barnets lov eller en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i ungdomskriminalitetsloven eller til de konkrete elementer, der indgår i den børnefaglige undersøgelse eller i undersøgelsen af de kommende forældre eller den ungefaglige undersøgelse. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2 og 2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Den foreslåede bestemmelse skal desuden ses i sammenhæng med § 31 i ungdomskriminalitetsloven, om at en ungefaglig undersøgelse så vidt muligt skal gennemføres i samarbejde med forældremyndighedsindehaverne og barnet eller den unge, og med § 22, stk. 2, i barnets lov, hvorefter den børnefaglige undersøgelse efter § 20 så vidt muligt skal gennemføres i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, samt § 27, stk. 2, i barnets lov, hvorefter en undersøgelse efter § 26 så vidt muligt skal gennemføres i samarbejde med de kommende forældre. Der er med barnets lov imidlertid ikke krav om, at forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, eller de kommende forældre formelt skal samtykke til en undersøgelse efter §§ 20 eller 26 eller til konkrete elementer, der indgår i undersøgelsen. Den foreslåede bestemmelse vil således gå videre end de eksisterende regler, der gælder efter barnets lov, ved at stille eksplicit krav om samtykke til inddragelse af VISO i de sager, der vil være omfattet af de foreslåede bestemmelser i §§ 171 b og 171 c.

Ved en kommende forælder forstås den gravide kvinde og den, der efter børneloven anses som retlig forælder til bar-

net. Dette omfatter kvindens ægtefælle, medmindre denne efter børneloven ikke anses som forælder til barnet, og den mand eller kvinde, der har anerkendt faderskabet henholdsvis medmoderskabet til barnet på afgørelsestidspunktet. Derimod omfatter det ikke den mand eller kvinde, der kan være far eller medmor til barnet, men hvis forældreskab til barnet endnu ikke er fastslået. Endvidere omfatter det den mand eller kvinde, som ifølge moren kan være far eller medmor til barnet. Dette vil være i overensstemmelse med definitionen af kommende forældre i barnets lov i øvrigt, jf. Folketingstidende 2022-23 (2. samling), tillæg A, L 93 som fremsat, s. 131.

For unge vil aldersgrænsen være fastsat ved 15 år af hensyn til at sikre parallelitet med øvrige relevante regler i barnets lov og ungdomskriminalitetsloven, hvor der er krav om samtykke fra den unge, herunder kravet om samtykke til en anbringelse uden for hjemmet efter § 46 i barnets lov og efter § 14, stk. 2, i ungdomskriminalitetsloven, som således tilsvarende kræver samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år.

Den foreslåede bestemmelse skal desuden ses i sammenhæng med § 168 i barnets lov, hvorefter VISO træffer afgørelse om ydelser efter lovens §§ 166 og 167, hvilket indebærer, at VISO efter gældende regler kan afgøre, om en konkret sag og problemstilling falder inden for VISO's anvendelsesområde, og VISO således kan afvise henvendelser, der falder uden for, jf. Folketingstidende 2022-23 (2. samling), tillæg A, L 93 som fremsat, s. 441.

Tilsvarende vil forældremyndighedsindehaveren, en kommende forælder eller en ung, der er fyldt 15 år, med den foreslåede bestemmelse i § 171 d, stk. 1, kunne nægte at inddrage VISO i de konkrete sager, der falder inden for den foreslåede afgrænsning i §§ 171 b og 171 c, hvis forældremyndighedsindehaveren, den kommende forælder eller den unge foretrækker, at en konkret sag behandles efter de regler, der sædvanligt finder anvendelse for udarbejdelse af en børnefaglig eller ungefaglig undersøgelse eller en undersøgelse af kommende forældre, herunder muligheden for anvendelse af standardiserede psykologiske tests i forbindelse med undersøgelsens gennemførelse. Kommunalbestyrelsen vil som en del af den generelle vejledningsforpligtelse skulle vejlede de pågældende borgere om konsekvenserne ved henholdsvis at give samtykke eller afvise at give samtykke til at inddrage VISO i de konkrete sager efter §§ 171 b og 171 c. Kommunalbestyrelsen vil i den forbindelse både skulle være opmærksom på et eventuelt behov for tolkebistand, ligesom borgeren uændret vil have adgang til lade sig bisidde og kommunalbestyrelsen vil have pligt til at vejlede børn og unge herom, jf. § 6, stk. 1, i barnets lov.

De foreslåede bestemmelser vil således omfatte sager om børn og unge under 18 år fra en familie, hvor et barn eller en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland.

Ved vurderingen af, hvornår der er tale om, at et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndigheds-

indehaver er opvokset i Grønland, vil der ud over bopæl i Grønland skulle lægges vægt på andre former for længerevarende ophold i Grønland, som har givet barnet, den unge, forældremyndighedsindehaveren eller den kommende forælder en varig tilknytning til grønlandske sociale, kulturelle og religiøse værdier og skikke. Den foreslåede definition af målgruppen vil indebære, at kommunalbestyrelsen, i tilfælde hvor barnet eller en ung eller hvor en forældremyndighedsindehaver eller en kommende forælder ikke er født i Grønland, vil skulle foretage en konkret vurdering af, om der er tale om en familie, som selv oplever at være opvokset i Grønland, herunder med grønlandske sproglige og kulturelle værdier. Denne vurdering vil skulle foretages med inddragelse af barnet, den unge, forældremyndighedsindehaveren eller den kommende forælder, og i dialog med den særlige enhed. Det vil eksempelvis kunne være relevant i tilfælde, hvor en familie med dansk baggrund har haft bopæl i Grønland i en kortere periode og her er blevet forældre til et barn, der er født i Grønland, men har tilbragt størstedelen af sin opvækst i Danmark, og som dermed vil falde inden for definitionen, men som ikke i øvrigt vil opleve at have en relation til grønlandsk sprog eller kultur. Det vil også kunne være relevant, hvis der er tale om behandling af en igangværende anbringelse, hvor familien er tilfreds med den sagsbehandling, der har ligget til grund for kommunens afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, og derfor ikke ønsker, at enheden skal inddrages og vurdere brugen af standardiserede psykologiske tests i sagens oplysningsgrundlag.

Det foreslås med § 171 d, stk. 2, at kommunalbestyrelsen uanset stk. 1 kan fravige kravet om samtykke under hensyn til barnets eller den unges bedste.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at kommunalbestyrelsen efter en konkret vurdering af hensynet til barnets bedste vil kunne fravige kravet om samtykke efter den foreslåede § 171 d, stk. 1, hvorefter den unge, der er fyldt 15 år, den kommende forælder eller forældremyndighedsindehaveren vil skulle samtykke til anvendelsen af den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold i sager efter §§ 171 b eller 171 c.

Bestemmelsen vil alene indebære, at kommunalbestyrelsen under hensyn til barnets eller den unges bedste i en konkret sag vil kunne fravige kravet om samtykke. Samtykket vil dog skulle forsøges indhentet. Bestemmelsen vil eksempelvis kunne anvendes, hvor kommunalbestyrelsen som led i den løbende opfølgning og inddragelse af en anbragt ung, der ikke er fyldt 15 år, bliver opmærksom på, at den unge har et udtrykkeligt ønske om at få gennemgået betydningen af standardiserede psykologiske tests, der har indgået i psykologiske vurderinger og undersøgelser i den unges anbringelsessag. Hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at det samlet set vil være til den unges bedste, f.eks. fordi en uvished skaber usikkerhed om grundlaget for anbringelsen hos den unge, vil kommunalbestyrelsen kunne anmode den særlige enhed om at gennemgå sagen, selvom forældremyndighedsindehaveren ikke giver samtykke hertil.

Det foreslås med § 171 d, stk. 3, at social- og boligministeren kan fastsætte nærmere regler for behandlingen af sager efter §§ 171 b og 171 c og om sammensætning m.v. af den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, samt om enhedens viden og kompetencer i forhold til tværkulturel psykologi og grønlandsk sprog og kultur m.v.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i lyset af, at der med lovforslagets § 171 a vil blive oprettet en helt ny enhed i VISO, hvorfor det vil kunne være nødvendigt at fastsætte nærmere regler for enhedens behandling af de konkrete sager, der vil være afgrænset i de foreslåede bestemmelser i §§ 171 b og 171 c.

Den foreslåede bestemmelse skal desuden ses i forlængelse af de gældende regler i § 171 i barnets lov, hvorefter social- og boligministeren efter forhandling med børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om VISO's virksomhed og organisering på området for børn og unge. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse om den nationale videns- og specialrådgivningsfunktion (VISO) i Social- og Boligstyrelsen, bekendtgørelse nr. 1702 af 5. december 2023, som bl.a. fastsætter nærmere regler om VISO's områder og formål.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 171 d, stk. 3, vil social- og boligministeren således kunne fastsætte regler, der vil kunne supplere de eksisterende regler i bekendtgørelse nr. 1702 af 5. december 2023. Den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse vil imidlertid alene give social- og boligministeren mulighed for at fastsætte regler for VISO's behandling af sager, jf. §§ 171 b og 171 c.

Det vil eksempelvis kunne være relevant at fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsernes pligt til at indsende oplysninger til VISO, herunder om igangværende anbringelser og ændringer i sådanne sager, der omhandler grønlandske familier, om frister for at indsende oplysninger og for VISO's behandling af sager efter de foreslåede bestemmelser i §§ 171 b og 171 c i den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold og frister herfor. Det vil være en forudsætning, at VISO ikke kan anvende standardiserede psykologiske tests som led i deres bistand til udredning i sager, der vedrører grønlandske familier.

Der vil ligeledes efter den foreslåede bestemmelse kunne fastsættes nærmere regler om sammensætningen af enheden og herunder om hvilke relevante fagpersoner, der vil skulle indgå i den særlige enhed, herunder at der vil skulle indgå autoriserede psykologer, ligesom der vil kunne fastsættes regler om de relevante fagpersoners viden og kompetencer i forhold til tværkulturel psykologi og grønlandsk sprog og kultur og andre relevante forhold for, at enheden vil kunne varetage opgaver både i forhold til sagsgennemgang af igangværende anbringelser og i forhold til udredninger

til brug for børnefaglige undersøgelser, ungefaglige undersøgelser og indstillinger til børne- og ungeudvalget eller Ungdomskriminalitetsnævnet.

Den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse og de regler, der vil blive udstedt i medfør af denne, vil ikke ændre på, hvilke myndigheder der har afgørelseskompetencen i de konkrete sager. Bestemmelsen vil heller ikke ændre på, at det fortsat vil være den enkelte myndighed, der træffer afgørelse i en sag om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet, der vil have ansvaret for at sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at der kan træffes afgørelse i sagen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.1, 2.1.3 og 2.2.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. maj 2025.

Forslaget vil indebære, at børnefaglige og ungefaglige undersøgelser samt vurderinger til brug for indstillinger til børne- og ungeudvalget eller Ungdomskriminalitetsnævnet om anbringelse uden for hjemmet af et barn eller en ung fra en grønlandsk familie, det vil sige en familie, hvor barnet, den unge, den kommende forælder eller forældremyndighedsindehaveren er født eller opvokset i Grønland, som er påbegyndt inden 1. maj 2025, men hvor der ikke er truffet afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung senest den 30. april 2025, vil skulle udarbejdes eller træffes efter de foreslåede nye bestemmelser i §§ 171 a-171 d.

Forslaget vil videre indebære, at en indstilling til genbehandling efter § 50 i barnets lov af en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet af et barn eller en ung uden samtykke, som vedrører en grønlandsk familie, som ikke er afgjort senest den 30. april 2025, vil skulle udarbejdes efter de foreslåede nye bestemmelser i §§ 171 a-171 d, herunder med bistand til udredning fra den særlige enhed jf. den foreslåede § 171 b.

Forslaget vil videre indebære, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med genvurdering efter § 66 i retssikkerhedsloven af klager over afgørelser om anbringelse uden for hjemmet af et barn eller en ung fra en grønlandsk familie, det vil sige en familie, hvor barnet, den unge, den kommende forælder eller forældremyndighedsindehaveren er født eller opvokset i Grønland, efter den 1. maj 2025 vil kunne søge rådgivning og bistand i den særlige enhed for grønlandske sproglige og kulturelle forhold til brug for kommunalbestyrelsens behandling af klagen.

Loven vil ikke gælde for Færøerne og Grønland og vil heller ikke kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland, da barnets lov ikke gælder for Færøerne og Grønland og ikke kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

§ 171. Social- og Boligministeren fastsætter efter forhandling med børne- og undervisningsministeren nærmere regler om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisations virksomhed og organisering på området for børn og unge.

I barnets lov, jf. lovbekendtgørelse nr. 890 af 19. juni 2024, som ændret ved § 1 i lov nr. 1690 af 30. december 2024, § 4 i lov nr. 1699 af 30. december 2024 og § 4 i lov nr. 1703 af 30. december 2024, foretages følgende ændring:

1. Efter § 171 indsættes:

»Den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold

§ 171 a. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation opretter en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold.

§ 171 b. Kommunalbestyrelsen skal i sager, hvor det overvejes at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet fra en familie, hvor barnet, den unge, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland, og hvor der som led i en undersøgelse eller vurdering efter §§ 22, 27, § 51, stk. 1, nr. 2, i denne lov eller efter § 31 eller § 34, stk. 2, nr. 4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet indgår en psykologisk undersøgelse eller vurdering af et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver, som ellers kunne være foretaget ved en standardiseret psykologisk test, i stedet for en sådan test anmode den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold om udredning efter § 166.

Stk. 2. Udredningen efter stk. 1 skal sammenfattes i en konklusion, som skal indgå i grundlaget for kommunalbestyrelsens, børne- og ungeudvalgets eller Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

§ 171 c. Kommunalbestyrelsen skal anmode den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold om at gennemgå alle igangværende anbringelser i familier, hvor et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland, der ikke er behandlet efter § 171 b, hvor der er eller må antages at have været anvendt en standardiseret psykologisk test i forbindelse med undersøgelser og vurderinger efter §§ 22, 27 eller § 51, stk. 1, nr. 2, i denne lov, § 50 eller § 59, stk. 1, nr. 2, i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1086 af 16. august 2023, eller § 31 eller § 34, stk. 2, nr. 4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Finder den særlige enhed, at anvendelsen af en standardiseret psykologisk test har ført til en misvisende

vurdering, skal den særlige enhed udarbejde en sammenfattende vurdering af dette til brug for kommunalbestyrelsens eller Ungdomskriminalitetsnævnets vurdering af, om afgørelsen om anbringelse skal genoptages.

Stk. 2. I sager efter stk. 1 finder § 168 i denne lov og § 11 d i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område tilsvarende anvendelse.

§ 171 d. §§ 171 b og 171 c finder alene anvendelse i det omfang, en forældremyndighedsindehaver, en kommende forælder eller en ung, der er fyldt 15 år, giver samtykke til, at kommunalbestyrelsen anmoder den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold om udredning eller sagsgennemgang af en igangværende anbringelse, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan uanset stk. 1 fravige kravet om samtykke under hensyn til barnets eller den unges bedste.

Stk. 3. Social- og boligministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af sager efter §§ 171 b og 171 c og om sammensætning m.v. af den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, samt om enhedens viden og kompetencer i forhold til tværkulturel psykologi og grønlandsk sprog og kultur m.v.

Godtgørelse for nødvendig befordring til og fra specialrådgivning m.v. i den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation«.

Enhed
Udsatte Børn

Sagsbehandler
Charlotte Aastrup
Poole

Koordineret med

Sagsnr.
2025 - 247

Doknr.
976828

Dato
19-02-2025

Bemærkninger fra Ungdomskriminalitetsnævnet til udkast til forslag til lov om ændring af barnets lov (oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold)

Bemærkninger til følgende sætning, 2. spalte øverst, s. 9:

"En indstilling om anbringelse uden for hjemmet, jf. bl.a. § 14, skal derudover indeholde en vurdering af forældremyndighedsindehaverens kompetencer til at varetage omsorgen for barnet eller den unge og tage hånd om barnets eller den unges særlige behov, herunder med hjælp og støtte efter lov om social service, barnets lov eller anden relevant lovgivning, jf. § 34, stk. 2, nr. 4."

Ungdomskriminalitetsnævnet har indsat følgende kommentar:

"Anbringelse uden for hjemmet efter ungdomskriminalitetsloven sker efter § 14 eller § 14, jf. §§ 15-17. Det kan derfor overvejes, om "bl.a." kan rykkes længere ind i sætningen mellem "derudover" og "indeholde". Tilsvarende formulering med "bl.a." er anvendt på side 16., 1. spalte nederst."

Bemærkninger til følgende sætning, 2. spalte nederst, s. 9:

Efter § 24, stk. 3, i ungdomskriminalitetsloven, kan anmodninger om fornyet behandling afgøres skriftligt af formanden eller en næstformand, når der ikke er grund til at antage, at nævnet vil ændre sin afgørelse, eller når betingelserne for ændring eller ophør af foranstaltningerne åbenbart må anses for opfyldt."

Ungdomskriminalitetsnævnet har indsat følgende kommentar:

"Rettelig § 21, stk. 3"

Bemærkninger til følgende sætning, 1. spalte øverst, s. 16:

"Ungdomskriminalitetsloven indeholder regler om Ungdomskriminalitetsnævnet, herunder nævnets behandling af sager og adgang til at træffe afgørelse om foranstaltninger over for unge i alderen 15-17 år, som er idømt fængselsstraf for personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, og over for børn og unge i alderen 10-14 år, som er mistænkt for personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, når en sag er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet af retten eller af politiet, jf. ungdomskriminalitetslovens kapitel 1-4."

Ungdomskriminalitetsnævnet har indsat følgende kommentar:

"Bør rettes til "kapitel 1-5", således at det bliver i overensstemmelse med den tilsvarende henvisning på side 6".

Bemærkninger til følgende sætning, 1. spalte nederst, s. 16:

"Der er i ungdomskriminalitetslovens § 34 fastsat regler om, at indstillingen til Ungdomskriminalitetsnævnet om anbringelse uden for hjemmet efter lovens § 14 bl.a. skal omfatte den ungefaglige undersøgelse, jf. § 31, herunder en beskrivelse af de foranstaltninger, jf. §§ 12-14, som foreslås iværksat, og en vurdering af forældremyndighedsindehaverens kompetencer til at varetage omsorgen for barnet eller den unge og tage hånd om barnets eller den unges særlige behov, herunder med hjælp og støtte efter lov om social service, barnets lov eller anden relevant lovgivning.

Ungdomskriminalitetsnævnet har indsat følgende kommentar:

"Formulering med bl.a."

Bemærkninger til følgende sætning, 2. spalte øverst, s. 16:

"Det er fastsat i ungdomskriminalitetslovens §§ 20 og 21, hvornår en foranstaltning skal ophøre, herunder om Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser efter anmodning om, at en foranstaltning skal ophøre eller ændres, når der foreligger nye oplysninger, der har væsentlig betydning for indsatsen over for barnet eller den unge."

Ungdomskriminalitetsnævnet har indsat følgende kommentar:

"Forslag til ændret formulering: Det er fastsat i ungdomskriminalitetslovens § 20, hvornår en foranstaltning skal ophøre, ligesom det fremgår af § 21, at Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser efter anmodning kan ophøre eller ændres, når der foreligger nye oplysninger, der har væsentlig betydning for indsatsen over for barnet eller den unge."